

ΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2019

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
2019**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

για το έτος 2019

Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
(Ν.Σ.Κ.)

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Περιγραφή
ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΕΔ	Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
ΑΕΙ	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΠ	Άρειος Πάγος
β.δ.	Βασιλικό Διάταγμα
ΓΛΚ	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Γ.Ν.Σ.	Γραφείο Νομικού Συμβούλου
ΓΔΕΕ	Γενικό Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΔΕΕ	Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης
Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.	Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης
ΔΟΥ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΔΕ	Ένορκη διοικητική εξέταση
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛ.ΣΥΝ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
ΕΝΓΔΕ	Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων
ΕΟΠΥΥ	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΦΚΑ	Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης
Κ.Υ.	Κεντρική Υπηρεσία
κ.υ.α.	Κοινή υπουργική απόφαση
ΜΕΑ	Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία

ν.	Νόμος
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ν.Σ.Κ.	Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
ΟΠΕΚΑ	Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
ΟΠΣ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
π.δ.	Προεδρικό διάταγμα
ΣτΕ	Συμβούλιο της Επικρατείας
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών
υ.α.	Υπουργική απόφαση
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως

Πίνακας 1: Πίνακας συντομογραφιών

Περιεχόμενα

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Ν.Σ.Κ.	13
<i>Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης.....</i>	<i>31</i>
<i>Δομή της έκθεσης</i>	<i>31</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	35
<i>Συνταγματικό πλαίσιο λειτουργίας του Ν.Σ.Κ.</i>	<i>35</i>
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	45
<i>Νομοθετικό πλαίσιο και λειτουργία του Ν.Σ.Κ.....</i>	<i>45</i>
Α. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Ν.Σ.Κ.....	45
Β. Στελέχωση	45
Γ. Οργάνωση και δομή	47
Δ. Διάγραμμα δομής Ν.Σ.Κ.....	49
Ε. Αρμοδιότητες του Ν.Σ.Κ.	51
ΣΤ. Πρόεδρος - Συλλογικά όργανα.....	53
Ζ. Οργανωτική δομή του Ν.Σ.Κ.....	55
Η. Κεντρική Υπηρεσία.....	56
Θ. Σχηματισμοί δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων	57
Ι. Γραφεία Νομικού Συμβούλου.....	57
ΙΑ. Δικαστικά Γραφεία.....	59
ΙΒ. Καθήκοντα μελών Ν.Σ.Κ.....	60
ΙΓ. Υποχρεώσεις των δημοσίων υπηρεσιών έναντι των μελών του Ν.Σ.Κ.	61
ΙΔ. Το Ν.Σ.Κ. ως μεγάλο σώμα της Διοίκησης	62
ΙΕ. Σύνθεση Ν.Σ.Κ.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	67

Α. Στατιστική αποτίμηση της δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ. για το έτος 2019.....	67
Β. Αναφορά στις υποθέσεις της ακυρωτικής διαδικασίας.....	73
Γ. Ειδικότερες παρατηρήσεις για κατηγορίες δικαστικών υποθέσεων του Δημοσίου.....	77
Δ. Συγκεντρωτικό διάγραμμα στατιστικής αποτίμησης της δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ.	81
Ε. Συγκεντρωτικό διάγραμμα στατιστικής αποτίμησης της δραστηριότητας των υπηρεσιακών μονάδων του Ν.Σ.Κ. στην Αθήνα –Πειραιά	84
ΣΤ. Συγκεντρωτικό διάγραμμα στατιστικής αποτίμησης της δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ. στην περιφέρεια.....	87
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	93
Λειτουργικά ζητήματα του Ν.Σ.Κ. και σύγχρονες προκλήσεις ..	93
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	101
Αξιοποίηση των θεσμικών δυνατοτήτων.....	101
Α. Συμμετοχή μελών του Ν.Σ.Κ. σε συμβούλια ή επιτροπές σε αντικατάσταση δικαστικών λειτουργών ή βάσει άλλων διατάξεων.....	101
Β. Επεξεργασία σχεδίων νόμων και κανονιστικών διοικητικών πράξεων από το Ν.Σ.Κ.....	103
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	107
Ι. Εισαγωγή.....	107

<i>II. Διεθνείς αρμοδιότητες Ν.Σ.Κ.</i>	<i>107</i>
Α. Γενικά	107
Β. Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.	109
Γ. Σχηματισμός υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Ε.Ε., Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Αλλοδαπής.	111
Δ. Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών.	114
Ε. Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.	119
ΣΤ. Διεθνής Επίλυση Διαφορών	134
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	137
Έργο - Δραστηριότητες Διεύθυνσης Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης το 2019	137
Έργο - Δραστηριότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων το 2019	138
Παράλληλες δραστηριότητες	143
Α. Επιστημονικές Εκδηλώσεις	143
Β. Ομιλίες – Συμμετοχές Λειτουργιών του Ν.Σ.Κ. σε Ημερίδες και Συνέδρια	147
Γ. Δράσεις του Σχηματισμού Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων – Γραφείου Μελετών.	151
Δ. Λειτουργία Βιβλιοθήκης στην Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ.	153
Ε. Λειτουργία τράπεζας αίματος για τους λειτουργούς και το διοικητικό προσωπικό του Ν.Σ.Κ.	155
ΣΤ. Συνδικαλιστικές δραστηριότητες	155

Παράρτημα	159
<i>Π1. Αναφορές του Ν.Σ.Κ. στα Μ.Μ.Ε.</i>	<i>159</i>
<i>Π2. Συναντήσεις του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.</i>	<i>163</i>
<i>Π3. Ομιλίες του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.</i>	<i>164</i>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Ν.Σ.Κ.

1. Στην ετήσια έκθεση για το έτος 2019, παρουσιάζεται με τρόπο συνοπτικό το έργο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους κατά τη χρονική αυτή περίοδο, τόσο στο πλαίσιο άσκησης του γνωμοδοτικού του έργου, όσο και στο επίπεδο της δικαστικής και εξώδικης εκπροσώπησης και γενικότερα της νομικής υποστήριξης του Δημοσίου, των ΝΠΔΔ, των Ανεξάρτητων Αρχών και των λοιπών φορέων των οποίων διεξάγει τη νομική υπηρεσία. Παρουσιάζεται η συμμετοχή των λειτουργών του Ν.Σ.Κ. σε εκατοντάδες συμβούλια και επιτροπές της Διοίκησης, μεταξύ των οποίων και σε όλα τα πειθαρχικά συμβούλια των δημοσίων υπαλλήλων.

2. Στην έκθεση καταγράφεται και η διεθνής δραστηριότητα του Ν.Σ.Κ. και ιδιαίτερα η παράσταση των λειτουργών του ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.), των Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε. και Γ.Δ.Ε.Ε), αλλά και ο χειρισμός διαιτητικών υποθέσεων ενώπιον διεθνών διαιτητικών κέντρων όπως το ICC, το ICSID, το LCIA κλπ.

3. Τέλος, παρατίθενται οι σπουδαιότερες αλλαγές που επήλθαν το έτος αυτό σε θεσμικό και λειτουργικό επίπεδο, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του Ν.Σ.Κ., την απλοποίηση της λειτουργίας του και την επικαιροποίηση των δομών διάρθρωσης και άσκησης του έργου του.

4. Σήμερα, Γραφεία Νομικού Συμβούλου, Ειδικά Γραφεία και Δικαστικά Γραφεία λειτουργούν στα Υπουργεία, σε ΝΠΔΔ, σε Πανεπιστήμια και Ανεξάρτητες Αρχές. Επίσης, Δικαστικά Γραφεία του Ν.Σ.Κ. λειτουργούν και σε 29 επαρχιακές πόλεις. Το κύριο προσωπικό του Ν.Σ.Κ. αριθμούσε 449 μέλη στα τέλη του 2019—σε σύνολο 459 οργανικών θέσεων.

5. Το 2019, τα μέλη του Ν.Σ.Κ. πραγματοποίησαν περίπου **44.000 παραστάσεις** στα Πολιτικά, Ποινικά, Διοικητικά και Διαιτητικά Δικαστήρια της χώρας μας, καθώς και δεκάδες παραστάσεις στα Δικαστήρια της Ε.Ε., στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και σε διεθνείς Διαιτησίες. Το ποσοστό των υποθέσεων με θετική έκβαση για το Δημόσιο ή τα Νομικά Πρόσωπα που το Ν.Σ.Κ. εκπροσωπεί, ήταν 70% περίπου, ενώ στις ακυρωτικές υποθέσεις ενώπιον των Διοικητικών Εφετείων, το ποσοστό υπερέβη το 80%. Περαιτέρω, έκλεισαν εξωδικαστικά και χωρίς κανένα κόστος για τον πολίτη, χιλιάδες υποθέσεις. Συντάχθηκαν **8.000** περίπου εισηγήσεις σε δικαστικές ή εξώδικες υποθέσεις, εκδόθηκαν **13.000** περίπου Πράξεις Τριμελών Επιτροπών και έγινε επεξεργασία **2.341** συμβάσεων. Μέλη του Ν.Σ.Κ. συμμετείχαν ως πρόεδροι ή μέλη σε 630 συλλογικά όργανα της Διοίκησης, όπου σε **3.757** συνεδριάσεις αυτών, εξετάστηκαν **22.400** περίπου υποθέσεις. Εκδόθηκαν **269** Γνωμοδοτήσεις (Ατομικές, Τμημάτων, Ολομέλειας) Ν.Σ.Κ., **348** γνωμοδοτικά απαντητικά έγγραφα σε ερωτήματα της Διοίκησης και απαντήθηκαν εκατοντάδες προφορικά ερωτήματα. Οι νεοεισερχόμενες δικαστικές υποθέσεις για το 2019 ανήλθαν στις **63.616**, ενώ τα έγγραφα που διακινήθηκαν ως εισερχόμενα και εξερχόμενα από την Κεντρική Υπηρεσία και τις περιφερειακές μονάδες του Ν.Σ.Κ., ανήλθαν στις **539.251**.

6. Τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία αποτελούν την ασφαλέστερη απόδειξη για τις σπουδαίες υπηρεσίες (με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος) που το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους παρέχει προς το Δημόσιο και τους φορείς των οποίων διεξάγει τη νομική υπηρεσία τους.

7. Ενδεικτικά αναφέρουμε το παράδειγμα του **Ειδικού Γραφείου Κοινοτικού Δικαίου, στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**, που, με τον χειρισμό και την ευνοϊκή έκβαση μίας μόνο υπόθεσης ενώπιον του ΔΕΕ (C-680/17P Ελληνική Δημοκρατία κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής) επιστρέφονται στην Ελλάδα 72.000.000 ευρώ, ενώ σημειώνεται ότι τον Φεβρουάριο και Απρίλιο του 2020 με δυο νέες αποφάσεις του ΔΕΕ έγιναν δεκτές αναιρέσεις που άσκησε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για λογαριασμό της Ελληνικής Δημοκρατίας και επιστρέφονται συνολικά στον κρατικό προϋπολογισμό 72.000.000 και 279.000.000 και 166.000.000=518.000.000 ευρώ περίπου όταν η καθαρή ετήσια δαπάνη του Κράτους για τη μισθοδοσία των μελών του Ν.Σ.Κ., δεν υπερβαίνει τα 21 εκατομμύρια ευρώ.

8. Επίσης, ιδιαίτερα χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της **Ομάδας Εργασίας του Ν.Σ.Κ. για το P.S.I.** που τα τελευταία οκτώ (8) χρόνια χειρίστηκε με ιδιαίτερη επιτυχία πάνω από **1.000** υποθέσεις ενώπιον εθνικών, ενωσιακών, διεθνών δικαστηρίων καθώς και διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων υποστηρίζοντας τη νομιμότητα της ρύθμισης του χρέους της Ελλάδας και την απομείωσή του κατά 110 περίπου δις ευρώ.

9. Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του Ν.Σ.Κ. στο όλο σύστημα προστασίας των **Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** στη χώρα μας, τόσο ως δικαστικός παραστάτης της Ελλάδας κατά την εκδίκαση προσφυγών ενώπιον του ΕΔΔΑ, όσο και ως «εκπρόσωπος» του ΕΔΔΑ κατά το στάδιο εκτέλεσης και συμμόρφωσης προς τις καταδικαστικές αποφάσεις. Στην τριετία 2017-2018-2019 εκδόθηκαν 307 αποφάσεις του ΕΔΔΑ και από αυτές οι 93, δηλ. το 31% ήταν καταδικαστικές, 157 προσφυγές διαγράφηκαν από το πινάκιο λόγω φιλικού διακανονισμού ή μονομερούς δήλωσης και 57 απορρίφθηκαν. Επίσης, έπαυσε η επιτήρηση σε 311 υποθέσεις οι οποίες και μπήκαν στο αρχείο. Σήμερα έχουμε 189 συνολικά ανεκτέλεστες αποφάσεις του ΕΔΔΑ. Αν και αυτός είναι ιστορικά ο μικρότερος αριθμός ανεκτέλεστων ελληνικών αποφάσεων, το Ν.Σ.Κ. έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες για να ελαχιστοποιηθεί ο αριθμός αυτός.

Με τη βοήθεια της «Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής της Βουλής για την παρακολούθηση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ», προωθήσαμε για ψήφιση στοχευμένες νομοθετικές διατάξεις για τη ρύθμιση χρονιζουσών εκκρεμοτήτων και **στόχος μας, στην επόμενη τριετία, έστω και μαξιμαλιστικός, είναι ή έστω πρέπει να είναι: μηδέν προσφυγές, μηδέν καταδίκες, μηδέν αποζημιώσεις, μηδέν ανεκτέλεστες αποφάσεις του ΕΔΔΑ και η Ελλάδα τελευταία στον πίνακα παραβιάσεων των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.**

10. Η σταθερά υψηλή απόδοση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στις νομικές υπηρεσίες που προσφέρει σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, είναι επιστέγασμα της αποτελεσματικής συλλογικής του λειτουργίας και της άοκνης προσπάθειας των λειτουργών του, που συνδυάζουν υψηλή επιστημονική κατάρτιση και πλούσια εμπειρία από τον χειρισμό πλήθους δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων και ερωτημάτων κάθε χρόνο. Όμως, πάγια θέση μας είναι ότι για να συνεχίσουμε την επιτυχημένη πορεία των 138 χρόνων ιστορίας του Ν.Σ.Κ., αλλά και για να αναβαθμίσουμε και να εναρμονίσουμε τις υπηρεσίες του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο σύγχρονο, νεφελώδες πολλές φορές, νομικό περιβάλλον, απαιτούνται όχι μόνο διαρκείς βαθιές τομές και σοβαρές θεσμικές και καινοτόμες λειτουργικές αλλαγές, αλλά και πλήρης προσαρμογή στον νέο ψηφιακό κόσμο που διαμορφώνεται, τόσο στη δημόσια διοίκηση, όσο και στη δικαιοσύνη.

11. Έτσι, στον προγραμματισμό μας για τα έτη 2018-2021, ορίστηκαν ως ζητήματα αιχμής και άμεσης προτεραιότητας για το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους:

- Ο εκσυγχρονισμός και ο ψηφιακός μετασχηματισμός του Ν.Σ.Κ.,

- η απλοποίηση και η επιτάχυνση της λειτουργίας του, με μεταφορά αρμοδιοτήτων από το επίπεδο του Υπουργού ή του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. στο επίπεδο Γραφείου ΝΣ του Υπουργείου,
- η απαλλαγή ή ελάφρυνσή του από πολυτελείς, αλλά περιττές και ανώφελες γραφειοκρατικές διαδικασίες, όπως για παράδειγμα για να κλείσει μια δικαστική υπόθεση έπρεπε να εισηγηθεί ο χειριστής, να συμφωνήσει η Τριμελής Επιτροπή του Γραφείου Ν.Σ.Κ. του Υπουργείου, να ελεγχθεί η υπόθεση από τον αντίστοιχο Σχηματισμό της Κ.Υ., να υπογραφεί από τον Πρόεδρο Ν.Σ.Κ., να διαβιβαστεί τελικά στον Υπουργό Οικονομικών για έγκριση και μετά να ακολουθήσει την αντίστροφη πορεία,
- η συμβολή του Ν.Σ.Κ. στην ταχύτερη απονομή της Δικαιοσύνης, με τη μη άσκηση αβάσιμων ενδίκων μέσων και την αποδοχή ακόμα και αποφάσεων Ειρηνοδικείων αν αυτές ήταν σωστές. Άρα, ο κανόνας ότι το Δημόσιο εξαντλεί όλα τα ένδικα μέσα έπρεπε να γίνει –και γίνεται- παρελθόν για το Ν.Σ.Κ.,
- η συμβολή του στην ενδυνάμωση του Κράτους Δικαίου, με την άμεση εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και τη διαρκή υπόμνηση στην ηγεσία του κάθε Υπουργείου ότι η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων είναι προς όφελος κυρίως του Δημοσίου και του κράτους δικαίου,
- η ουσιαστική άσκηση της αρμοδιότητας της εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών. Άρα, αν ο διοικούμενος έχει βάσιμη αξίωση κατά του Δημοσίου γιατί να τρέχει στα Δικαστήρια και να μη λυθεί η υπόθεση σε 2-3 μήνες από το Ν.Σ.Κ. και μάλιστα ανέξοδα για τον πολίτη;

- η ταχύτερη και πιο ουσιαστική παροχή γνωμοδοτικού έργου στη Διοίκηση, με θέσπιση διαδικασιών και κανόνων, ώστε το τρίμηνο να είναι το απώτατο χρονικό σημείο έκδοσης της γνωμοδότησής του,
- η αποσυμφόρρησή του από μικροϋποθέσεις χαμηλού οικονομικού ενδιαφέροντος για το Δημόσιο,
- η θέσπιση ενός δίκαιου, αντικειμενικού και διαφανούς συστήματος επιθεώρησης των λειτουργιών του Ν.Σ.Κ. που θα επιβραβεύει με πιο γρήγορη εξέλιξη τους άριστους και
- η κάλυψη ενός σημαντικού αριθμού κενών οργανικών θέσεων.

Όλοι οι παραπάνω στόχοι αποτελούσαν ζητήματα προτεραιότητας.

12. Στο παραπάνω πλαίσιο, κατά το έτος 2019, ιδιαίτερο βάρος δόθηκε στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Ν.Σ.Κ., με προτεραιότητά μας την επέκταση της χρήσης ηλεκτρονικών υπηρεσιών στο Ν.Σ.Κ. και φιλοδοξία μας, στο τέλος του 2020 να μειωθεί στο ελάχιστο η διακίνηση εγγράφων σε φυσική μορφή.

13. Ειδικότερα, υλοποιήθηκαν σημαντικά βήματα μετάβασης του Ν.Σ.Κ. στη νέα ηλεκτρονική εποχή, μέσω της προμήθειας και ενσωμάτωσης της ψηφιακής υπογραφής στη λειτουργία του Ν.Σ.Κ., της υλοποίησης και λειτουργίας νέων πληροφοριακών εφαρμογών στο ΟΠΣ Ν.Σ.Κ. που αφορούν σε υπηρεσίες προς όσους συναλλάσσονται με το Ν.Σ.Κ. και προς τους χρήστες-μέλη του Ν.Σ.Κ., αλλά και μέσω του συνδυασμού πληροφοριακών εφαρμογών και εισαγωγής απλουστευμένων λειτουργικών διαδικασιών στο Ν.Σ.Κ. που έχουν ως στόχο την ευελιξία στη διαχείριση των υποθέσεων, αλλά αποβλέπουν και στην εξοικείωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Ν.Σ.Κ. με τις απαιτήσεις της νέας αυτής εποχής.

14. Το Ν.Σ.Κ. προμηθεύτηκε και χορήγησε στο σύνολο των μελών του κυρίου προσωπικού του, αλλά και σε μέρος του διοικητικού προσωπικού του, USB token, ενώ προέβη και στην εγκατάσταση ψηφιακής υπογραφής στους υπηρεσιακούς Η/Υ και στα laptop που χρησιμοποιούν, με αποτέλεσμα η ψηφιακή υπογραφή να έχει ενσωματωθεί, ήδη από το έτος 2019, σε πολλές από τις λειτουργίες του Ν.Σ.Κ. Κατά την πρόσφατη μερική αναστολή της λειτουργίας της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ν.Σ.Κ. εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, η χρήση της ψηφιακής υπογραφής αποτέλεσε βασικό εργαλείο που εξυπηρέτησε την εκ περιτροπής και την από απόσταση εργασία του προσωπικού του Ν.Σ.Κ., η εμπειρία δε αυτή, αποτελεί ήδη μιας μορφής «υπηρεσιακό κεκτημένο», για την αποκλειστική χρήση της ψηφιακής υπογραφής, μετά την πλήρη επαναφορά στην κανονικότητα.

15. Με τη θέσπιση του απαραίτητου νομικού πλαισίου, με το άρθρο 43 του ν. 4607/2019 και την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμό 272/19-6-2019, υλοποιήθηκε πληροφοριακή εφαρμογή που επιτρέπει να υποβάλλονται ηλεκτρονικά, με τη χρήση, είτε των προσωπικών κωδικών πρόσβασης στο taxisnet, είτε των προσωπικών κωδικών πρόσβασης Ermis, οι αιτήσεις, κάθε φύσης, από ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, για την εξώδικη αναγνώριση απαιτήσεων ή τη συμβιβαστική επίλυση διαφοράς τους με το Δημόσιο ή για διακοπή της παραγραφής των αξιώσεων.

16. Με την υλοποίηση της εφαρμογής αυτής, εξαλείφθηκε το φαινόμενο των προηγούμενων χρόνων, εκατοντάδες πολίτες να συνωστίζονται κάθε μέρα, στην Κεντρική Υπηρεσία και σε περιφερειακές μονάδες του Ν.Σ.Κ., προκειμένου να μπορέσουν να καταθέσουν σχετικές αιτήσεις, αλλά και για να λάβουν αντίγραφο τους, ενώ το Ελληνικό Δημόσιο δεν χρειάζεται να σπαταλά άπειρες εργατοώρες για την υποδοχή, την ψηφιοποίηση και γενικότερα τη

διαχείριση των αιτήσεων αυτών. Επιπλέον, με την παραπάνω εφαρμογή έγινε δυνατή, μέσω της δημιουργίας σχετικού λογαριασμού στη μερίδα του κάθε αιτούντος, η ηλεκτρονική λήψη αντιγράφου της αίτησης και η παρακολούθηση της πορείας της, ενώ ηλεκτρονικά γίνεται και η ενημέρωση για το αποτέλεσμα της.

17. Η ηλεκτρονική αυτή εφαρμογή, η υποδομή που διαμορφώθηκε και η εμπειρία που σχετικά αποκτήθηκε, μας έδωσε τη δυνατότητα, κατά την πρόσφατη μερική αναστολή της λειτουργίας της Κεντρικής Υπηρεσίας εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού, να μπορούμε να δεχτούμε ηλεκτρονικά επιδόσεις από δικαστικούς επιμελητές όλης της χώρας προς το Ν.Σ.Κ., αλλά και να διαχειριστούμε, επίσης ηλεκτρονικά και από απόσταση, τα δικόγραφα που μας επιδόθηκαν, τόσο στην Κεντρική Υπηρεσία, όσο και στις λοιπές υπηρεσιακές μονάδες του Ν.Σ.Κ. Αποτέλεσε δε και η παραπάνω εμπειρία πολύτιμο οδηγό για πληροφοριακές μεταβολές που μπορούν να καταστήσουν την ηλεκτρονική επίδοση πάγια πρακτική μετά την επαναφορά στην κανονικότητα.

18. Μέσω του συνδυασμού πληροφοριακών εφαρμογών και απλούστευσης λειτουργικών διαδικασιών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για υποθέσεις που αφορούν σε ηλεκτρονικά υποβαλλόμενα αιτήματα ιδιωτών για εξωδικαστική επίλυση διαφοράς, αλλά και σε άλλες κατηγορίες δικαστικών υποθέσεων, καθιερώθηκε απλοποιημένη ηλεκτρονική διαβίβαση των σχετικών εγγράφων και δικογράφων, αλλά και ο αντίστοιχος χειρισμός τους από τα μέλη του Ν.Σ.Κ. Η εξοικείωση με το πλαίσιο αυτό έχει ως σκοπό τη μετάβαση σε πλήρη ψηφιακή διαχείριση από τα μέλη μας, του μεγαλύτερου μέρους της ύλης του Ν.Σ.Κ. στο αμέσως επόμενο διάστημα. **Στόχος την επόμενη διετία είναι να καταργηθούν τελείως οι φυσικοί φάκελλοι, να καταργηθεί τελείως το χαρτί, το φάξ, οι φωτοτυπίες, να εργαζόμαστε ψηφιακά και ηλεκτρονικά με**

πρότυπα και σε ομογενοποιημένους οργανωμένους σχηματισμούς ανά δικαστική ύλη εφόσον εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι χώροι (πχ Σχηματισμός για τις ποινικές υποθέσεις, Σχηματισμός για όλες τις δημοσιουπαλληλικές διαφορές, Σχηματισμός για συνταξιοδοτικές διαφορές και διαφορές Ελεγκτικού Συνεδρίου, Σχηματισμός για μεγάλες Συμβάσεις και μεγάλα έργα του Δημοσίου, Σχηματισμός για φορολογικές υποθέσεις και υποθέσεις εκτέλεσης, Σχηματισμός για τις ιδιωτικές διαφορές του Δημοσίου κλπ) χωρίς να αποδυναμωθούν τα λειτουργούντα Γραφεία ΝΣΚ στα Υπουργεία και ΝΠΔΔ.

19. Περαιτέρω, προωθήσαμε σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων, κανονιστικών αποφάσεων, αλλά και εγκύκλιων οδηγιών για την επιτάχυνση και απλοποίηση της λειτουργίας του Ν.Σ.Κ. κατά τη δικαστική εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου και των λοιπών νομικών προσώπων των οποίων διεξάγει τη νομική υπηρεσία. Εκδόθηκαν επίσης εγκύκλιες οδηγίες, με τις οποίες δόθηκαν κατευθύνσεις, τόσο για τη δομή και το περιεχόμενο των γνωμοδοτήσεων που εκδίδει το Ν.Σ.Κ., όσο και για τον γενικότερο χειρισμό των ερωτημάτων και την επικοινωνία των μελών του Ν.Σ.Κ. με τη Διοίκηση, **ορίστηκε δε και τηρείται, αυστηρό χρονοδιάγραμμα τριών μηνών, εντός του οποίου το Ν.Σ.Κ. εκδίδει τη γνωμοδότησή του.** Επίσης, για υποβοήθηση του έργου του κύριου προσωπικού του Ν.Σ.Κ., αλλά και για λόγους συντονισμού και ομοιόμορφου χειρισμού ομοειδών υποθέσεων, καταρτίστηκαν πρότυπα δικογράφων για κτηματολογικές αγωγές και κοινωνικοασφαλιστικές υποθέσεις και θεσπίστηκε η υποχρεωτική χρήση πρότυπων Πρακτικών και Πράξεων, που αναρτήθηκαν στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ν.Σ.Κ. και βρίσκονται στη διάθεση του συνόλου των λειτουργών του Ν.Σ.Κ.

20. Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. (άρθρο 2 παρ. θ' του ν. 3086/2002) υποβλήθηκαν και έχουν ήδη γίνει νόμοι του Κράτους,

σχέδια νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούσαν στην επιτάχυνση και απλοποίηση της λειτουργίας του Ν.Σ.Κ. [άρθρο 43 παρ. 1 του ν. 4607/2019 (Α'65)], στη θέσπιση δυνατότητας ηλεκτρονικής κατάθεσης εξωδίκων αιτήσεων στο Ν.Σ.Κ. (άρθρο 43 παρ. 2 του ίδιου νόμου), στην καθιέρωση ενιαίου τρόπου υπολογισμού του οφειλόμενου από το Δημόσιο τόκου (άρθρο 45 παρ. 1 του ίδιου νόμου) από 1-05-2019 και στη δικαστική εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων [άρθρο 11 παρ.2 ν.4637/2019(Α'180)]. Επιπλέον, έχουν υποβληθεί σχέδια νομοθετικών ρυθμίσεων προς τους, κατά περίπτωση, αρμόδιους υπουργούς για τη λήψη σειράς άμεσων νομοθετικών μέτρων, αναγκαίων για την προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος, ρυθμίσεις για την πληρωμή αποζημίωσης που επιδικάζεται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου από το ΕΔΔΑ, εθνικό ένδικο μέσο για τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές, ρυθμίσεις που αφορούν στις κτηματολογικές αγωγές, στις απαλλοτριώσεις, κλπ. Κάποια από αυτά έχουν κατατεθεί στη Βουλή και επίκειται η ψήφισή τους.

21. Υπογραμμίζουμε ότι, κατά το έτος 2019 ενισχύθηκε σημαντικά το στελεχιακό δυναμικό του Ν.Σ.Κ., με νέους νομικούς με σπουδές προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σε σημαντικά Πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ειδικότερα, διορίστηκαν και υπηρετούν σε υπηρεσιακές μονάδες της Αττικής και της περιφέρειας πενήντα έξι (56) Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι και επίκειται, ο διορισμός άλλων δέκα (10), με βάση τον διαγωνισμό που προκηρύχθηκε, με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμό 403/15-11-2018 (Γ'1389). Σήμερα το 1/3 του συνολικού αριθμού των λειτουργών του Ν.Σ.Κ. είναι επιστήμονες κάτω των 40 ετών, με σημαντική επιστημονική κατάρτιση, αλλά και ιδιαίτερη εμπειρία στον χειρισμό μεγάλου εύρους υποθέσεων.

22. Επισημαίνουμε ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει ιδιαίτερα μεγάλο ενδιαφέρον από ΝΠΔΔ, Ανεξάρτητες Αρχές και άλλους φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης να αναλάβει το Ν.Σ.Κ. τη νομική τους υπηρεσία. Ο λόγος είναι ότι οι λειτουργοί του Ν.Σ.Κ. συνδυάζουν σημαντική επιστημονική κατάρτιση, αλλά και εμπειρία στον χειρισμό δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων, καθώς και στην παροχή γνωμοδοτήσεων. Επιπλέον, στον Οργανισμό του Ν.Σ.Κ., παρέχονται στα μέλη μας εχέγγυα ανεξαρτησίας και αμεροληψίας κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, που ρητά προβλέπεται ότι είναι αποκλειστικά, απαγορεύεται, δηλαδή, όπως και στους δικαστικούς λειτουργούς η άσκηση οποιασδήποτε μισθωτής εργασίας ή επαγγέλματος, πλην της εκλογής τους στην Ακαδημία Αθηνών ή ως μέλη ΔΕΠ. Σημειώνουμε ότι το έτος 2019, με τα άρθρα 48 του ν. 4589/2019, 35 του ν. 4597/2019, 44 του ν. 4607/2019 και 121 του ν. 4622/2019 δημιουργήθηκαν νέα Γραφεία Ν.Σ.Κ. στην Ακαδημία Αθηνών, σε ΑΕΙ και στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

23. Τέλος, εντός του έτους 2019, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του Γραφείου Επιθεώρησης των λειτουργών και των υπηρεσιακών μονάδων του Ν.Σ.Κ., που ιδρύθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4607/2019 (Α'65) και ξεκίνησε τη λειτουργία του από 1-1-2020. Στόχος μας είναι ένα δίκαιο, αξιοκρατικό, αντικειμενικό και διαφανές σύστημα επιθεώρησης που ανά τριετία θα επαναξιολογείται προκειμένου να διορθωθούν τυχόν αστοχίες του.

24. Ολοκληρώνοντας τον πρόλογο για την ετήσια έκθεση του Ν.Σ.Κ. έτους 2019, υπογραμμίζουμε ότι κατά το έτος αυτό έγιναν σημαντικά βήματα με στόχο την ποιοτική και αποτελεσματική λειτουργία του Ν.Σ.Κ., την παροχή, όπου απαιτείται, εξειδικευμένων υπηρεσιών προς το Ελληνικό Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα των οποίων τη νομική υπηρεσία διεξάγει, την ουσιαστική εξυπηρέτηση του δημοσίου

συμφέροντος και την προστασία του δημοσίου χρήματος. Και όλα τα παραπάνω λειτουργώντας με τρόπο σύγχρονο, ευέλικτο και φιλικό προς τον πολίτη.

25. Έγινε επίσης μια συντονισμένη προσπάθεια να περιοριστεί η γραφειοκρατία και να επιταχυνθεί η εκτέλεση των αποφάσεων, αφού πλέον μεγάλος αριθμός απλών ή μικρού οικονομικού αντικειμένου υποθέσεων κλείνουν σε επίπεδο Γραφείων, χωρίς θεώρηση και έγκριση από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. ή τον αρμόδιο Υπουργό. Δόθηκε η κατεύθυνση προς τις υπηρεσιακές μονάδες του Ν.Σ.Κ. για την ευρύτερη χρήση της δυνατότητας εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών με τους ιδιώτες. Δόθηκαν οδηγίες για άμεση υποβολή αίτησης για πιλοτική δίκη, όταν εντοπίζονται εκατοντάδες ή και χιλιάδες όμοιες δίκες, έτσι ώστε, άμεσα και γρήγορα να δίνεται η λύση απο το ΣτΕ και να αποφεύγεται η έκδοση αντιφατικών αποφάσεων και μάλιστα χωρίς δυνατότητα προσβολής τους με ένδικα μέσα που επιβαρύνουν ιδιαίτερα τον κρατικό προϋπολογισμό ή τον προϋπολογισμό των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.

26. Όμως υπάρχουν ακόμα πολλά που πρέπει να γίνουν το έτος 2020. Τα σημαντικότερα είναι:

- Η επέκταση και αναβάθμιση των λειτουργιών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του Ν.Σ.Κ.: Αναμένεται η ολοκλήρωση: α) της επέκτασης της ηλεκτρονικής διεπαφής της Κ.Υ. και των λοιπών υπηρεσιακών μονάδων του Ν.Σ.Κ., με αντίστοιχη κατάργηση της φυσικής διακίνησης των εγγράφων, β) της διακίνησης και επίδοσης των δικαστικών αποφάσεων του ΣτΕ και των διοικητικών δικαστηρίων προς το Ν.Σ.Κ., με ψηφιακό τρόπο, γ) της αυτόματης αποστολής δικογράφων και εγγράφων από το Ν.Σ.Κ., μέσω του ΟΠΣ, σε υπηρεσίες εκτός Ν.Σ.Κ. αποκλειστικά με ηλεκτρονικό

ταχυδρομείο, δ) της δημιουργίας ψηφιακής μερίδας στο ΟΠΣ για κάθε λειτουργό του Ν.Σ.Κ., με χρέωση, χειρισμό, παρακολούθηση χειρισμού και μεταχρέωση όσων υποθέσεων του ανατίθενται, ε) της εφαρμογής ψηφιακής υπογραφής, εντός του ΟΠΣ Ν.Σ.Κ., η οποία θα εφαρμόζεται και θα εισάγεται αυτόματα, είτε σε μεμονωμένη βάση, είτε και μαζικά, σε έγγραφα για τα οποία υπάρχει αποθηκευμένο κείμενο σε μορφή Microsoft Word ή PDF και στ) της δημιουργίας ροών για έκδοση και διακίνηση ηλεκτρονικών Πράξεων και Πρακτικών Τριμελούς Επιτροπής, με πλήρη κατάργηση της έγχαρτης διαδικασίας.

- Η δημιουργία νέων Γραφείων σε Ανεξάρτητες Αρχές, στην Περιφέρεια και σε άλλους φορείς του Δημοσίου.
- Η ενίσχυση με στελεχιακό δυναμικό του Ν.Σ.Κ. Γραφείων αιχμής, όπως αυτό του ΕΦΚΑ, της ΑΑΔΕ, του Ειδικού Γραφείου Κοινοτικού Δικαίου του ΥπΑΑΤ και του Γραφείου της Θεσσαλονίκης και του Πειραιά.
- Η προώθηση επιπλέον νομοθετικών ρυθμίσεων που θα περιορίζουν τη δικαστική ύλη σε υποθέσεις του Δημοσίου, θα συμβάλλουν στην ταχεία εκκαθάριση των δικαστικών υποθέσεων και στην αποφυγή άσκησης αβάσιμων ενδίκων μέσων.
- Η επεξεργασία και προώθηση ρυθμίσεων, για την τροποποίηση του άρθρου 53 του π.δ. 18/1989 και του άρθρου 92 του ΚΔΔ και θέσπιση δυνατότητας άσκησης ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων που αφορούν σε περιοδικές παροχές, ανεξάρτητα από το ποσό της διαφοράς. Σημειώνεται ότι με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, αποφάσεις των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, που αφορούν σε περιοδικές παροχές (μισθοί, επιδόματα κλπ.) υπαλλήλων του Δημοσίου ή συνταξιούχων και

εκδόθηκαν μετά από άσκηση αγωγής (κατά ευθεία εφαρμογή νόμου ή λόγω αδικοπραξίας ή αδικαιολόγητου πλουτισμού) δεν προσβάλλονται με έφεση, αν δεν υπερβαίνουν το προβλεπόμενο χρηματικό όριο του εκκλητού, αλλά ούτε και με αναίρεση ενώπιον του ΣτΕ, διότι το ποσό της διαφοράς είναι σχεδόν πάντα κατώτερο των 40.000 ευρώ. **Και αυτό, παρόλο που οι συγκεκριμένες αποφάσεις μπορεί να τελούν σε αντίθεση με τη νομολογία του ΣτΕ ή του ΑΕΔ ακόμα και για ζητήματα συνταγματικότητας της κρίσιμης διάταξης που εφαρμόστηκε.** Το γεγονός αυτό λειτουργεί σε βάρος του δημόσιου προϋπολογισμού, των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και τελικά σε βάρος όλων των πολιτών. Και τούτο γιατί οι αποφάσεις αυτές των τακτικών δικαστηρίων που δικάζουν υποθέσεις περιοδικών παροχών δεσμεύουν, με το δεδικασμένο που παράγουν, τη χορήγηση και στο μέλλον της επίμαχης περιοδικής παροχής στον ενάγοντα και παράλληλα, δημιουργούν νομολογιακό προηγούμενο για τη διεκδίκηση της ίδιας περιοδικής παροχής (μισθός, επίδομα, κοινωνικό βοήθημα κλπ.) σε μεγάλο κύκλο ενδιαφερομένων για τη λήψη της.

- Η ενίσχυση της αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. για αναγνώριση απαιτήσεων και εξωδικαστική επίλυση διαφορών, πολύτιμο εργαλείο για την αποσυμφόρηση των δικαστηρίων.
- Η ευρύτερη χρήση της δυνατότητας άσκησης αίτησης για πιλοτική δίκη σε σοβαρές υποθέσεις του Δημοσίου ή των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.
- Η ίδρυση και λειτουργία στην Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ. Γραφείου Εκτέλεσης Αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.), με αποκλειστική αρμοδιότητα τη γενική εποπτεία, ευθύνη και συντονισμό της

συμμόρφωσης στις αποφάσεις του Δικαστηρίου, από την κοινοποίηση της απόφασης, μέχρι και την οριστική αρχειοθέτησή της. Και τούτο διότι η έγκαιρη και πλήρης συμμόρφωσή μας προς τις οριστικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διεθνή εικόνα της Χώρας μας, αφού αποτελεί και έμπρακτη απόδειξη της ενδυνάμωσης των αρχών της χρηστής διοίκησης, του κράτους δικαίου και της ασφάλειας του δικαίου.

Αυτή είναι η εικόνα του ΝΣΚ σήμερα και με τις νέες ρυθμίσεις που προωθούνται στον υπό κατάρτιση νέο Οργανισμό του, είναι βέβαιο ότι το δημόσιο συμφέρον θα εξυπηρετείται ακόμα καλύτερα.

Ιωάννης-Κωνσταντίνος Γ. Χαλκιάς

Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Συνοπτική Παρουσίαση και Δομή της Έκθεσης

Συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης

Η παρούσα έκθεση, η οποία αφορά στο έτος 2019, υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και κατατίθεται στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. (ν. 3086/2002, ΦΕΚ Α' 324). Απευθύνεται, επίσης και σε κάθε Δημόσια Αρχή ή λειτουργό ή πολίτη, που επιθυμεί να ενημερωθεί για το έργο του Ν.Σ.Κ. και τη γενικότερη θεσμική δραστηριότητά του, καθώς και για τα προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης, όπως αυτά αναδεικνύονται μέσα από τη δραστηριότητα του Ν.Σ.Κ.

Δομή της έκθεσης

Η έκθεση αυτή αποτελείται από επτά (7) κεφάλαια και ένα (1) παράρτημα:

- Το **1ο κεφάλαιο** αναφέρεται στο συνταγματικό πλαίσιο λειτουργίας του Ν.Σ.Κ.
- Το **2ο κεφάλαιο** αναφέρεται στην οργάνωση, στη στελέχωση και στη λειτουργία του Ν.Σ.Κ., σύμφωνα με το οικείο νομοθετικό πλαίσιο. Περιέχει, επίσης, συνοπτική αναφορά στις βασικές οργανωτικές δομές του Ν.Σ.Κ.
- Το **3ο κεφάλαιο** περιέχει τα στατιστικά δεδομένα για τη δραστηριότητα του Ν.Σ.Κ. για το έτος 2019, καθώς και αναφορά βασικών λόγων ακύρωσης κανονιστικών ή ατομικών διοικητικών πράξεων.
- Το **4ο κεφάλαιο** αναφέρεται σε χρονίζοντα ζητήματα του Ν.Σ.Κ. και στην αντιμετώπισή τους.

- Το **5ο κεφάλαιο** αφορά στην αξιοποίηση των θεσμικών δυνατοτήτων του Ν.Σ.Κ.
- Το **6ο κεφάλαιο** περιλαμβάνει τις διεθνείς αρμοδιότητες και τις δραστηριότητες, στις οποίες συμμετείχε το Ν.Σ.Κ., δηλ. τις πραγματοποιηθείσες παραστάσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.) και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ευρ.ΔΔΑ), καθώς και τη συμμετοχή μελών του Ν.Σ.Κ. προς εκτέλεση υπηρεσίας στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία (ΜΕΑ) και στη Γενική Διεύθυνση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (Τμήμα εκτέλεσης αποφάσεων του Ε.Δ.Δ.Α.) στο Στρασβούργο.
- Το **7ο κεφάλαιο** αναφέρεται στις υποστηρικτικές, του κυρίου έργου του, δραστηριότητες των υπηρεσιών του Ν.Σ.Κ. και στην ένταξή του στο περιβάλλον της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθώς και σε παράλληλες δραστηριότητες που αναλαμβάνει με στόχο την επιμόρφωση - επιστημονική ενημέρωση των μελών του και την ανάπτυξη των σχέσεων του με άλλους επιστημονικούς φορείς και δημόσιες αρχές.
- Το **Παράρτημα** περιλαμβάνει αναφορές στα μέσα μαζικής ενημέρωσης που αφορούν διεθνείς υποθέσεις, καθώς επίσης τις συναντήσεις και τις ομιλίες του Προέδρου και μελών του Ν.Σ.Κ., σε συνέδρια και εκδηλώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Συνταγματικό πλαίσιο λειτουργίας του Ν.Σ.Κ.

A. Με τις διατάξεις του άρθρου 100Α του ισχύοντος Συντάγματος, όπως αυτό αναθεωρήθηκε από τη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή των Ελλήνων με το από 6 Απριλίου 2001 Ψήφισμα (Α' 84) και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α' 85), το οποίο άρθρο εντάσσεται συστηματικά στο Τμήμα Ε'/Κεφάλαιο 2^ο, που αναφέρεται στη Δικαστική Εξουσία, ρυθμίσθηκε για πρώτη φορά συνταγματικά ο θεσμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Με τις διατάξεις αυτές κατοχυρώνεται συνταγματικά ένας θεσμός, ένα Σώμα, το οποίο υφίσταται και λειτουργεί αδιάλειπτα τα τελευταία 138 χρόνια (από το 1882) υπηρετώντας, με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που ο νομοθέτης του έχει κατά καιρούς αναθέσει, τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου, επιλύοντας ταυτόχρονα δικαστικές ή εξώδικες υποθέσεις των πολιτών που ανακύπτουν από τη γενικότερη δραστηριότητα της Διοίκησης.

B. Επισημαίνεται ότι η ανάγκη συνταγματικής κατοχύρωσης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους αναγνωρίσθηκε από όλους τους εκπροσώπους των μετεχόντων στη Βουλή κομμάτων, κατά τη διάρκεια των εργασιών της οικείας διακομματικής επιτροπής για την αναθεώρηση του Συντάγματος της περιόδου Η'/ Συνόδου Γ' της Βουλής. Είναι χαρακτηριστική και αντιπροσωπεύει ασφαλώς την καθολική πολιτική βούληση για τη συνταγματική εδραίωση του θεσμού, η δήλωση του τότε **Υπουργού Δικαιοσύνης και ακολούθως Γενικού Εισηγητή, Καθηγητή, Ευάγγελου Βενιζέλου**, που περιέχεται στα πρακτικά συνεδρίασης της Βουλής την 28^η-3-1996 (σελ. 32-33), η οποία έχει ως εξής: «*Η επόμενη προσθήκη αναφέρεται σε προσθήκη*

διατάξεως για να κατοχυρώσουμε ένα θεσμό, που δεν είναι Δικαστικός, αλλά είναι οιονεί δικαστικός, ένα μεγάλο Σώμα της Διοίκησης που δεν έχει καμία συνταγματική διαφορά, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και το καθεστώς των Λειτουργιών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους». Σε αναλόγου περιεχομένου δηλώσεις είχε προβεί και η **Καθηγήτρια κ. Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη**.

Γ. Ειδικότερα, στο άρθρο **100Α** του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται τα εξής: «Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση και τη λειτουργία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και τα σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών και υπαλλήλων που υπηρετούν σε αυτό. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανήκουν ιδίως η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου και η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό. Στο κύριο προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έχουν ανάλογη εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 88 παράγραφοι 2 και 5 και 90 παράγραφος 5». Οι διατάξεις του Συντάγματος στις οποίες παραπέμπει το γ' εδάφιο του άρθρου 100Α, έχουν ως εξής:

- **Άρθρο 88 παρ. 2** : «Οι αποδοχές των δικαστικών λειτουργών είναι ανάλογες με το λειτούργημά τους. Τα σχετικά με τη βαθμολογική και μισθολογική τους εξέλιξη και με την κατάστασή τους γενικά καθορίζονται με ειδικούς νόμους. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 94, 95 και 98, διαφορές σχετικά με τις κάθε είδους αποδοχές και συντάξεις των δικαστικών λειτουργών και εφόσον η επίλυση των σχετικών νομικών ζητημάτων μπορεί να επηρεάσει τη μισθολογική, συνταξιοδοτική ή φορολογική κατάσταση ευρύτερου κύκλου προσώπων εκδικάζονται από το ειδικό δικαστήριο του άρθρου 99. Το δικαστήριο στις περιπτώσεις αυτές συγκροτείται με τη συμμετοχή ενός επιπλέον τακτικού καθηγητή και ενός

επιπλέον δικηγόρου, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συνέχιση εκκρεμών δικών».

- **Άρθρο 88 παρ. 5** : «Οι δικαστικοί λειτουργοί, έως και το βαθμό του εφέτη ή του αντεισαγγελέα εφετών και τους αντίστοιχους με αυτούς βαθμούς, αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το εξηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και όλοι όσοι έχουν βαθμούς ανώτερους από αυτούς ή τους αντίστοιχους με αυτούς αποχωρούν υποχρεωτικά από την υπηρεσία μόλις συμπληρώσουν το εξηκοστό έβδομο έτος της ηλικίας τους. Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής θεωρείται σε κάθε περίπτωση ως ημέρα που συμπληρώνεται το όριο αυτό η 30ή Ιουνίου του έτους αποχώρησης του δικαστικού λειτουργού».
- **Άρθρο 90 παρ. 5** : «Οι προαγωγές στις θέσεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, με επιλογή μεταξύ των μελών του αντίστοιχου ανώτατου δικαστηρίου, όπως νόμος ορίζει. Η προαγωγή στη θέση του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ενεργείται με όμοιο διάταγμα, με επιλογή μεταξύ των μελών του Αρείου Πάγου και των αντεισαγγελέων του, όπως νόμος ορίζει. Η προαγωγή στη θέση του γενικού επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενεργείται με όμοιο διάταγμα με επιλογή μεταξύ των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της αντίστοιχης Γενικής Επιτροπείας, όπως νόμος ορίζει. Η προαγωγή στις θέσεις του γενικού επιτρόπου των διοικητικών δικαστηρίων ενεργείται με όμοιο επίσης διάταγμα με επιλογή μεταξύ των μελών της αντίστοιχης Γενικής Επιτροπείας και των προέδρων εφετών των διοικητικών δικαστηρίων, όπως

νόμος ορίζει. Η θητεία του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και των Γενικών Επιτρόπων των διοικητικών δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων ετών, ακόμη και αν ο δικαστικός λειτουργός που κατέχει τη θέση δεν καταλαμβάνεται από το όριο ηλικίας. Ο τυχόν υπολειπόμενος μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας χρόνος λογίζεται ως πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, όπως ο νόμος ορίζει».

- Άλλη διάταξη του Συντάγματος, που αναφέρεται στο Ν.Σ.Κ., είναι αυτή του **άρθρου 118 παρ. 5**, στην οποία ορίζεται ότι: «Οι Πρόεδροι ανώτατων δικαστηρίων, ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, οι γενικοί επίτροποι των διοικητικών δικαστηρίων και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος της αναθεωρημένης διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 90, αποχωρούν από την υπηρεσία, όπως προβλέπει η παράγραφος 5 του άρθρου 88».

Δ. Με το προαναφερόμενο άρθρο 100Α, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους κατέστη συνταγματικά προβλεπόμενος και κατοχυρωμένος θεσμός, ανατέθηκε δε στον κοινό νομοθέτη η εξειδίκευση των διατάξεων για τη συγκρότηση και λειτουργία του, καθώς και των διατάξεων που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση των λειτουργών και των διοικητικών υπαλλήλων του. Ειδικότερα, με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 100Α καθορίζεται ενδεικτικά ο πυρήνας της αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και με το τρίτο εδάφιο περιβάλλονται με ισχυρές θεσμικές εγγυήσεις οι λειτουργοί του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την ανάλογη

εφαρμογή για το κύριο προσωπικό του Ν.Σ.Κ. κρίσιμων διατάξεων που αφορούν στη θεσμική θωράκιση των δικαστικών λειτουργών, σε θέματα αποδοχών, ορίου ηλικίας για την αποχώρηση από την ενεργό υπηρεσία και επιλογής του Προέδρου και των Αντιπροέδρων από το Υπουργικό Συμβούλιο, ανώτατης θητείας τεσσάρων ετών για τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Συμπερασματικά, το άρθρο 100Α σχετίζεται τόσο με τις εγγυήσεις του κράτους δικαίου, όσο και με την αποτελεσματική και ορθολογική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης (βλ. Ε. Βενιζέλου, «Το Αναθεωρητικό Κεκτημένο», σελ. 374-375).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Εικόνα 1 : Η αίθουσα Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. με πορτραίτα Προέδρων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Νομοθετικό πλαίσιο και λειτουργία του Ν.Σ.Κ.

Α. Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του Ν.Σ.Κ.

Το θεσμικό πλαίσιο συγκρότησης και λειτουργίας του Ν.Σ.Κ. περιλαμβάνει, εκτός από το άρθρο 100Α του Συντάγματος και τον εκδοθέντα, σε εκτέλεση αυτού ν. 3086/2002 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του» (Α' 324), καθώς και το π.δ. 238/2003 «Εκτέλεση των διατάξεων περί Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (Α' 214), όπως ισχύουν σήμερα.

Β. Στελέχωση

Στις 31-12-2019 οι οργανικές θέσεις του κυρίου προσωπικού (λειτουργών) του Ν.Σ.Κ., ήταν τετρακόσιες πενήντα εννέα (459), ενώ οι υπηρετούντες κατά το ίδιο διάστημα τετρακόσιοι σαράντα εννέα (449), οι οποίοι κατανέμονται σε βαθμούς ως εξής: Πρόεδρος ένας (1), Αντιπρόεδροι, δέκα (10), Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους, εξήντα ένας (61), Πάρεδροι, εκατόν τριάντα τέσσερις (134), Δικαστικοί Πληρεξούσιοι και Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι, διακόσιοι σαράντα τρεις (243).

Στις 31-12-2019 οι υπηρετούντες διοικητικοί υπάλληλοι του Ν.Σ.Κ. ήταν εκατόν σαράντα εννέα (149) μόνιμοι και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Ειδικότερα, εκατόν τριάντα (130) μόνιμοι διοικητικοί υπάλληλοι, από τους οποίους πέντε (5) υπάλληλοι σε προσωποπαγή θέση και δεκαεπτά (17) υπάλληλοι με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, οι δώδεκα (12) από

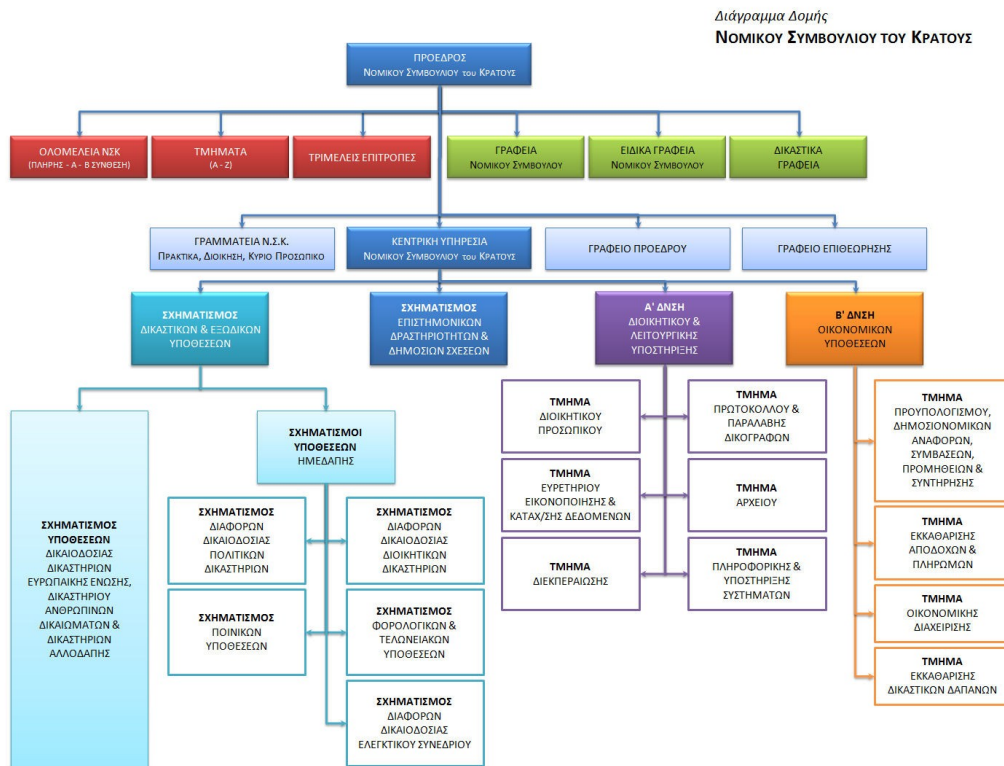
τους οποίους σε προσωποπαγή θέση. Οι παραπάνω διοικητικοί υπάλληλοι, κατά την ίδια ημερομηνία, κατανεμόταν ως εξής: α) Εκατόν έξι (106) στην Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ., από τους οποίους δύο (2) ως προϊστάμενοι διευθύνσεων και δέκα (10) ως προϊστάμενοι τμημάτων, β) σαράντα ένας (41) σε υπηρεσιακές μονάδες του Ν.Σ.Κ., ήτοι: τριάντα (30) υπάλληλοι σε Δικαστικά Γραφεία, τρεις (3) υπάλληλοι στο Γ.Ν.Σ. Πειραιά, πέντε (5) υπάλληλοι στο Γ.Ν.Σ. Υπουργείου Εσωτερικών (Θεσσαλονίκη), ένας (1) στο Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων, ένας (1) στο Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών και ένας (1) στο Γ.Ν.Σ. της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Μυτιλήνη), γ) δύο (2) υπάλληλοι ως αποσπασμένοι σε άλλες υπηρεσίες. Οι κενές οργανικές θέσεις ανέρχονταν σε τριάντα τέσσερις (34) θέσεις μονίμων υπαλλήλων και μίας (1) θέσης υπαλλήλου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Η σύνθεση του Ν.Σ.Κ. σε κύριο και διοικητικό προσωπικό απεικονίζεται σε γραφήματα που είναι συνημμένα στο παρόν Κεφάλαιο (βλ. ΙΕ. Σύνθεση Ν.Σ.Κ., σελ.63).

Γ. Οργάνωση και δομή

Η αποτελεσματική λειτουργία του Ν.Σ.Κ. στηρίζεται στο οργανωτικό του πλαίσιο, το οποίο ανταποκρίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές, που έχει χαράξει ο νομοθέτης και παρέχει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες υποστήριξης του έργου του. Η δομή του Ν.Σ.Κ. καταγράφεται με λεπτομέρεια στον Οργανισμό του και απεικονίζεται σχηματικά στο διάγραμμα που ακολουθεί:

Δ. Διάγραμμα δομής Ν.Σ.Κ.

Εικόνα 2 : Διάγραμμα Δομής Ν.Σ.Κ.

Ε. Αρμοδιότητες του Ν.Σ.Κ.

Το έργο του Ν.Σ.Κ. καθορίζεται από τις αρμοδιότητές του που προβλέπονται από το άρθρο 100Α του Συντάγματος και είναι ιδίως η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου και η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό. Το άρθρο 2 παρ. 1 του ν. 3086/2002, όπως ισχύει σήμερα μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 4110/2013 (Α' 17), εξειδικεύει τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες ως εξής:

Άρθρο 2

«1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως:

- α)** η δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου,
- β)** η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης,
- γ)** η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου,
- δ)** ο δικαστικός και εξώδικος συμβιβασμός του Δημοσίου,
- ε)** η γνωμοδότηση για την υπαγωγή διαφορών του Δημοσίου σε διαιτησία και ο ορισμός διαιτητών του,
- στ)** η νομική υποστήριξη της Διοίκησης κατά την κατάρτιση των συμβάσεων,
- ζ)** η νομική υποστήριξη της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, ιδίως σε θέματα που αφορούν στη διαδικασία και τους όρους διενέργειας των αποκρατικοποιήσεων,

η) η νομοτεχνική υποστήριξη της Διοίκησης κατά την κατάρτιση σχεδίων νόμων και κανονιστικών πράξεων,

θ) η εισήγηση προς τους αρμόδιους υπουργούς για λήψη νομοθετικών μέτρων αναγκαίων για την προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος και

ι) η εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και της Επιτροπής των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης.»

Εξάλλου, τα μέλη του κύριου προσωπικού του Ν.Σ.Κ. είναι αρμόδια να παρίστανται ως πληρεξούσιοι της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον όλων των λοιπών Διεθνών Δικαιοδοτικών Οργάνων.

ΣΤ. Πρόεδρος - Συλλογικά όργανα

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ. είναι υπηρεσιακός και πειθαρχικός προϊστάμενος του κυρίου και του διοικητικού προσωπικού και οι αρμοδιότητές του ορίζονται κυρίως στο άρθρο 8 του ν. 3086/2002.

Το Ν.Σ.Κ. ως συλλογικό όργανο λειτουργεί σε Ολομέλεια, Τμήματα και Τριμελείς Επιτροπές. Η Ολομέλεια λειτουργεί ως Πλήρης και ως Τακτική (Α΄ και Β΄ Σύνοψη). Ο αριθμός και η συγκρότηση των Τμημάτων ορίζεται για κάθε δικαστικό έτος με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. (σήμερα λειτουργούν επτά Τμήματα).

Στην Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ., στα Γραφεία Νομικού Συμβούλου και στα Ειδικά Γραφεία Νομικού Συμβούλου λειτουργούν Τριμελείς Επιτροπές, οι οποίες συγκροτούνται από έναν Αντιπρόεδρο ή έναν Νομικό Σύμβουλο, τον εισηγητή της υπόθεσης και από άλλο ένα μέλος του Ν.Σ.Κ., που υπηρετεί στην υπηρεσιακή αυτή μονάδα. Τριμελής Επιτροπή συγκροτείται και στα Δικαστικά Γραφεία, στα οποία υπηρετούν τουλάχιστον τρία μέλη του Ν.Σ.Κ., από τα οποία το ένα τουλάχιστον είναι Πάρεδρος. Όλα τα μέλη των Τριμελών Επιτροπών έχουν δικαίωμα ψήφου.

Τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις, καθώς και όσα αναφέρονται σε περιοδικές παροχές ανεξάρτητα από ποσό εγκρίνονται από τον Υπουργό Οικονομικών. Πρακτικά γνωμοδοτήσεων σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις με χρηματικό αντικείμενο, ανά αιτούντα ή διάδικο, μέχρι ποσού 60.000 ευρώ εγκρίνονται από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ., εκτός εκείνων που αφορούν σε υποθέσεις μείζονος σημασίας (άρθρο 60 παρ. 1 γ΄ του ν. 4370/2016). Με την εγκριτική απόφαση επιτρέπεται η τροποποίηση των πρακτικών μόνο προς όφελος του Δημοσίου. Το παραπάνω ποσό των 60.000 ευρώ μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του

Υπουργού Οικονομικών. Τα πρακτικά σε υποθέσεις ακυρωτικής διαδικασίας εγκρίνονται από τον αρμόδιο κατά περίπτωση Υπουργό. Τα πρακτικά πριν από την έγκρισή τους δεν δημιουργούν δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε τρίτου, ούτε χορηγείται αντίγραφο αυτών. Μετά από την έγκρισή τους δεν υπόκεινται σε έλεγχο και αναρτώνται στο διαδίκτυο όσα αφορούν σε υποθέσεις χρηματικού αντικειμένου άνω των 150.000 ευρώ, καθώς και όσα αφορούν σε εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων και δεν προκύπτει ότι η οικονομική τους αξία είναι μικρότερη των 150.000 ευρώ. Η Διοίκηση συμμορφώνεται υποχρεωτικά με το περιεχόμενο των πρακτικών που έχουν εγκριθεί. Τα πρακτικά γνωμοδοτήσεων σε δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις αποτελούν, μετά την πάροδο 60 ημερών από την έγκρισή τους, εκτελεστούς τίτλους, για τη συμμόρφωση δε προς αυτά και για την εκτέλεσή τους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 1, 4 και 5 του ν. 3068/2002 (Α' 274), ο οποίος αφορά στη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις.

Ήδη, (αρχικά με το άρθρο 29 παρ. 1 περ. α' του ν. 4484/2017 και έπειτα με το άρθρο 43 παρ. 1 του ν. 4607/2019) αντικαταστάθηκε η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3086/2002 και πλέον για ορισμένα είδη δικαστικών υποθέσεων συντάσσεται Πράξη Τριμελούς Επιτροπής του Ν.Σ.Κ., ύστερα από προφορική εισήγηση του εισηγητή της υπόθεσης, η οποία περιέχει συνοπτική αιτιολογία, χωρίς να τηρείται η διαδικασία έγκρισης από τον Υπουργό Οικονομικών ή τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Τέλος, με την απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., με αριθμό 272/2020 (Β'2862), που εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 6 παρ. 1 του ίδιου νόμου, προβλέφθηκαν και νέες περιπτώσεις υποθέσεων για τις οποίες εκδίδεται Πράξη ή τίθεται Επισημείωση αντί Πρακτικού.

Η παραπάνω απλουστευμένη διαδικασία, με την οποία μεταφέρεται αρμοδιότητα από το επίπεδο του Υπουργού ή του Προέδρου του

Ν.Σ.Κ. στο Γραφείο στο οποίο γίνεται ο χειρισμός της υπόθεσης, αποτελεί μεγάλη ελάφρυνση του Ν.Σ.Κ. και του Υπουργού Οικονομικών από πολυτελείς, αλλά περιττές γραφειοκρατικές διαδικασίες, ενώ ταυτόχρονα ενισχύεται ο ρόλος του χειριστή της υπόθεσης και του Γραφείου που αυτός υπηρετεί.

Z. Οργανωτική δομή του Ν.Σ.Κ.

Οι εργασίες του Ν.Σ.Κ. διεξάγονται από: α) την Κεντρική Υπηρεσία, β) τα Γραφεία Νομικού Συμβούλου, γ) τα Ειδικά Γραφεία Νομικού Συμβούλου, που έχουν συσταθεί με ειδικές διατάξεις, ήτοι το Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και το Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ), δ) τα Δικαστικά Γραφεία, ε) τους Δικηγόρους του Δημοσίου (ημεδαπής και αλλοδαπής).

Η. Κεντρική Υπηρεσία

Η Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ., η οποία έχει διφυή χαρακτήρα, επιστημονικό αλλά και επιτελικό, έχει ως κύριο καθήκον την υποστήριξη του έργου του Ν.Σ.Κ. και συγκροτείται από ένα σύνολο υπηρεσιών, ήτοι:

α) Το Γραφείο Προέδρου,

β) τη Γραμματεία, που απαρτίζεται από τα Γραφεία: αα) Σύνταξης και Αρχείου Πρακτικών του Ν.Σ.Κ., ββ) Διοίκησης και γγ) Κύριου Προσωπικού,

γ) τους Σχηματισμούς Δικαστικών και Εξωδίκων Υποθέσεων,

δ) τον Σχηματισμό Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων και

ε) δύο Διευθύνσεις ήτοι: **αα)** τη Διεύθυνση Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης (που απαρτίζεται από τα Τμήματα Διοικητικού Προσωπικού, Πρωτοκόλλου και Παραλαβής Δικογράφων, Ευρετηρίου, Εικονοποίησης και Καταχώρισης Δεδομένων, Αρχείου, Διεκπεραίωσης και Πληροφορικής και Υποστήριξης Συστημάτων) και **ββ)** τη Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων (με Τμήματα Προϋπολογισμού - Δημοσιονομικών Αναφορών – Συμβάσεων - Προμηθειών και Συντήρησης, Εκκαθάρισης Αποδοχών και Πληρωμών, Οικονομικής Διαχείρισης και Εκκαθάρισης Δικαστικών Δαπανών).

Θ. Σχηματισμοί δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων

Οι Σχηματισμοί δικαστικών και εξωδίκων υποθέσεων διακρίνονται :

α) Στον Σχηματισμό υποθέσεων δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων Αλλοδαπής και β) στους Σχηματισμούς υποθέσεων ημεδαπής. Με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. μπορεί να τοποθετείται στους Σχηματισμούς, ως Προϊστάμενος, Νομικός Σύμβουλος ή Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ειδικότερα, Σχηματισμοί Δικαστικών και Εξωδίκων Υποθέσεων ημεδαπής είναι οι εξής: **α)** Ο Σχηματισμός διαφορών δικαιοδοσίας Διοικητικών Δικαστηρίων, **β)** ο Σχηματισμός διαφορών δικαιοδοσίας Πολιτικών Δικαστηρίων, **γ)** ο Σχηματισμός Φορολογικών και Τελωνειακών υποθέσεων, **δ)** ο Σχηματισμός Ποινικών υποθέσεων και **ε)** ο Σχηματισμός διαφορών δικαιοδοσίας Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ι. Γραφεία Νομικού Συμβούλου

Γραφεία Νομικού Συμβούλου λειτουργούν στη Βουλή των Ελλήνων, στην Προεδρία της Κυβέρνησης, σε κάθε Υπουργείο, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, στην Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας (ΑΠΑ), στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), στον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και στον Πειραιά. Γραφεία Νομικού Συμβούλου λειτουργούν και σε Γραφεία Υφυπουργών, Γενικές Γραμματείες, Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ή ΝΠΔΔ, εφόσον τούτο προβλέπεται από ειδικές οργανικές διατάξεις. Οι ίδιες διατάξεις προσδιορίζουν αν αυτά είναι αυτοτελή ή υπάγονται στα Γραφεία

Νομικού Συμβούλου του οικείου ή του προϊσταμένου Υπουργείου. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων λειτουργεί, παράλληλα προς το Γ.Ν.Σ., ως υπηρεσιακή μονάδα του Ν.Σ.Κ., το Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου, το οποίο έχει τις αρμοδιότητες που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 10 του ν. 2227/1994 (Α' 129), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 11 του ν. 2732/1999 (Α' 154). Επίσης, στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) λειτουργεί, ως υπηρεσιακή μονάδα του Ν.Σ.Κ., το Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ). Τέλος, στον ΕΦΚΑ λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβούλου, στο οποίο ανήκει, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 3 του ν. 4387/2016, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 31 του ν. 4445/2016 (ΦΕΚ Α'236), η νομική υπεράσπιση των συμφερόντων του ΕΦΚΑ ενώπιον κάθε Δικαστηρίου ή Αρχής.

Στα Γραφεία Νομικού Συμβούλου ανήκει:

α) Η ενώπιον όλων των δικαστηρίων και αρχών παράσταση και υπεράσπιση κάθε κατηγορίας και φύσης υποθέσεων της αρμοδιότητάς τους και η εισήγηση στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ή στην οικεία Επιτροπή για τις δικαστικές και εξώδικες υποθέσεις που τους ανατίθενται.

β) Η εκτέλεση των παρεχομένων σ' αυτά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εντολών.

γ) Η εισήγηση ενώπιον των Τμημάτων ή της Ολομελείας του Ν.Σ.Κ. επί των ερωτημάτων, τα οποία απευθύνονται προς αυτά και η κατάρτιση των σχετικών γνωμοδοτήσεων.

δ) Η καθοδήγηση με ατομικές γνωμοδοτήσεις και συμβουλές όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου ή των Νομικών Προσώπων Δημοσίου

Δικαίου, στα οποία λειτουργούν και η εισήγηση για την επεξεργασία σχεδίων νόμων και διαταγμάτων ή κανονιστικών αποφάσεων.

ΙΑ. Δικαστικά Γραφεία

Δικαστικά Γραφεία του Ν.Σ.Κ. λειτουργούν: **α)** Στις πόλεις Αγρίνιο, Αλεξανδρούπολη, Βέροια, Βόλο, Ηράκλειο, Ιωάννινα, Καβάλα, Καλαμάτα, Κατερίνη, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κομοτηνή, Κόρινθο, Λαμία, Λάρισα, Λιβαδειά, Μεσολόγγι, Ναύπλιο, Πάτρα, Πολύγυρο, Πύργο, Ρόδο, Σέρρες, Σπάρτη, Σύρο, Τρίκαλα, Τρίπολη, Χαλκίδα και Χανιά, και **β)** σε ΝΠΔΔ όπως το Πάντειο Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, ο Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) και το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) ή σε Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές, όπως η Εθνική Αναλογιστική Αρχή, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις.

Στα Δικαστικά Γραφεία, τα οποία μπορεί να ιδρύονται ή να καταργούνται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από εισήγηση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. (άρθρο 18 παρ. 5 ν. 3086/2002, ανήκει: **α)** Η ενώπιον όλων των Δικαστηρίων και Αρχών της περιφερειακής ενότητας υπεράσπιση του Δημοσίου, **β)** Η εισήγηση για τις υποθέσεις αυτές στην Επιτροπή του Γραφείου, αν είναι δυνατή η συγκρότησή της, διαφορετικά στην Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ. σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 6 και της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3086/2002.

ΙΒ. Καθήκοντα μελών Ν.Σ.Κ.

Τα καθήκοντα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες των μελών του Ν.Σ.Κ. καταγράφονται στις επιμέρους διατάξεις των προαναφερθέντων νομοθετημάτων (ν. 3086/2002 και π.δ. 238/2003). Για τη λεπτομερέστερη ρύθμιση των θεμάτων αυτών εκδόθηκε, κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 21 εδ. β' του ν. 3086/2002, η απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., με αριθμό 116/23-3-2005 (Β' 454), όπου καθορίστηκαν τα καθήκοντα των μελών-λειτουργών του Ν.Σ.Κ. Η απόφαση αυτή τροποποιήθηκε περαιτέρω, με τις αποφάσεις του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., με αριθμούς 140/19-4-2005 (Β' 566) και 97/20-3-2009 (Β' 570) και επίκειται εντός του 2020 η επικαιροποίησή της.

ΙΓ. Υποχρεώσεις των δημοσίων υπηρεσιών έναντι των μελών του Ν.Σ.Κ.

Παράλληλα με τη βασική υποχρέωση των μελών του Ν.Σ.Κ. να προβαίνουν στις αναγκαίες ενέργειες για την εξακρίβωση του πραγματικού των διαφορών που άγονται στα δικαστήρια και να συλλέγουν τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία, με σκοπό την υπεράσπιση των συμφερόντων του Δημοσίου, θεσπίζεται αντίστοιχη υποχρέωση κάθε δημόσιας αρχής και υπηρεσίας για άμεση παροχή προς τα Γραφεία και τα μέλη του Ν.Σ.Κ. των πληροφοριών και στοιχείων, τα οποία προσφέρονται για την υποστήριξη των δικαιωμάτων του Δημοσίου ή την απόκρουση των κατ' αυτού αξιώσεων τρίτων, για έγκαιρη υπόδειξη των μαρτύρων του Δημοσίου, η κατάθεση των οποίων – εφόσον είναι δημόσιοι υπάλληλοι – είναι υποχρεωτική, καθώς και για κάθε άλλη δυνατή συνδρομή με παροχή υπηρεσιών που υποβοηθούν το έργο της υποστήριξης των υποθέσεων του Δημοσίου. Τυχόν άρνηση, ολιγωρία ή πλημμελής εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, που διώκεται ύστερα από σχετικό έγγραφο του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. και δημιουργεί στις αρμόδιες υπηρεσίες την υποχρέωση ελέγχου των υπευθύνων και, ενδεχομένως, καταλογισμού σε βάρος τους των ζημιών που υπέστη το Δημόσιο από τη συμπεριφορά τους.

ΙΔ. Το Ν.Σ.Κ. ως μεγάλο Σώμα της Διοίκησης

Οι παραπάνω αρμοδιότητες του Ν.Σ.Κ. σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η οργανωτική του δομή, η λειτουργία του σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο δικαιολογούν πλήρως τον χαρακτηρισμό του Ν.Σ.Κ. ως «μεγάλου Σώματος της Διοίκησης» (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλου, «Εγχειρίδιο διοικητικού Δικαίου», εκδ. 11η παρ. 284) και «ως οιονεί δικαστικού θεσμού» (βλ. Ε. Βενιζέλου στα πρακτικά συνεδρίασης της Βουλής της 28^{ης} -3-1996 σελ. 32-33), το δε έργο του Ν.Σ.Κ., κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, έχει ως στόχο τη δικαίωση των χαρακτηρισμών αυτών σε καθημερινή βάση.

ΙΕ. Σύνοψη Ν.Σ.Κ.

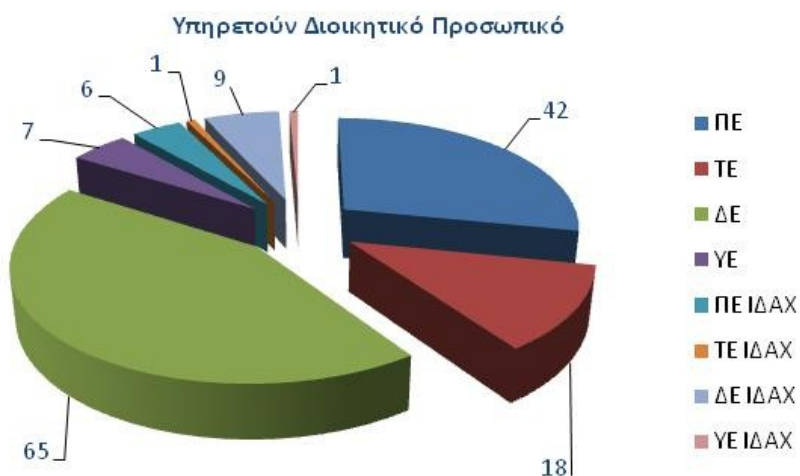
Εικόνα 3: Οργανικές Θέσεις Κύριου Προσωπικού & Υπηρετούντες το έτος 2019

Εικόνα 4: Υπηρετούν Κύριο Προσωπικό το έτος 2019

Εικόνα 5: Οργανικές Θέσεις Διοικητικού Προσωπικού & Υπηρετούντες το έτος 2019

Εικόνα 6: Υπηρετούν Διοικητικό Προσωπικό το έτος 2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Α. Στατιστική αποτίμηση της δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ. για το έτος 2019

Ο αριθμός των εγγράφων και δικογράφων που πρωτοκολλήθηκαν ως εισερχόμενα στις υπηρεσιακές μονάδες του Ν.Σ.Κ. το έτος 2019 ανήλθε σε 387.136 και ο αριθμός των εξερχομένων εγγράφων ανήλθε σε 152.115, δηλαδή συνολικά διακινήθηκαν 539.251 έγγραφα, παρουσιάζοντας ποσοστιαία αύξηση κατά ποσοστό 4,36 % σε σχέση με το 2018.

Η στατιστική παράθεση των στοιχείων της δράσης του Ν.Σ.Κ. για το έτος 2019 στους διάφορους κύκλους δραστηριότητάς του (πολιτικά, διοικητικά, ποινικά δικαστήρια, διαφορές Ελεγκτικού Συνεδρίου, γνωμοδοτικό έργο, εξέταση αιτήσεων εξώδικης επίλυσης διαφορών, συμμετοχή σε συλλογικά όργανα της Διοίκησης, παράσταση και χειρισμός υποθέσεων σε διεθνή δικαστήρια), ασφαλώς δεν αποδίδει με πληρότητα την ποσότητα και την ποιότητα εργασίας που απαιτείται για την επεξεργασία και γενικότερα την αντιμετώπιση των υποθέσεων που ανατίθενται στο Ν.Σ.Κ. Παρά ταύτα, κρίνεται αναγκαία η παράθεση στατιστικών αριθμών, διότι και αυτοί αποτελούν σημαντική βάση για τη διαπίστωση της απεικονιζόμενης δραστηριότητας, ώστε με τη λήψη υπόψη και των δεδομένων της παρούσας έκθεσης να συντελέσουν στον σχηματισμό πλήρους εικόνας στους αποδέκτες και στους αναγνώστες της έκθεσης.

Ειδικότερα :

Κατηγορία	Σύνολο
(1) ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ	269
(1α) Ολομελείας	18
(1β) Τμημάτων	212
(1γ) Ατομικές	39
(2) ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ σε ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ της ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	348
(3) ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ για έκδοση Πρακτικών Γνωμοδοτήσεων σε Ολομ.- Τμήματα ΝΣΚ	270
(3α) Χωρίς προεισηγητή	234
(3β) Με προεισηγητή	36
(4) ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ για έκδοση Πρακτικών Γνωμοδοτήσεων σε Τριμελείς Επιτροπές	
(4α) Χωρίς προεισηγητή	3217
(4β) Με προεισηγητή	4560
(5) ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	12916
(6) ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ	2341
(7) ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ	6792
(7α) Αναιρέσεις	1191
(7α1) Ομοειδείς	166
(7β) Πρόσθετοι λόγοι αναίρεσης	6
(7γ) Εφέσεις	2198
(7γ1) Ομοειδείς	324

Κατηγορία	Σύνολο
(7δ) Πρόσθετοι λόγοι έφεσης	68
(7ε) Αγωγές	705
(7στ) Ανακοπές	1839
(7ζ) Λοιπά ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα	785
(8) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο Α Ε Δ	
(8α) κατατέθηκε υπόμνημα	
(9) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ	284
(9α) κατατέθηκε υπόμνημα	18
(10) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ της ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	2556
(10α) συζητηθείσες αιτήσεις αναίρεσης	1082
(10α1) κατατέθηκε υπόμνημα	375
(10β) συζητηθείσες αιτήσεις ακύρωσης ή εφέσεις	1448
(10β1) κατατέθηκε υπόμνημα	565
(10γ) συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής	26
(10γ1) κατατέθηκε υπόμνημα	22
(11) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ	2477
(11α) κατατέθηκε υπόμνημα	262
(12) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ (ακυρωτικό)	3875
(12α) συζητηθείσες αιτήσεις ακύρωσης	3737
(12α1) κατατέθηκε υπόμνημα	744
(12β) συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής	138
(12β1) κατατέθηκε υπόμνημα	62
(13) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ (ουσίας)	4347

Κατηγορία	Σύνολο
(13α) συζητηθείσες υποθέσεις	4321
(13α1) κατατέθηκε υπόμνημα	2213
(13β) συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής	26
(13β1) κατατέθηκε υπόμνημα	13
(14) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (ακυρωτικό)	67
(14α) συζητηθείσες υποθέσεις	64
(14α1) κατατέθηκε υπόμνημα	43
(14β) συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής	3
(14β1) κατατέθηκε σημείωμα	
(15) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (ουσίας)	16160
(15α) συζητηθείσες υποθέσεις	16021
(15α1) κατατέθηκε υπόμνημα	7458
(15β) συζητηθείσες αιτήσεις αναστολής	139
(15β1) κατατέθηκε υπόμνημα	31
(16) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στον ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ	262
(16α) κατατέθηκαν προτάσεις	183
(17) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΕΦΕΤΕΙΟ	1560
(18) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ	8305
(18α) Πολυμελές	877
(18β) Μονομελές	6749
(18γ) ασφαλιστικά μέτρα, προσωρινές διαταγές	679
(19) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ	2284
(20) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ σε ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	

Κατηγορία	Σύνολο
(20Αα) αριθμός ποινικών υποθέσεων	1619
(20Αβ) συνολικός αριθμός συνεδριάσεων	2565
(20Β) ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΩΝ-ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ	240
(21) ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ σε ΔΙΑΙΤΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	
(21α) Διαιτησίες	62
(21β) Παραστάσεις	63
(21γ) Δικόγραφα, Υπομνήματα	118
(22) ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	
(22Αα) Συλλογικά όργανα	630
(22Αβ) Συνεδριάσεις	3757
(22Αγ) Συζητηθείσες υποθέσεις	22421
(22Αδ) Εισηγήσεις	2215
(22Β) ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ σε ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	77
(23) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	191
(24) ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
(24α) Δικόγραφα	46
(24α1) αναιρέσεις	
(24α2) γραπτές παρατηρήσεις	30
(24β) Παραστάσεις	15
(25) ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
(25α) Δικόγραφα	13
(25α1) προσφυγές	7
(25β) Παραστάσεις	4

Κατηγορία	Σύνολο
(26) ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ	
(26α) Αιτήσεις	3
(26β) Παραστάσεις	3
(27) ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
(27α) Νομική επεξεργασία εγγράφων	56
(27β) Συμμετοχή σε διμερείς και πολυμερείς συσκέψεις	13
(28) ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ στο ΕΥΡ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	
(29) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ στο ΕΥΡ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	101
(30) ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΘΡ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ του ΟΗΕ	2
(31) ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	539251
(31α) Εισερχόμενα	387136
(31β) Εξερχόμενα	152115
(32) ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	63616
(33) ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ	519

Πίνακας 2: Αριθμητική Κατάσταση Υποθέσεων για το έτος 2019

B. Αναφορά στις υποθέσεις της ακυρωτικής διαδικασίας

Στο άρθρο 3 του ν. 3086/2002 προβλέπεται ότι στην παρούσα ετήσια έκθεση περιλαμβάνεται και ειδικότερη αναφορά στην έκβαση των υποθέσεων της ακυρωτικής διαδικασίας και στην επισήμανση των αιτίων ακύρωσης κανονιστικών ή ατομικών πράξεων της Διοίκησης. Η νομοθετική αυτή ρύθμιση αποσκοπεί στη διάγνωση των προβλημάτων εφαρμογής του νόμου από τη Διοίκηση, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα. Τέτοιες αιτίες ακύρωσης μπορεί να είναι:

- α)** η αναρμοδιότητα της διοικητικής αρχής που εξέδωσε την πράξη,
- β)** η παράβαση ουσιώδους τύπου που έχει ταχθεί για την ενέργεια της πράξης (όπως η τήρηση των κανόνων για τη νόμιμη συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία των συλλογικών οργάνων, η αναφορά της αιτιολογίας στο σώμα της πράξης, όταν οι σχετικές διατάξεις το ορίζουν κ.α.),
- γ)** η παράβαση κατ' ουσία διάταξης νόμου (π.χ. παράβαση δεδικασμένου, υπέρβαση νομοθετικής εξουσιοδότησης, υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας, έλλειψη αιτιολογίας σε ατομικές διοικητικές πράξεις, όταν δεν επιβάλλεται η παράθεση της αιτιολογίας στο σώμα της ατομικής διοικητικής πράξης),
- δ)** η κατάχρηση εξουσίας, η οποία συντρέχει, όταν η πράξη της Διοίκησης φέρει μεν καθ' εαυτή όλα τα στοιχεία της νομιμότητας, γίνεται όμως για σκοπό καταδήλως άλλο από εκείνον για τον οποίο έχει νομοθετηθεί (βλ. άρθρο 48 π.δ. 18/89 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας», ΦΕΚ Α' 8) και
- ε)** η παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας από τη Διοίκηση.

Από την εκτίμηση των στατιστικών στοιχείων, που λήφθηκαν υπόψη, δηλ. αποφάσεων του ΣτΕ και των Διοικητικών Εφετείων ακυρωτικής διαδικασίας που επιδίδονται στην Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ. ή τέθηκαν υπόψη μας, προκύπτει ότι ποσοστό περίπου 80% των αιτήσεων ακυρώσεως, για τις οποίες εκδόθηκαν αποφάσεις, απορρίφθηκαν για διαφόρους λόγους, ενώ ποσοστό περίπου 20% των αιτήσεων αυτών έγιναν δεκτές. Το μεγαλύτερο ποσοστό από τις αιτήσεις ακύρωσης που έγιναν δεκτές οφείλεται σε έλλειψη αιτιολογίας ή σε παράθεση πλημμελούς αιτιολογίας, ενώ άλλοι λόγοι ακύρωσης είναι η υπέρβαση νομοθετικής εξουσιοδότησης, η κακή σύνθεση συλλογικού οργάνου, η μη κλήση σε ακρόαση σε περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείτο, η αναρμοδιότητα και η παράβαση διάταξης νόμου, συμπεριλαμβανομένης και της παράβασης των όρων διακήρυξης διαγωνισμού.

Συμπέρασμα: Από τα παραπάνω προκύπτει ότι βασικός λόγος ακύρωσης των ατομικών διοικητικών πράξεων είναι, κατά τρόπο επαναλαμβανόμενο, η παντελής έλλειψη αιτιολογίας ή, συνηθέστερα, η παράθεση πλημμελούς αιτιολογίας, ενώ των κανονιστικών διοικητικών πράξεων η υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης, χωρίς να παραγνωρίζεται η εμφάνιση των λοιπών λόγων ακύρωσης ή να μειώνεται η σημασία τους. Και ναι μεν, είναι αναμενόμενο ότι θα υπάρξουν διοικητικές πράξεις με νομικά ή πραγματικά σφάλματα, τα οποία θα τις καθιστούν ακυρωτέες, πλην όμως, το φαινόμενο αυτό και αν δεν μπορεί να αποφευχθεί εντελώς, μπορεί τουλάχιστον να περιορισθεί. Εκεί, πάντως, όπου η παθολογία της διοικητικής πράξης είναι αδικαιολόγητα υψηλή, είναι στην περίπτωση των διοικητικών πράξεων, που ακυρώνονται λόγω έλλειψης ή, κυρίως, λόγω παράθεσης πλημμελούς αιτιολογίας, πράγμα το οποίο μαρτυρεί ατελή, πλημμελή ή και αμελή τρόπο έκδοσης των διοικητικών πράξεων. Στη θεραπεία αυτής της κατάστασης θα μπορούσε να συμβάλει τα μέγιστα η εντονότερη εποπτεία και επικουρία εκ μέρους των Προϊσταμένων κάθε Διεύθυνσης των διοικητικών οργάνων, που επιμελούνται των στοιχείων έκδοσης (νομικού και πραγματικού) της διοικητικής πράξης, έτσι ώστε να εξαλειφθεί ή, έστω, να περιορισθεί ο αριθμός των διοικητικών πράξεων που ακυρώνονται. Σε περίπτωση δε, κατά την οποία οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων αδυνατούν και οι ίδιοι να δώσουν λύση στο προκύπτον ζήτημα, προκειμένου να εκδοθεί κάποια διοικητική πράξη, πρέπει τα διοικητικά όργανα να ερευνούν, εάν για το νομικό αυτό θέμα υπάρχει νομολογία του ΣτΕ ή γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει, να αντιμετωπίζεται με την επιβαλλομένη συνεργασία με το αρμόδιο Γραφείο Νομικού Συμβούλου ή το Δικαστικό Γραφείο ή με την υποβολή, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 3086/2002, σχετικού ερωτήματος στο Ν.Σ.Κ. Βέβαια, ως ριζική λύση, η οποία μάλιστα θα

δημιουργούσε νέα κουλτούρα στη Διοίκηση, θα έτεινε στην ουσιαστική εξάλειψη του φαινομένου της ακύρωσης των διοικητικών πράξεων και μεσο-μακροπρόθεσμα θα περιόριζε καθοριστικά την επιβάρυνση του δικαστικού και του διοικητικού μηχανισμού από άσκοπες ακυρωτικές δίκες, προτείνεται η καθιέρωση προληπτικού μηχανισμού επεξεργασίας των σχεδίων των κανονιστικών τουλάχιστον διοικητικών πράξεων από το Ν.Σ.Κ., κατ' αντιστοιχία με τα ισχύοντα στο ΣτΕ για την επεξεργασία των προεδρικών διαταγμάτων.

Γ. Ειδικότερες παρατηρήσεις για κατηγορίες δικαστικών υποθέσεων του Δημοσίου.

Είναι γνωστό ότι κατά τα τελευταία είκοσι και πλέον έτη έχουν αναληφθεί από την πολιτεία αλλεπάλληλες νομοθετικές προσπάθειες να περιορισθούν κατά το δυνατόν οι υποθέσεις που άγονται προς επίλυση και συσσωρεύονται στα διοικητικά (κυρίως) δικαστήρια, επειδή η υπέρμετρη επιβάρυνση των δικαστηρίων έχει ευρύτατες δυσμενείς επιπτώσεις στο κράτος δικαίου και στην υποχρέωση απονομής δικαιοσύνης σε εύλογο χρόνο. Η επιβάρυνση μάλιστα των δικαστηρίων εμφανίζεται παντελώς αδικαιολόγητη στις περιπτώσεις που τα νομικά ζητήματα έχουν επιλυθεί με πάγια νομολογία των ανώτατων δικαστηρίων και παρόλα αυτά η Διοίκηση ρητά ή σιωπηρά ωθεί τους πολίτες στην προσφυγή στα δικαστήρια, αρνούμενη την ικανοποίηση των νόμιμων αιτημάτων τους. Η πρακτική αυτή, πέραν των γενικότερων επιπτώσεων στην καλή και έγκαιρη λειτουργία της Δικαιοσύνης, έχει πάντως, δεδομένης της βέβαιης κατάληξης των υποθέσεων αυτών σε βάρος του Δημοσίου και άμεσες δυσμενείς οικονομικές συνέπειες, ήτοι την επιβάρυνση του Δημοσίου με τόκους, ενώ σε περίπτωση υπερβολικής καθυστέρησης στην απονομή της Δικαιοσύνης επέρχονται και επιπλέον δυσμενείς οικονομικές συνέπειες για το Δημόσιο, λόγω της δυνατότητας των πολιτών να ζητήσουν δίκαιη χρηματική ικανοποίηση, εξαιτίας της παρέλευσης του εύλογου χρόνου διάρκειας της δίκης, χωρίς να παραβλέπεται ή να θεωρείται ήσσονος σημασίας η αχρείαστη ταλαιπωρία των πολιτών.

Θα μπορούσαν ενδεικτικά να αναφερθούν ως περιπτώσεις εμφανιζόμενες πολύ συχνά που οδηγούνται στα δικαστήρια και οι

σχετικές αποφάσεις είναι δυσμενείς για το Δημόσιο, δεδομένης της παγιωμένης πλέον νομολογίας, οι εξής κατηγορίες υποθέσεων:

α) Προσφυγές στα διοικητικά δικαστήρια, για να ακυρωθεί η άρνηση της Διοίκησης να άρει μη συντελεσμένες ρυμοτομικές απαλλοτριώσεις λόγω της παρόδου μεγάλου χρονικού διαστήματος (πέραν της δεκαετίας) από την κήρυξή τους με την έγκριση του οικείου ρυμοτομικού σχεδίου. Στη συντριπτική πλειονότητα αυτών των περιπτώσεων τα δικαστήρια δέχονται τις προσφυγές των ιδιωτών, ακυρώνουν την άρνηση και αναπέμπουν στη Διοίκηση για να άρει την απαλλοτρίωση, τροποποιώντας το ρυμοτομικό σχέδιο. Η σχετική νομολογία έχει παγιωθεί εδώ και χρόνια (ενδ. Σ.τ.Ε. 673/2017, 1452/2016, 4054/2015, 3751/2015, 4792/2013), πλην όμως, η Διοίκηση δεν προβαίνει σε νομοθετική ρύθμιση του θέματος, επιπλέον δε, αρνείται σε πολλές περιπτώσεις να προχωρήσει σε συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση, με αποτέλεσμα να ανοίγει νέα σειρά δικών στα Τριμελή Συμβούλια Συμμόρφωσης των δικαστηρίων (ν.3068/2002). Επισημαίνεται σχετικά ότι για τη συγκεκριμένη κατηγορία υποθέσεων η Ελλάδα έχει καταδικασθεί αρκετές φορές από το ΕυρΔΔΑ και εξακολουθεί να επιτηρείται από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, επειδή θεωρείται ιδιαίτερα προβληματική, ως προς το συγκεκριμένο πεδίο, η τήρηση του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ (δίκαιη δίκη – συμμόρφωση της Διοίκησης στις αποφάσεις των εθνικών Δικαστηρίων).

β) Αγωγές διαφόρων κατηγοριών κρατικών λειτουργών, δημοσίων υπαλλήλων ή συνταξιούχων που αφορούν στη μισθολογική ή συνταξιοδοτική τους μεταχείριση, ενώ για το ίδιο θέμα υπάρχει πάγια νομολογία ανωτάτων δικαστηρίων.

γ) Άλλης τάξης ζήτημα εμφανίζεται πολύ συχνά στο πλαίσιο χειρισμού υποθέσεων ανακοπών που ασκούνται από πολίτες κατά

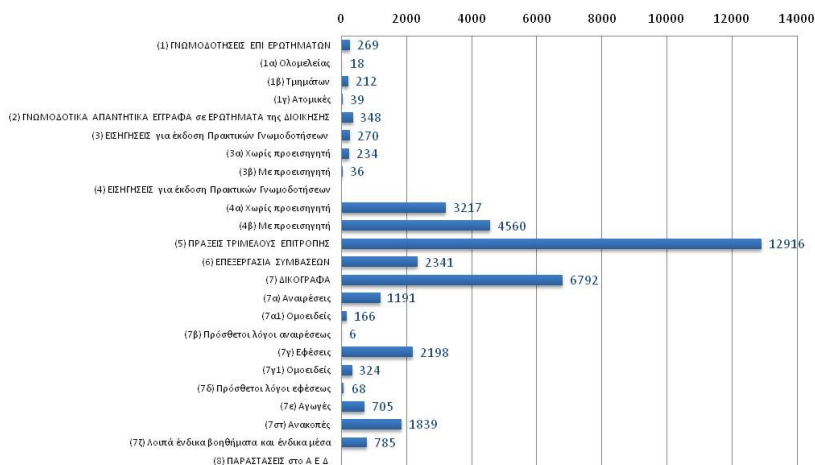
πράξεων εκτέλεσης του ΚΕΔΕ, οι οποίες πράξεις, λόγω των άστοχων χειρισμών των Δ.Ο.Υ. ή των Τελωνείων, εμφανίζουν τυπική ακυρότητα που συμπαρασύρει τη διαδικασία εκτέλεσης (όπως λ.χ. παράλειψη κοινοποίησης της ατομικής ειδοποίησης, μη νόμιμη κοινοποίηση κ.ο.κ.) και μετά βεβαιότητας θα ακυρωθούν από το Δικαστήριο που δικάζει τις παραπάνω ανακοπές, κατ' εφαρμογή πάγιας νομολογίας. Η ακύρωση όμως επέρχεται μετά από χρόνια αναμονής, ενώ θα μπορούσε το Δημόσιο να επισπεύσει τη διαδικασία, ανακαλώντας τις άκυρες πράξεις και επαναλαμβάνοντας άμεσα και χωρίς καθυστέρηση τη διαδικασία. Συνέπεια τούτων είναι, αφενός να επιβαρύνονται τα δικαστήρια με υποθέσεις που θα έχουν βέβαιη (δυσμενή για το Δημόσιο) κατάληξη, αφετέρου να μην προχωρεί έγκαιρα και αποτελεσματικά η είσπραξη των δημοσίων εσόδων.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, αποφασίζει αν θα ασκήσει ή όχι ένδικα μέσα κατά αποφάσεων των δικαστηρίων (που επιδέχονται τέτοια μέσα) ή αν θα ασκήσει ένδικα βοηθήματα (αγωγές, αιτήσεις κ.λπ.) κατά αντιδίκων του Δημοσίου. Προς τον σκοπό αυτό και προκειμένου να αποφεύγεται η άσκοπη χρήση ενδίκων μέσων, έχει εκδοθεί και ισχύει σχετική πρόσφατη Εγκύκλιος του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. προς τους λειτουργούς του Ν.Σ.Κ., με θέμα την αποφυγή άσκησης ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων που δεν έχουν σοβαρές πιθανότητες ευδοκίμησης, ώστε να καταβάλλεται συντονισμένη και σοβαρή προσπάθεια για τον περιορισμό των ενδίκων μέσων που ασκούνται από το Δημόσιο. Πάντως, η ύπαρξη αντιφατικών νομολογιακών δεδομένων αλλά, κυρίως, η βραδύτητα της αμετάκλητης νομολογιακής επίλυσης θεμάτων που τίθενται σε μεγάλο αριθμό υποθέσεων, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις αντιστοιχούν σε εκατοντάδες και πολλές φορές χιλιάδες ομοειδείς υποθέσεις (κυρίως μισθολογικού ή

συνταξιοδοτικού αντικειμένου) και τέλος, το (περιορισμένο) φαινόμενο της μη εναρμόνισης κατωτέρων δικαστηρίων προς τις νομολογιακές λύσεις των ανωτάτων δικαστηρίων, αποτελούν συνθήκες που δυσχεραίνουν τον περαιτέρω περιορισμό των ενδίκων μέσων, η άσκηση των οποίων, στις περιπτώσεις αυτές, δεν μπορεί να παραλειφθεί. Στα θέματα αυτά, καθοριστικός μπορεί να αποβεί ο ρόλος της πιλοτικής δίκης στα διοικητικά δικαστήρια, αφού με απόφαση του ΣτΕ μπορούν να λυθούν χιλιάδες όμοιες υποθέσεις που εκκρεμούν στα Πρωτοβάθμια Δικαστήρια καθώς επίσης και η επέκταση του θεσμού αυτού και στην πολιτική δίκη. Συναφώς προς τα παραπάνω ζητήματα σημειώνεται ότι, κρίσιμη κρίνεται η συμμετοχή μελών του Ν.Σ.Κ. στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία, αφού ο συνδυασμός της δικαστικής και διοικητικής εμπειρίας τους μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην επιτυχή αντιμετώπιση των θεμάτων τα οποία τίθενται, ιδίως στις διαδικασίες στις οποίες συμμετέχει ως διάδικος ή εμπλέκεται το Δημόσιο. Η συμμετοχή αυτή, ιδίως σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές του Υπουργείου Δικαιοσύνης συχνά παραλείπεται, ενώ μετέχουν εκπρόσωποι της δικαιοσύνης, των δικηγορικών συλλόγων και υπηρεσιακοί παράγοντες.

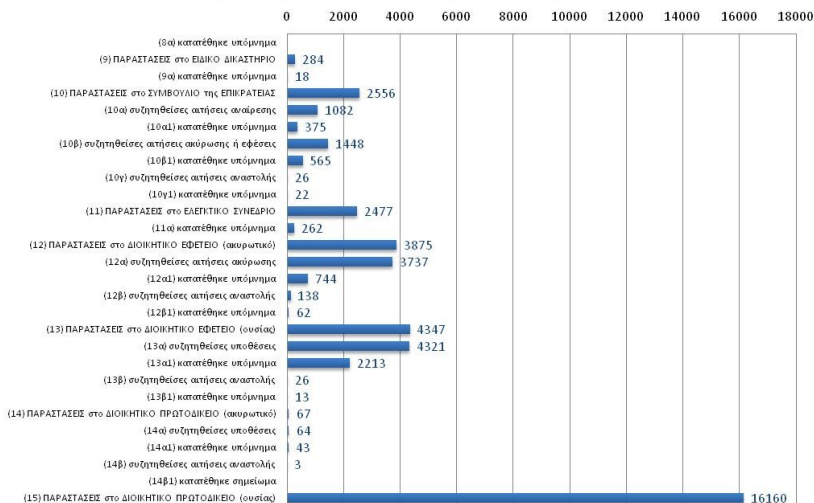
Δ. Συγκεντρωτικό διάγραμμα στατιστικής αποτίμησης της δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ.

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019

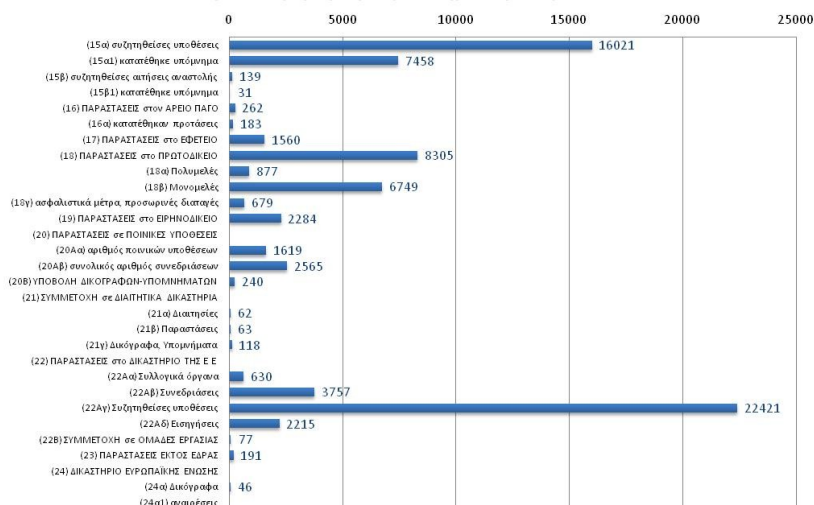
Εικόνα 7: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019 (1/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019

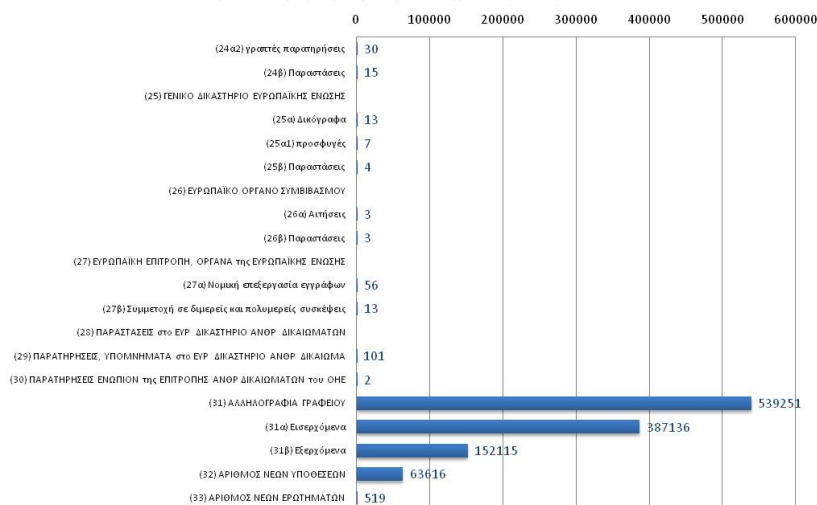
Εικόνα 8: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019 (2/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019

Εικόνα 9: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019 (3/4)

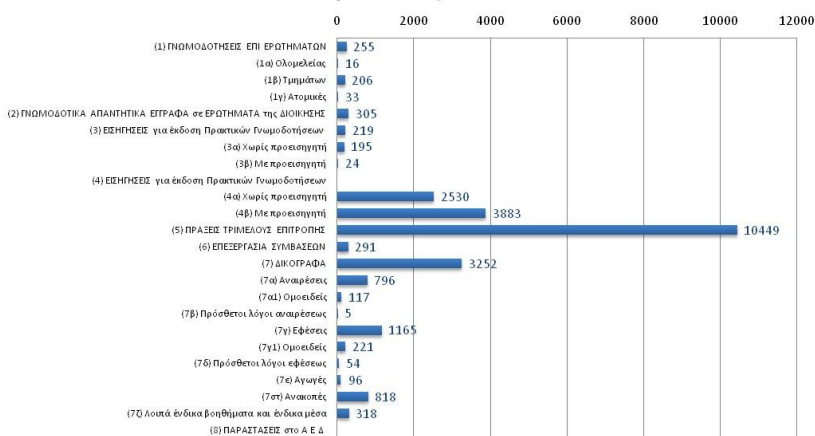
Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019

Εικόνα 10: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας για το έτος 2019 (4/4)

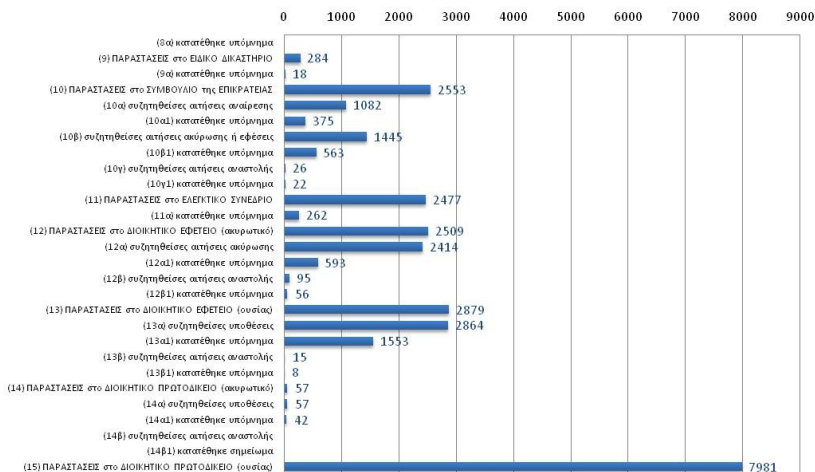
Ε. Συγκεντρωτικό διάγραμμα στατιστικής αποτίμησης της δραστηριότητας των υπηρεσιακών μονάδων του Ν.Σ.Κ. στην Αθήνα –Πειραιά

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά
για το έτος 2019

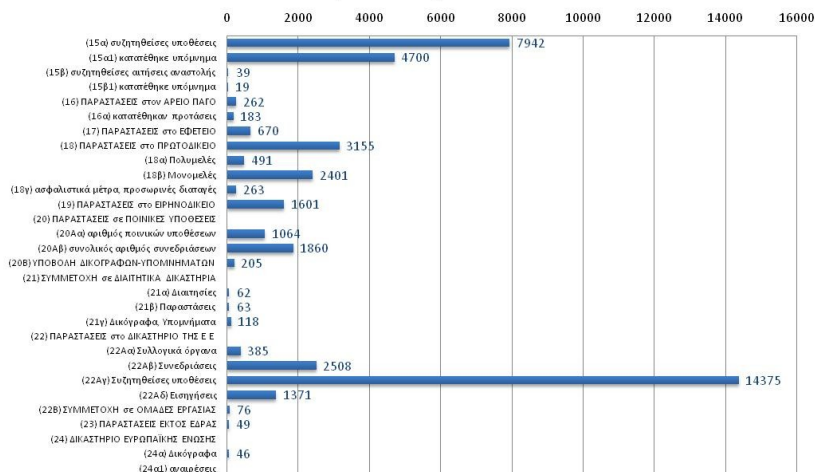
Εικόνα 11: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019 (1/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019

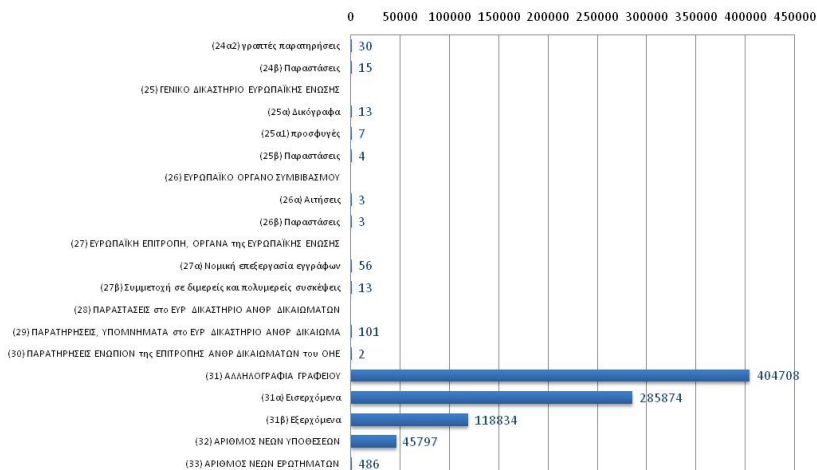
Εικόνα 12: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019 (2/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019

Εικόνα 13: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019 (3/4)

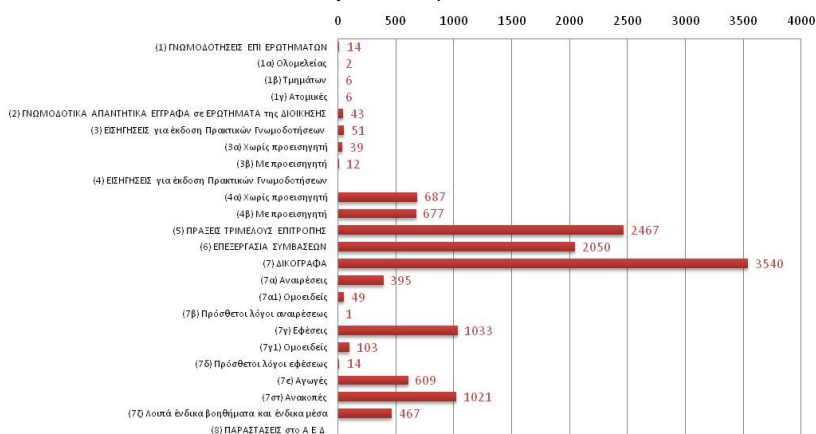
Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019

Εικόνα 14: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Αθήνα-Πειραιά για το έτος 2019 (4/4)

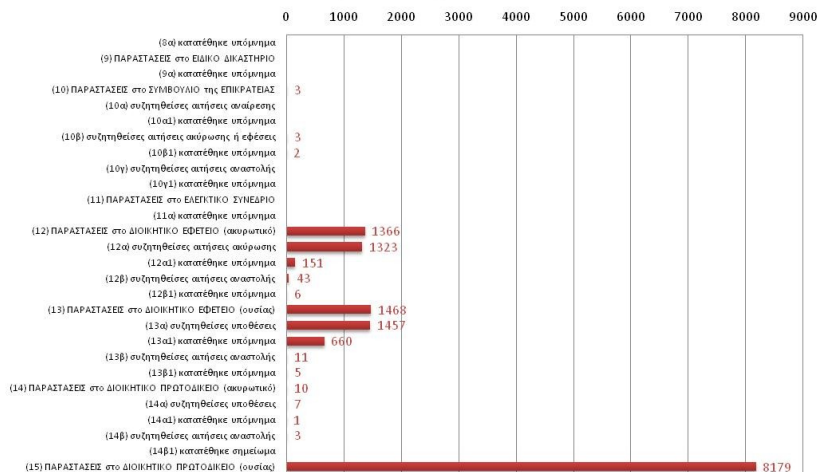
ΣΤ. Συγκεντρωτικό διάγραμμα στατιστικής αποτίμησης της δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ. στην περιφέρεια

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας
για το έτος 2019

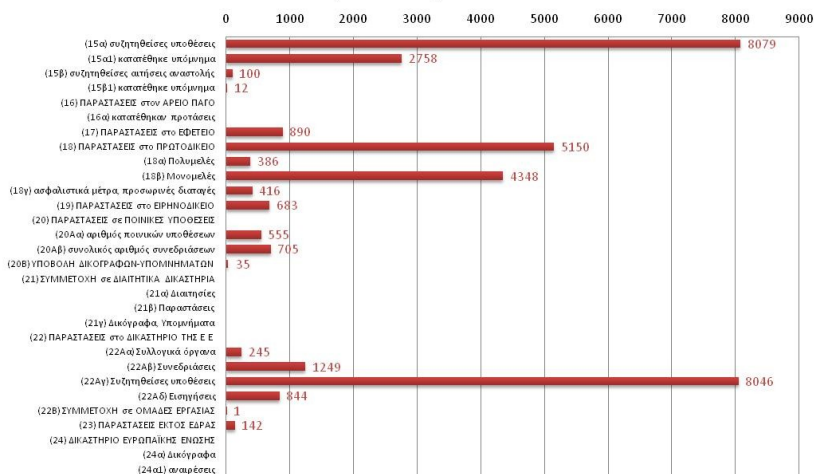
Εικόνα 15: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας
για το έτος 2019 (1/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας για το έτος 2019

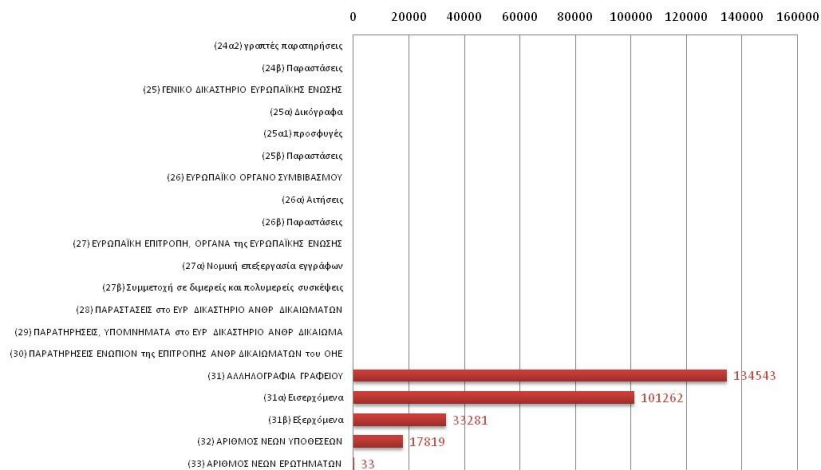
Εικόνα 16: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας
για το έτος 2019 (2/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας για το έτος 2019

Εικόνα 17: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας
για το έτος 2019 (3/4)

Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας για το έτος 2019

**Εικόνα 18: Στατιστική Αποτίμηση της Δραστηριότητας Περιφέρειας
για το έτος 2019 (4/4)**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Λειτουργικά ζητήματα του Ν.Σ.Κ. και σύγχρονες προκλήσεις

A. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) όπως αναλύθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, αποτελεί το θεσμικό όργανο, που προβλέπεται στο άρθρο 100Α του Συντάγματος που είναι αρμόδιο για την καθοδήγηση της Διοίκησης με τις γνωμοδοτήσεις και τις νομικές συμβουλές, τη δικαστική υποστήριξη και εκπροσώπηση του Κράτους ενώπιον των εθνικών και διεθνών Δικαστηρίων και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Κράτους και τον συμβιβασμό αυτού σε διαφορές του με τρίτους.

B. Ο ρόλος του Ν.Σ.Κ. στη σύγχρονη εποχή ενισχύεται από τη συνταγματική του κατοχύρωση, που παρέχει στους λειτουργούς του εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας ανάλογες προς εκείνες που ισχύουν για τους δικαστικούς λειτουργούς (ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 88 παρ. 2 και 5 και 90 παρ. 5 του Συντάγματος). Μετά, ωστόσο, από 138 χρόνια λειτουργίας, διαπιστώνεται ότι οι ανάγκες της σύγχρονης εποχής επιβάλλουν τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης, της δομής και της λειτουργίας του, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η αμεσότερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των αναγκών της Διοίκησης για νομική συνδρομή και καθοδήγηση προς διασφάλιση της νομιμότητας της διοικητικής δράσης και του δημοσίου συμφέροντος. Ήδη τελεί υπό κατάρτιση ο νέος Οργανισμός του Ν.Σ.Κ., για τη νέα οργανωτική δομή και τη λειτουργία του Ν.Σ.Κ. αλλά και για την κατάσταση των μελών του, στη βάση των πορισμάτων στα οποία κατέληξαν συγκροτηθείσες ομάδες εργασίας και αφού προηγήθηκε γόνιμος

διάλογος. Η κατεύθυνση της αναδιάρθρωσης είναι το Ν.Σ.Κ. να υιοθετήσει πιο απλές, ευέλικτες και αποτελεσματικές μορφές λειτουργίας, αλλά και να αποδεσμευθεί από αρμοδιότητες, που κατά καιρούς του έχουν ανατεθεί, οι οποίες δεν προσιδιάζουν στη φύση και στον χαρακτήρα του και το αποπροσανατολίζουν από τον βασικό του ρόλο.

Γ. Στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, του διαδικτύου και της ραγδαίας και διαρκώς εξελισσόμενης τεχνολογίας, το Ν.Σ.Κ. καλείται να αντιμετωπίσει επίκαιρα θέματα και καινούργια αντικείμενα της νομικής επιστήμης, σκέψης και πρακτικής, όπως διεθνείς συμβάσεις, χρηματοοικονομικές διευθετήσεις, ιδιωτικοποιήσεις, παραχωρήσεις, μνημόνια, πρωτόκολλα συνεργασίας, προγραμματικές συμφωνίες, συμπράξεις συνδεδεμένων εταιρειών, διεπαγγελματικές συμφωνίες, συμβάσεις για μεγάλα αναπτυξιακά έργα, συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, υποθέσεις σύγχρονων μορφών οικονομικών εγκλημάτων. Το ευρωπαϊκό κεκτημένο επηρεάζει ήδη σημαντικούς τομείς του δημοσίου, αλλά και του ιδιωτικού δικαίου. Στις προκλήσεις και τις ανάγκες αυτές το Ν.Σ.Κ. ανταποκρίνεται οργανώνοντας έτσι τη δομή του και τη στελέχωσή του, συνιστώντας ομάδες εργασίας, ώστε να μπορεί αφενός μεν, να υπερασπίζεται αποφασιστικά, σθεναρά και αποτελεσματικά τα συμφέροντα του Κράτους, αφετέρου δε, να καθοδηγεί γρήγορα και με ασφάλεια τη Διοίκηση στα νομικά θέματα που αντιμετωπίζει, προκειμένου η τελευταία να ενεργεί άμεσα, απρόσωπα, με διαφάνεια και αντικειμενικότητα, με γνώμονα πάντοτε την αρχή της νομιμότητας.

Τα κρισιμότερα, συνεπώς, στοιχεία για την επιτυχή απάντηση στις προκλήσεις του καιρού μας είναι:

α) η εξειδίκευση, η διαρκής ενημέρωση και μετεκπαίδευση των μελών του Ν.Σ.Κ. και

β) η άμεση ανταπόκριση στα διαρκή αιτήματα της Διοίκησης για νομική συνδρομή και καθοδήγηση.

Τα παραπάνω στοιχεία εμφανίζονται στις μέρες μας, όχι μόνο ως απολύτως αναγκαίες και επιβεβλημένες στοχεύσεις του Ν.Σ.Κ., αλλά και ως όρος ύπαρξης ενός ισχυρού, αναδιοργανωμένου, εκσυγχρονισμένου Ν.Σ.Κ. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η βέλτιστη αξιοποίηση του κύριου και του διοικητικού προσωπικού του, η ορθολογική κατανομή του και η επίτευξη της καλύτερης δυνατής σχέσης κόστους και οφέλους.

Δ. Στο παραπάνω πλαίσιο, κατά το έτος 2019 δόθηκε προτεραιότητα στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Ν.Σ.Κ. και στην επέκταση χρήσης ηλεκτρονικών υπηρεσιών στο Ν.Σ.Κ. με απώτερο στόχο μας, στο τέλος του 2020 να μειωθεί στο ελάχιστο η διακίνηση εγγράφων σε φυσική μορφή.

Ειδικότερα, έγινε προμήθεια και ενσωμάτωση της ψηφιακής υπογραφής στη λειτουργία του Ν.Σ.Κ.

Υλοποιήθηκαν και λειτούργησαν νέες πληροφορικές εφαρμογές στο ΟΠΣ Ν.Σ.Κ. που αφορούν υπηρεσίες προς όσους συναλλάσσονται με το Ν.Σ.Κ. και προς τους χρήστες-μέλη του Ν.Σ.Κ., που έχουν ως στόχο την ευελιξία στη διαχείριση των υποθέσεων, αλλά αποβλέπουν και στην εξοικείωση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Ν.Σ.Κ., με τις απαιτήσεις της νέας αυτής εποχής.

Το Ν.Σ.Κ. προμηθεύτηκε και χορήγησε στο σύνολο των μελών του κυρίου προσωπικού του, αλλά και σε μέρος του διοικητικού προσωπικού του, USB token, ενώ προέβη και στην εγκατάσταση ψηφιακής υπογραφής στους υπηρεσιακούς Η/Υ και στα laptop που χρησιμοποιούν, με αποτέλεσμα η ψηφιακή υπογραφή να έχει

ενσωματωθεί, ήδη από το έτος 2018, σε πολλές από τις λειτουργίες του Ν.Σ.Κ..

Επιπλέον, με τη θέσπιση του απαραίτητου νομικού πλαισίου με το άρθρο 43 του ν. 4607/2019 και την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμό 272/19-6-2019, υλοποιήθηκε πληροφοριακή εφαρμογή που επιτρέπει να υποβάλλονται ηλεκτρονικά, με τη χρήση, είτε των προσωπικών κωδικών πρόσβασης στο taxisnet, είτε των προσωπικών κωδικών πρόσβασης Ermis, οι αιτήσεις, κάθε φύσης, από ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, για την εξώδικη αναγνώριση απαιτήσεων ή τη συμβιβαστική επίλυση διαφοράς τους με το Δημόσιο ή για διακοπή της παραγραφής των αξιώσεων.

Περαιτέρω, προωθήσαμε σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων, κανονιστικών αποφάσεων, αλλά και εγκύκλιων οδηγιών για την επιτάχυνση και απλοποίηση της λειτουργίας του Ν.Σ.Κ. κατά τη δικαστική εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου και των λοιπών νομικών προσώπων των οποίων διεξάγει τη νομική υπηρεσία. Εκδόθηκαν επίσης εγκύκλιες οδηγίες, με τις οποίες δόθηκαν κατευθύνσεις, τόσο για τη δομή και το περιεχόμενο των γνωμοδοτήσεων που εκδίδει το Ν.Σ.Κ., όσο και για τον γενικότερο χειρισμό των ερωτημάτων και την επικοινωνία των μελών του Ν.Σ.Κ. με τη Διοίκηση, ορίστηκε δε και τηρείται, αυστηρό χρονοδιάγραμμα τριών μηνών, εντός του οποίου το Ν.Σ.Κ. εκδίδει τη γνωμοδότησή του. Επίσης, για υποβοήθηση του έργου του κύριου προσωπικού του Ν.Σ.Κ., αλλά και για λόγους συντονισμού και ομοιόμορφου χειρισμού ομοειδών υποθέσεων, καταρτίστηκαν πρότυπα δικογράφων (για κτηματολογικές αγωγές και κοινωνικοασφαλιστικές υποθέσεις) και θεσπίστηκε η υποχρεωτική χρήση πρότυπων Πρακτικών και Πράξεων, που αναρτήθηκαν στο Ολοκληρωμένο

Πληροφοριακό Σύστημα του Ν.Σ.Κ. και βρίσκονται στη διάθεση του συνόλου των λειτουργιών του Ν.Σ.Κ.

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. (άρθρο 2 παρ. θ' ν. 3086/2002) υποβλήθηκαν και έχουν ήδη γίνει νόμοι του κράτους, σχέδια νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούσαν στην επιτάχυνση και απλοποίηση της λειτουργίας του Ν.Σ.Κ. [άρθρο 43 παρ. 1 του ν. 4607/2019 (Α'65)], στη θέσπιση δυνατότητας ηλεκτρονικής κατάθεσης εξωδίκων αιτήσεων στο Ν.Σ.Κ. (άρθρο 43 παρ. 2 του ίδιου νόμου), στην καθιέρωση ενιαίου τρόπου υπολογισμού του οφειλόμενου από το Δημόσιο τόκου (άρθρο 45 παρ. 1 του ίδιου νόμου) και στη δικαστική εκπροσώπηση του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων [άρθρο 11 παρ.2 ν.4637/2019(Α'180)]. Επιπλέον, έχουν υποβληθεί σχέδια νομοθετικών ρυθμίσεων προς τους κατά περίπτωση αρμόδιους υπουργούς για τη λήψη σειράς άμεσων νομοθετικών μέτρων, αναγκαίων για την προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος ρυθμίσεις για την πληρωμή αποζημίωσης που επιδικάζεται σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου από το ΕΔΔΑ, εθνικό ένδικο μέσο για τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές, ρυθμίσεις που αφορούν στις κτηματολογικές αγωγές, στις απαλλοτριώσεις, κλπ. Κάποια από αυτά έχουν κατατεθεί στη Βουλή και επίκειται η ψήφισή τους.

Τέλος, κατά τα έτη 2019-2020, με βάση τον διαγωνισμό που προκηρύχθηκε, με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με αριθμό 403/15-11-2018 (Γ'1389) ενισχύθηκε σημαντικά το στελεχιακό δυναμικό του Ν.Σ.Κ.. Ειδικότερα, διορίστηκαν και υπηρετούν σε υπηρεσιακές μονάδες της Αττικής και της περιφέρειας πενήντα έξι (56) Δόκιμοι Δικαστικοί Πληρεξούσιοι και επίκειται, ο διορισμός άλλων δέκα (10).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Αξιοποίηση των θεσμικών δυνατοτήτων

Α. Συμμετοχή μελών του Ν.Σ.Κ. σε συμβούλια ή επιτροπές σε αντικατάσταση δικαστικών λειτουργών ή βάσει άλλων διατάξεων.

Οι λειτουργοί του Ν.Σ.Κ. συμμετέχουν σε διάφορα συλλογικά όργανα της Διοίκησης, με σκοπό να αξιοποιηθεί η νομική τους γνώση και εμπειρία, ώστε να εξασφαλισθεί η ορθή εφαρμογή του νόμου από τα συλλογικά όργανα και κατ' ακολουθία, η εμπέδωση των βασικών αρχών του δικαίου στην εφαρμογή του νόμου από τη Διοίκηση. Ειδικότερα:

Στο άρθρο 89 παρ. 2 εδάφιο πρώτο του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στους δικαστικούς λειτουργούς να εκλέγονται μέλη της Ακαδημίας Αθηνών ή του διδακτικού προσωπικού ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και να μετέχουν σε συμβούλια ή επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους προβλέπεται ειδικά από τον νόμο», ενώ στην επόμενη παρ. 3 ορίζεται ότι: «Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται...».

Οι παραπάνω διατάξεις είχαν ως συνέπεια να μην μπορούν να συμμετέχουν πλέον δικαστικοί λειτουργοί σε συμβούλια ή επιτροπές γνωμοδοτικού χαρακτήρα, στις οποίες εφεξής, με βάση τις διατάξεις του ν. 2993/2002 (Α' 58) «Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργών

(κ.ν. 1756/1988, ΦΕΚ Α΄35) και του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (κ.ν. 2812/2000, ΦΕΚ Α΄ 67) και άλλες διατάξεις», ο οποίος εκδόθηκε σε εκτέλεση της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 89 παρ. 2 του Σ., καλούνται κυρίως μέλη του Ν.Σ.Κ. σε αντικατάσταση των δικαστικών λειτουργών. Η συμμετοχή λειτουργών του Ν.Σ.Κ. στα παραπάνω συμβούλια ή επιτροπές έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση της θεσμικής δραστηριότητας του Ν.Σ.Κ., με σκοπό τη διατήρηση της ορθής εφαρμογής του νόμου, την οποία μέχρι την αποχώρησή τους εξασφάλιζαν οι δικαστικοί λειτουργοί. Η συμμετοχή όμως αυτή των λειτουργών του Ν.Σ.Κ. έχει οδηγήσει, λόγω του μεγάλου αριθμού των συμβουλίων ή επιτροπών, στις οποίες καλούνται να συμμετάσχουν, σε υπέρμετρη επιβάρυνσή τους. Και αυτό, γιατί η δυσανάλογη και υπέρμετρη απασχόλησή τους σ' αυτά τα συμβούλια και επιτροπές, οδηγεί μοιραία στην απασχόλησή τους σε σημαντικό βαθμό, σε καθήκοντα εκτός των κυρίων θεσμικών καθηκόντων τους και μάλιστα πολλές φορές και εκτός της έδρας τους (συμβαίνει ιδιαίτερα στην Περιφέρεια). Για την αντιμετώπιση του παραπάνω προβλήματος θεσπίσθηκε η διάταξη της περ. β΄ της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4002/2011 (ΦΕΚ Α΄ 180), σύμφωνα με την οποία, όπου, σε εφαρμογή της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 2993/2002, προβλέπεται η συμμετοχή λειτουργού του Ν.Σ.Κ. σε συμβούλια, επιτροπές ή ομάδες εργασίας, ο λειτουργός του Ν.Σ.Κ. μπορεί να αντικαθίσταται, ύστερα από αρνητική για την υπόδειξή του γνώμη του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., από δημόσιο υπάλληλο κατηγορίας Π.Ε. Α΄ βαθμού ή αντίστοιχης κατηγορίας και βαθμού, με εικοσαετή συνολική υπηρεσία, που ορίζεται από το όργανο που είναι αρμόδιο για την έκδοση της πράξης συγκρότησης ή από δικηγόρο με δεκαετή τουλάχιστον δικηγορική υπηρεσία, που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

Ανεξάρτητα, πάντως, από τη θέσπιση της διάταξης αυτής, με μεγάλο αριθμό άλλων νομοθετικών διατάξεων έχει ανατεθεί στα μέλη του Ν.Σ.Κ. η συμμετοχή σε ποικίλου αντικειμένου συλλογικά όργανα της Διοίκησης, με αποτέλεσμα την υπέρμετρη απασχόληση σε διοικητικά έργα και από την αιτία αυτή.

Β. Επεξεργασία σχεδίων νόμων και κανονιστικών διοικητικών πράξεων από το Ν.Σ.Κ.

Από τον Οργανισμό του Ν.Σ.Κ. (άρθρο 2 παρ. 1 περ. η' του ν. 3086/2002) προβλέπεται ως βασική θεσμική αρμοδιότητά του, μεταξύ άλλων και η νομοτεχνική υποστήριξη της Διοίκησης κατά την κατάρτιση σχεδίων νόμων και κανονιστικών πράξεων. Τα μέλη του Ν.Σ.Κ. έχουν αποκτήσει ικανή εμπειρία από τη συμμετοχή τους σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, για τον λόγο δε αυτό, η εμπλοκή τους στην επεξεργασία σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων βοηθά στην κατάρτιση αρτιότερων σχεδίων των νομοθετημάτων αυτών, με αποτέλεσμα την εμπέδωση των θεμελιωδών αρχών του διοικητικού δικαίου (αρχή χρηστής διοίκησης, αναλογικότητας, προστατευόμενης εμπιστοσύνης του πολίτη, ασφάλειας δικαίου κ.ο.κ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

I. Εισαγωγή

Κατά το έτος 2019 το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους συνέχισε την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και εκτός των ελληνικών συνόρων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και ειδικότερα τον Οργανισμό του, με σκοπό τη δικαστική υπεράσπιση των συμφερόντων του Κράτους και γενικότερα τη νομική του υποστήριξη σε διεθνές επίπεδο.

II. Διεθνείς αρμοδιότητες Ν.Σ.Κ.

A. Γενικά

Το νομικό πλαίσιο που παρέχει έρεισμα για τις διεθνείς αρμοδιότητες του Ν.Σ.Κ., είναι οι διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 περ. ι) και παρ. 2α, 8 παρ. 2, 12 παρ. 1 και 25 Α του Οργανισμού του (ν. 3086/2002), οι διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 2 και 11 παρ. 8 (απόσπαση στην αλλοδαπή) του π.δ. 238/2003, έχουν δε αναφερθεί παραπάνω στο κεφάλαιο «Αρμοδιότητες του Ν.Σ.Κ.» (σελ. 33), καθώς και οι διατάξεις των άρθρων 13 του ν. 4451/2017 (Α'16) και 2 παρ. 1 του ν. 2732/1999 (Α'154).

Ο κορμός των διεθνών αρμοδιοτήτων του Ν.Σ.Κ. αποτελείται από τον ίδιο τον Πρόεδρο, ενώ ο βασικός υποστηρικτικός μηχανισμός αυτών είναι ο Σχηματισμός Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων Αλλοδαπής της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ν.Σ.Κ., μαζί με το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο

Υπουργείο Εξωτερικών και το Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα οποία Γραφεία φέρουν, μεταξύ άλλων, το βάρος της εκπροσώπησης και υποστήριξης των συμφερόντων της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Δικαστηρίων της Ε.Ε.

Επίσης, στο πλαίσιο άσκησης των διεθνών αρμοδιοτήτων του Ν.Σ.Κ. και, κυρίως, όσον αφορά στην καθοδήγηση, στον συντονισμό και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά στην αποτελεσματικότερη ενημέρωση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη διαδικασία της εκτέλεσης, μέλη του Ν.Σ.Κ. μπορούν να αποσπώνται στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στο Συμβούλιο της Ευρώπης, αλλά και στον ίδιο τον Διεθνή Οργανισμό (άρθρο 11 παρ. 8 π.δ. 238/2003). Έτσι, για το 2019 δύο (2) μέλη του Ν.Σ.Κ. ήταν αποσπασμένα, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εξωτερικών στο Στρασβούργο και ειδικότερα: ένα (1) στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία και ένα (1) στην Υπηρεσία Εκτέλεσης Αποφάσεων Ευρ.ΔΔΑ του Συμβουλίου της Ευρώπης.

B. Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

1. Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ. είναι ο εκπρόσωπος (Agent) της Ελληνικής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) (άρθρο 8 παρ. 2 του ν. 3086/2002), έχοντας διττό ρόλο: είναι ο εκπρόσωπος και συνήγορος της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του παραπάνω Δικαστηρίου και επίσης ο κρατικός λειτουργός που παρέχει συνδρομή στις εθνικές αρχές για την αποτελεσματική εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στο εσωτερικό της χώρας.

Οι ειδικότερες αρμοδιότητες του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., ως Agent, είναι οι ακόλουθες:

- α)** Αναθέτει σε μέλη του Ν.Σ.Κ. τον χειρισμό της κάθε επιμέρους υπόθεσης ενώπιον του ΕΔΔΑ,
- β)** αλληλογραφεί και συνεργάζεται με το Δικαστήριο για γενικότερα ουσιαστικά ή διαδικαστικά ζητήματα που ανακύπτουν ενώπιον αυτού και ενημερώνει το Δικαστήριο για κάθε ζήτημα που αφορά στην εθνική έννομη τάξη,
- γ)** συνεργάζεται με τις αρμόδιες καθύλη εθνικές υπηρεσίες καθώς και τις υπηρεσίες του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον προσδιορισμό των αναγκαίων μέτρων συμμόρφωσης (ατομικών και γενικών) προς τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ και παρακολουθεί την εξέλιξη των σχετικών εθνικών διαδικασιών,
- δ)** ενημερώνει την Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης μέσω της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας σε αυτό για την πορεία λήψης των γενικών και ειδικών μέτρων συμμόρφωσης προς τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ,

- ε) ενημερώνει τις εθνικές Αρχές για τη σημαντική νομολογία του ΕΔΔΑ και την καλύτερη εφαρμογή της ΕΣΔΑ σε εθνικό επίπεδο,
- στ) επιμελείται για την ενημέρωση των εθνικών Αρχών για τα διάφορα ψηφίσματα (τελικά και προσωρινά) που υιοθετεί η Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης, όταν παρακολουθεί τη συμμόρφωση των Κρατών μελών στις αποφάσεις του ΕΔΔΑ,
- ζ) ενημερώνει τις εθνικές Αρχές για έγγραφα και μνημόνια της Υπηρεσίας Εκτέλεσης Αποφάσεων του ΕΔΔΑ της Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρώπης, με τα οποία τίθενται γενικές αρχές ως προς την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ,
- η) συμμετέχει σε τακτική βάση στις σχετικές με την εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ συνόδους της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων δια του μέλους του, που αποσπά στην Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στο Συμβούλιο της Ευρώπης,
- θ) συμμετέχει, είτε ο ίδιος, είτε με άλλο μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που ορίζεται από αυτόν, στην εθνική νομοπαρασκευαστική διαδικασία, προς εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με εκείνο της ΕΣΔΑ,
- ι) συνεργάζεται με τους εκπροσώπους (Agents) των άλλων Κρατών μελών για κοινή αντιμετώπιση διαφόρων ζητημάτων που αναφύονται, είτε κατά τον χειρισμό των υποθέσεων ενώπιον του ΕΔΔΑ, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης των αποφάσεων του δικαστηρίου αυτού και
- ια) συμμετέχει σε επιτροπές και ομάδες εργασίας που ασχολούνται με τη θέσπιση μέτρων για την καλύτερη εφαρμογή της ΕΣΔΑ.

2. Στο πλαίσιο των παραπάνω αρμοδιοτήτων, ένα μέλος του Ν.Σ.Κ. συμμετέχει, ως εκπρόσωπος του Agent, στον Μηχανισμό εποπτείας της εφαρμογής των αποφάσεων του ΕΔΔΑ που έχει συσταθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπό την εποπτεία του Γ.Γ. Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων .

Γ. Σχηματισμός υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων Ε.Ε., Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Αλλοδαπής.

Στην άσκηση των παραπάνω αρμοδιοτήτων ο Πρόεδρος επικουρείται, κυρίως, από τον Σχηματισμό Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Δικαστηρίων Αλλοδαπής της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ειδικότερα, ο παραπάνω Σχηματισμός:

Συντάσσει τις εντολές προς τα Γραφεία Νομικού Συμβούλου ή σε μέλος του Ν.Σ.Κ. για προπαρασκευή, υπεράσπιση και γενικότερα εκπροσώπηση της Ελληνικής Δημοκρατίας ενώπιον του ΕΔΔΑ και του Δ.Ε.Ε.

Μεριμνά για τον διορισμό αλλοδαπών δικηγόρων για υπεράσπιση και παράσταση σε υποθέσεις του Δημοσίου ενώπιον Δικαστηρίων και Δικαστικών ή άλλων Αρχών της αλλοδαπής και την παροχή, εφόσον απαιτηθεί, των αναγκαίων πληρεξουσίων εγγράφων.

Παρακολουθεί την εξέλιξη των υποθέσεων, ο χειρισμός των οποίων έχει ανατεθεί σε δικηγόρους της αλλοδαπής και εισηγείται γι' αυτές (για την άσκηση ή μη αγωγής ή ενδίκου μέσου καθώς και για τυχόν συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς).

Ενημερώνει, σε συνεργασία με τους χειριστές της υπόθεσης, τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις αποφάσεις που εκδίδονται από το ΕΔΔΑ σε υποθέσεις στις οποίες έχει μετάσχει η Ελληνική Δημοκρατία ως διάδικο μέρος και συντάσσει τις εντολές προς τις αρμόδιες οικονομικές υπηρεσίες για την πληρωμή στους δικαιούχους της δίκαιης ικανοποίησης που επεδίκασε το Δικαστήριο αυτό.

Ειδικότερα όσον αφορά στην εκτέλεση των αποφάσεων του ΕΔΔΑ που εκδίδονται σε βάρος της Ελλάδας, ο Σχηματισμός αυτός μεριμνά ειδικότερα για την, κατά το δυνατόν, ευρύτερη διάχυσή τους, όπως έχουν υποχρέωση τα κράτη μέλη στην Ε.Σ.Δ.Α. κατ' εφαρμογή του άρθρου 46 αυτής. Έτσι, αφού φροντίσει για τη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα των παραπάνω αποφάσεων, τις αναρτά στην ιστοσελίδα του Ν.Σ.Κ. (www.nsk.gov.gr), η οποία αποτελεί τη βασική πηγή πληροφόρησης, στην ελληνική γλώσσα, της Δικαιοσύνης, της Διοίκησης και των πολιτών για τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ. Στη συνέχεια, διαβιβάζει τις μεταφράσεις των αποφάσεων στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, προς ενημέρωσή τους και λήψη των κατάλληλων μέτρων συμμόρφωσης υποδεικνύοντας, κατά περίπτωση, άλλοτε την κατεύθυνση προς την οποία θα πρέπει να κινηθούν τα ληπτέα μέτρα συμμόρφωσης και άλλοτε προσδιορίζοντας με σαφήνεια τις υποχρεώσεις που επισύρει η εκτέλεση της απόφασης, σε ατομικό και γενικό επίπεδο, για την αποφυγή συναφών παραβιάσεων στο μέλλον. Περαιτέρω, αλληλογραφεί με την Υπηρεσία Εκτέλεσης Αποφάσεων ΕΔΔΑ του Συμβουλίου της Ευρώπης ενημερώνοντας για τα μέτρα εκτέλεσης (καταβολή των αποζημιώσεων και λοιπά ατομικά και γενικά μέτρα συμμόρφωσης, διοικητικής, νομοθετικής φύσεως ή άλλα) που λαμβάνει η Ελληνική Πολιτεία, σε συμμόρφωση προς τις παραπάνω αποφάσεις, διαδικασία η οποία παρακολουθείται από ειδικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης (Επιτροπή Υπουργών).

Μεριμνά επίσης για τη διάχυση, στο μέτρο του δυνατού, των σημαντικότερων αποφάσεων του ΕΔΔΑ και κυρίως εκείνων που παρουσιάζουν γενικότερο ενδιαφέρον, αλλά και ειδικότερο για τη χώρα μας.

Επικουρεί τον Πρόεδρο στην άσκηση των παραπάνω υπό Β) διεθνών αρμοδιοτήτων του και μεριμνά για τη συνεργασία του με τους εκπροσώπους ενώπιον του ΕΔΔΑ (Agents) άλλων κρατών μερών στην ΕΣΔΑ.

Κατά την άσκηση των παραπάνω αρμοδιοτήτων, ο Σχηματισμός συνεργάζεται στενά με το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο όσον αφορά στις υποθέσεις ενώπιον του ΕΔΔΑ τελεί υπό την άμεση εποπτεία του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., ως Agent της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Δ. Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Οι κυριότερες δραστηριότητες του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Κράτους, στο Υπουργείο Εξωτερικών, για το έτος 2019 είναι οι παρακάτω:

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)

145 νέες ατομικές προσφυγές κατά Ελλάδας για χειρισμό από το Γραφείο.

Σε 17 περιπτώσεις ενεργοποιήθηκε η κατεπείγουσα διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων του άρθρου 39 του Κανονισμού του Δικαστηρίου και αφορούσαν θέματα μετανάστευσης και ασύλου, σε συνδυασμό με την ευαλωτότητα των προσφευγόντων (έγκυες, ανήλικοι κ.ο.κ.), με κύριο ζήτημα την επικαλούμενη παραβίαση του άρθρου 3 σχετικά με απαγόρευση βασανιστηρίων, απάνθρωπης και εξευτελιστικής συμπεριφοράς.

Οι λοιπές προσφυγές αφορούσαν παραβιάσεις των άρθρων 2 (δικαίωμα προστασίας της ζωής), 3 (απαγόρευση βασανιστηρίων, απάνθρωπης και εξευτελιστικής συμπεριφοράς κρατουμένων), 5 (νομιμότητα κράτησης), 6.1 (υπέρβαση ευλόγου χρόνου δίκης), 8 (σεβασμός ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής), 10 (ελευθερία έκφρασης) και 13 (έλλειψη αποτελεσματικής ένδικης προσφυγής, ιδίως σχετικά με συνθήκες κράτησης και υπέρβασης εύλογου χρόνου διαδικασίας).

Επισημαίνονται, ως ιδιαίτερου νομικού ενδιαφέροντος, προσφυγές: α. δανειολήπτη στεγαστικού δανείου σε ελβετικό φράγκο (επίκληση παραβίασης του άρθρου 1 του ΠΠΠ/δικαίωμα στην περιουσία) και β.

ασυνόδευτων ανηλίκων και λοιπών ευάλωτων προσώπων αιτούντων άσυλο σε Κ.Υ.Τ. Σάμου και Μόριας (επίκληση σωρείας παραβιάσεων).

Σημειώνεται ότι, για την αποφυγή άσκοπων καταδικών της χώρας από το ΕΔΔΑ και περαιτέρω επιβάρυνσης του κρατικού προϋπολογισμού, επιδιώκεται η, κατόπιν σύνταξης σχετικού Πρακτικού Τριμελούς Επιτροπής του Γραφείου, επίτευξη φιλικού διακανονισμού ή έστω υποβολή μονομερούς δήλωσης της Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, από τις 62 αποφάσεις του Δικαστηρίου που εκδόθηκαν το 2019 και αφορούσαν την Ελλάδα, οι 23 αφορούσαν σε διαπίστωση, τουλάχιστον μιάς, παραβίασης, 14 αποφάσεις ήταν απορριπτικές, ενώ οι υπόλοιπες 25 διέταξαν την διαγραφή των προσφυγών από το πινάκιο, λόγω φιλικού διακανονισμού ή μονομερούς δήλωσης.

Άξιες ιδιαίτερης αναφοράς είναι οι αποφάσεις έτους 2019 στις υποθέσεις :

α. Η.Α. κλπ, συνολικά 9 ανήλικων προσφύγων/μεταναστών που παρέμειναν σε προστατευτική φύλαξη σε αστυνομικά τμήματα (19951/16),με διαπίστωση σοβαρών παραβιάσεων (άρθρα 3,13,5.1 και 5.4),

β. Ο.Σ.Α. κλπ (39065/16) προσφύγων/μεταναστών που κρατήθηκαν στο Κ.Υ.Τ. Χίου (Βιάλ), όπου η μόνη διαπιστωθείσα παραβίαση αφορούσε στο δικαίωμα για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο της νομιμότητας της κράτησής τους (άρθρο 5.4),

γ. Σινέ Τσαγγαράκης (17257/13) για παραβίαση της ασφάλειας δικαίου (άρθρο 6.1), λόγω αντικρουόμενης νομολογίας μεταξύ τμημάτων του ΣτΕ,

δ. Τ.Ι. κλπ (40311/10) για παραβίαση άρθρου 4(απαγόρευση δουλείας),σχετικά με αλλοδαπές γυναίκες- θύματα εκμετάλλευσης και την πλημμέλεια αστυνομικών και δικαστικών ερευνών,

ε. Θεοδώρου και Τσοτσορού (57854/15) για παραβίαση του δικαιώματος σύναψης γάμου (άρθρο 12), λόγω ακύρωσης γάμου μεταξύ συγγενών εξ αγχιστείας.

στ. Φούντας (50283/13) για παραβίαση άρθρου 2 (δικαίωμα στη ζωή,υπό το διαδικαστικό σκέλος), λόγω ολιγωρίας δικαστικών αρχών να παράσχουν αντίγραφα δικογραφίας στον προσφεύγοντα, ο γιός του οποίου είχε σκοτωθεί σε συμπλοκή με αστυνομικούς,

ζ. Παπαγεωργίου κλπ (4762/18) για παραβίαση άρθρου 2ΠΠ σχετικά με το δικαίωμα των γονέων να διασφαλίζουν τη μόρφωση των παιδιών τους, σύμφωνα με τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.

Εκτέλεση αποφάσεων ΕΔΔΑ.

Κατόπιν σύνταξης – από μέλη του Γραφείου- των απαραίτητων σχεδίων ή/και αναφορών δράσης (action plans/action reports),η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης διαπίστωσε με ικανοποίηση τη συμμόρφωση της χώρας προς σχετικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ και αποφάσισε τον τερματισμό της επιτήρησης 84 ελληνικών υποθέσεων. Ενδεικτικά, αναφέρονται οι ομάδες υποθέσεων Μαρτζακλής κλπ (άρθρο 3 σχετικά με κράτηση οροθετικών σε φυλακές Κορυδαλλού) Νάστου και Παπασταύρου (1ΠΠΠ σχετικά με μακροχρόνια αμφισβήτηση ιδιοκτησιακού καθεστώτος λόγω έλλειψης κτηματολογίου).

ΔΕΕ.

Το Γραφείο ανέλαβε τον χειρισμό 312 νέων προδικαστικών υποθέσεων, ποικίλου αντικειμένου.

Σημειώνεται ότι η συμμετοχή της χώρας με υποβολή παρατηρήσεων στο ΔΕΕ πραγματοποιείται, κατά κανόνα, κατόπιν σχετικής γνώμης των αρμοδίων υπηρεσιών υπέρ της σκοπιμότητας. Άξιες μνείας από τις υποθέσεις στις οποίες μέλη του Γραφείου εκπροσώπησαν τη χώρα είναι:

α. C-511/19 (προδικαστικό ερώτημα Αρείου Πάγου) σχετικά με την εργασιακή εφεδρεία του άρθρου 34 ν. 4024/2011.

β. C-505/19 (γερμανικό προδικαστικό) σχετικά με έκδοση πολίτη Ε.Ε. σε τρίτη χώρα.

γ. C- 398/19 (γερμανικό προδικαστικό) σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης.

δ. C-798/19 C-799/18(ιταλικό προδικαστικό) σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

ε. C- 724/18 C-727/18(γαλλικό προδικαστικό) σχετικά με τη βραχυχρόνια μίσθωση κατοικιών σε περιστασιακή πελατεία.

στ. C- 186/19 (Ολλανδικό προδικαστικό) σχετικά με την ασυλία εκτέλεσης διεθνούς οργανισμού.

Επίσης, αποφάσεις που το ΔΕΕ εξέδωσε το 2019, συμμετείχαν μέλη του Γραφείου και είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Ελλάδα, ήταν οι ακόλουθες: C-644/17 (Ελληνικά Ναυπηγεία, σχετικά με μεταβίβαση μονάδων παραγωγής και δικαιωμάτων εργαζομένων)και C-280/18 (Al.Flausch κλπ σχετικά με διαδικασία συμμετοχής κοινού στο πλαίσιο εκτίμησης των επιπτώσεων σχεδίου δημιουργίας σύνθετου τουριστικού καταλύματος στην Ίο).

Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Ο.Η.Ε.

Το Γραφείο χειρίστηκε μια υπόθεση καταγγελίας παραβίασης δικαιώματος δίκαιης δίκης και άμυνας (άρθρο 14,παρ.1 και 3β Δ.Σ.Α.Π.Δ.).

Ημεδαπή.

Το Γραφείο χειρίστηκε 297 νέες υποθέσεις στα διοικητικά και αστικά δικαστήρια (συνδεδεμένες με μισθολογικές απαιτήσεις υπαλλήλων, κυρίως επιδόματα υπηρετούντων στην αλλοδαπή υπαλλήλων ΥΠΕΞ, αλλά και αποσπασμένων υπαλλήλων άλλων υπουργείων –κυρίως αστυνομικών), στα ποινικά δικαστήρια, καθώς και 39 νέες ακυρωτικές υποθέσεις. Ιδιαίτερης μνείας είναι οι ακυρωτικές υποθέσεις του Γραφείου στις οποίες εκδόθηκαν οι αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ 1046/2019 και 2397/2019 για αιτήσεις ακύρωσης πράξεων συνδεδεμένων με τη Συμφωνία των Πρεσπών.

Διεθνής και Επιστημονική Δραστηριότητα Γραφείου.

Τα μέλη του Γραφείου συμμετείχαν σε διαβουλεύσεις και συναντήσεις με εκπροσώπους θεσμικών οργάνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (συναντήσεις με εκπροσώπους υπηρεσίας εκτέλεσης στην Αθήνα και στο Στρασβούργο, επιτροπές του Συμβουλίου), ως εισηγητές σε επιμορφωτικά σεμινάρια του Ν.Σ.Κ. για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και ως εισηγητές σε επιστημονικές εκδηλώσεις, κυρίως για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και τη διεθνή δίκαιη.

Ε. Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Συνοπτικός Πίνακας Δραστηριότητας του Ειδικού Γραφείου Κοινοτικού Δικαίου Ενώπιον των Ευρωπαϊκών Οργάνων

Είδος ενέργειας	Αρμόδιο Ευρωπαϊκό Όργανο	Σύνολο για το 2019
ΔΙΚΟΓΡΑΦΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ		
Προσφυγές κατά αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	2
Υπομνήματα απάντησης και αιτιολογημένα αιτήματα σε αναιρέσεις	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	4
Υπομνήματα (αντίκρουσης, απάντησης, ανταπάντησης) και αιτιολογημένα αιτήματα σε υποθέσεις προσφυγών	Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	2
Παρατηρήσεις επί προδικαστικών ερωτημάτων ειδικού ενδιαφέροντος για την Ελλάδα	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	2
ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ		
Παραστάσεις στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση προδικαστικών ερωτημάτων ειδικού ενδιαφέροντος για την Ελλάδα	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3

Είδος ενέργειας	Αρμόδιο Ευρωπαϊκό Όργανο	Σύνολο για το 2019
Παραστάσεις στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση προσφυγών της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά αποφάσεων της Επιτροπής	Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	2
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΛΟΙΠΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΟΡΓΑΝΑ		
Αιτήσεις συμβιβασμού ενώπιον του Ευρωπαϊκού Οργάνου Συμφιλίωσης	Ευρωπαϊκό όργανο Συμφιλίωσης	1
Παραστάσεις στο Ευρωπαϊκό Όργανο Συμφιλίωσης προς υποστήριξη αίτησης της Ελληνικής Δημοκρατίας	Ευρωπαϊκό όργανο Συμφιλίωσης	2
Συμμετοχές σε διμερείς και πολυμερείς συσκέψεις στην ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	9

**Πίνακας 3: Συνοπτικός Πίνακας Δραστηριοτήτων Ειδ. Γραφείου
Κοινοτικού Δικαίου**

Λοιπές Δραστηριότητες

Το Ειδικό Γραφείο Κοινοτικού Δικαίου προβαίνει σε νομική επεξεργασία των θέσεων και απαντήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, σε εικαζόμενες παραβάσεις του ενωσιακού δικαίου, καθώς και σε υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων, που αφορούν στον αγροτικό τομέα. Πρόκειται για σημαντικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι η προσήκουσα απάντηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή ή τον περιορισμό επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης, καθώς και την περαίωση διαδικασιών επί παραβάσει ή διαδικασιών στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, χωρίς να ασκηθεί προσφυγή της Επιτροπής κατά της χώρας (άρθρα 108 παρ. 2 και 258 ΣΛΕΕ).

Ακολουθεί πίνακας στον οποίο εμφανίζονται οι συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Είδος ενέργειας	Αρμόδιο Ευρωπαϊκό Όργανο	Σύνολο για το 2019
ΝΟΜΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ		
Νομική επεξεργασία θέσεων και απαντήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας σε εικαζόμενες παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	23
Νομική επεξεργασία απαντήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας σε υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	5

Πίνακας 4: Λοιπές Δραστηριότητες Ειδ. Γραφείου Κοινοτικού Δικαίου

Το Γραφείο παρέχει επίσης συνδρομή κατά τη νομοπαρασκευαστική διαδικασία που λαμβάνει χώρα στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία συμμετέχει η Ελληνική Δημοκρατία, ενώ επίσης μέλη του συμμετέχουν σε νομοτεχνικές και νομοπαρασκευαστικές επιτροπές που συγκροτούνται από Ευρωπαϊκά Όργανα.

Περαιτέρω, το Γραφείο παρέχει συνδρομή στις υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (εφεξής ΥΠΑΑΤ), καθώς και στον Οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) κατά την επεξεργασία των αναγκαίων κανονιστικών ρυθμίσεων για τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας στον αγροτικό τομέα.

Το Γραφείο αναπτύσσει και σε εθνικό επίπεδο γνωμοδοτική και δικαστική δραστηριότητα που αφορά στο ενωσιακό δίκαιο. Παρέχει επίσης, νομική συνδρομή στον ΟΠΕΚΕΠΕ, με γνωμοδοτήσεις που εκδίδει, κατόπιν υποβολής ερωτημάτων από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για θέματα ενωσιακού δικαίου. Ενδεικτικά αναφέρονται τρεις γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ. που εκδόθηκαν ύστερα από εισήγηση μελών του Γραφείου:

α. Γνμ Δ' Τμήματος Ν.Σ.Κ. 43/2019, με την οποία ερμηνεύθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 30 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία και 2 του κανονισμού (ΕΚ) 1257/1999 του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1999 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΠΕ).

β. Γνμ Δ' Τμήματος Ν.Σ.Κ. 137/2019, με την οποία ερμηνεύθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 38 της ΣΛΕΕ και 32 του κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, που θεσπίζει κανόνες για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

γ. Γνμ Δ' Τμήματος Ν.Σ.Κ. 153/2019, με την οποία ερμηνεύθηκαν, μεταξύ άλλων, τα άρθρα 13 και 14 του κανονισμού (ΕΕ) 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης γεωργικών προϊόντων, 2 και 58 του κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και 1 του κανονισμού 2988/95 του Συμβουλίου, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

δ. Γνμ Δ' Τμήματος Ν.Σ.Κ. 192/2019, με την οποία ερμηνεύθηκαν τα άρθρα 66 και 34 των εκτελεστικών κανονισμών (ΕΕ) της Επιτροπής 543/2011 και 2017/891 αντίστοιχα, με τους οποίους θεσπίστηκαν λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής των κανονισμών (ΕΚ) 1234/2007 του Συμβουλίου και (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους τομείς των οπωροκηπευτικών και των μεταποιημένων οπωροκηπευτικών.

Κατά το έτος 2019 δύο μέλη του Γραφείου μετείχαν ως Πρόεδρος και ως μέλος στη Μικτή Επιτροπή Νομικής και Νομοτεχνικής Υποστήριξης του ΟΠΕΚΕΠΕ, η οποία παρέχει νομική συνδρομή για την επίλυση των θεμάτων που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία του και για τη νομοτεχνική επεξεργασία συμβάσεων και κανονιστικών πράξεων (άρθρο 25 παράγραφος 3 του ν. 4039/2012). Η εν λόγω Επιτροπή κατά το έτος 2019 πραγματοποίησε σαράντα δύο (42) συνεδριάσεις, κατά τις οποίες εξέδωσε σαράντα ένα (41) γνωμοδοτικά πρακτικά.

Σημαντικά Αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Δραστηριότητας του Ειδικού Γραφείου Κοινοτικού Δικαίου

Η δραστηριότητα του Γραφείου έχει επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα προς όφελος της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής υποθέσεις :

- 1. Υπόθεση C-341/17 P:** Με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΔΕΕ) της 5ης Μαΐου 2019 στην υπόθεση C-341/17 P, που εκδόθηκε επί αναίρεσης της Ελληνικής Δημοκρατίας με παρέμβαση υπέρ της του Βασιλείου της Ισπανίας, έγινε για πρώτη φορά δεκτή η επιχειρηματολογία της, για την ερμηνεία του ορισμού του μόνιμου βοσκότοπου στον Κανονισμό 796/2004, έτσι ώστε να περιλαμβάνονται σε αυτόν όχι μόνον εκτάσεις με ποώδη και αγροστώδη βλάστηση, αλλά και βοσκότοποι με μεσογειακά χαρακτηριστικά, δηλαδή με ξυλώδη και θαμνώδη βλάστηση. Ειδικότερα, έγινε δεκτό ότι «το αποφασιστικό κριτήριο για τον προσδιορισμό του «μόνιμου βοσκότοπου» δεν είναι το είδος της βλάστησης που καλύπτει τη γεωργική έκταση, αλλά η πραγματική χρήση της εν λόγω έκτασης για γεωργική δραστηριότητα η οποία είναι χαρακτηριστική για τους «μόνιμους βοσκότοπους». Κατά συνέπεια, η παρουσία ξυλωδών φυτών ή θάμνων δεν μπορεί αφεαυτής να αποκλείσει τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως «μόνιμου βοσκότοπου», εφόσον δεν επηρεάζεται κατ' αυτόν τον τρόπο η αποτελεσματική χρήση της επιφάνειας για σκοπούς γεωργικής δραστηριότητας ...» (σκέψη 54 της απόφασης). Επίσης, έγινε δεκτό ότι « ... προκειμένου να καθοριστεί αν η οικεία έκταση πρέπει να χαρακτηριστεί ως «μόνιμος βοσκότοπος», κατά την έννοια του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, σημείο 2, του κανονισμού 796/2004, το καθοριστικό κριτήριο που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι όχι

το είδος της βλάστησης που καλύπτει την έκταση αυτή, αλλά η πραγματική χρήση της για γεωργική δραστηριότητα η οποία είναι χαρακτηριστική για τους «μόνιμους βοσκότοπους» (σκέψη 58 της απόφασης). Παρά ταύτα το Δικαστήριο συνεκτίμησε τις αδυναμίες που διαπίστωσε η Επιτροπή κατά τον έλεγχό της για το επίδοκο έτος 2008 στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων-Σύστημα Γεωγραφικών Πληροφοριών, λόγω της μη επικαιροποιημένης χρήσης φωτογραφιών του υποβάθρου και κατέληξε στην κρίση ότι η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία υπέπεσε το ΓΔΕΕ, όσον αφορά τον ορισμό του μόνιμου βοσκότοπου δεν είναι ικανή να επιφέρει την αναίρεση της απόφασης (σκέψη 62). Εν τούτοις η απόφαση αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική, αφού η παραπάνω ερμηνεία που δόθηκε από το ΔΕΕ αναμένεται να επηρεάσει την εξέλιξη τεσσάρων επόμενων υποθέσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης και άπτονται επίσης του ορισμού του βοσκοτόπου. Ήδη, κατά το χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, είχε εκδοθεί η απόφαση του ΔΕΕ της 13ης Φεβρουαρίου 2020, στην υπόθεση C-252/18 P, η οποία, εφαρμόζοντας τον ορισμό του βοσκοτόπου που δόθηκε στην υπόθεση C-341/17P, ακύρωσε μεταγενέστερη δημοσιονομική διόρθωση κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, ακαθάριστου ύψους 279.523.922,85 €.

2. Απόφαση της Επιτροπής (ΕΕ) 2019/949 της 5ης Ιουνίου 2019 που κοινοποιήθηκε υπό τον αριθμό C(2019) 3981:

2.1. Με την απόφαση αυτή επεστράφη στην Ελληνική Δημοκρατία ποσό ύψους 72.105.592,41 ευρώ, σε εκτέλεση της απόφασης του ΔΕΕ της 27ης Φεβρουαρίου 2019 στην υπόθεση C-680/17 P. Με την απόφαση αυτή του Δικαστηρίου έγινε δεκτή αναίρεση της Ελληνικής

Δημοκρατίας κατά της απόφασης του ΓΔΕΕ στην υπόθεση T-327/15 και, μετ' αποδοχή της σχετικής προσφυγής της Ελληνικής Δημοκρατίας, ακυρώθηκε η εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής C(2015) 1936 τελικό της 25ης Μαρτίου 2015, που είχε μειώσει κατά το ανωτέρω ποσό (72.105.592,41 €) τη συνδρομή του ΕΓΤΠΕ - Τμήματος Προσανατολισμού για τις δαπάνες του προγράμματος CCI 2000GR 061PO021 (Ελλάδα - Στόχος 1- Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου). Ειδικότερα, το ΔΕΕ έκρινε ότι η απόφαση της Επιτροπής δεν μπορούσε να θεμελιωθεί στο άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 και για το λόγο αυτό ήταν ακυρωτέα ως στερούμενη νόμιμης βάσης.

2.2. Με την ίδια απόφαση της Επιτροπής (ad hoc 60) περιορίστηκαν, μετά από αποδοχή των επιχειρημάτων που ανέπτυξαν οι Ελληνικές Αρχές κατά την προδικασία, ιδίως δε κατά τις δύο διμερείς συσκέψεις, στις οποίες μετείχαν μέλη του Γραφείου, οι διορθώσεις που είχαν προταθεί αρχικά στο πλαίσιο της έρευνας NAC/2016/020/GR για τα Μέτρα προαιρετικής συνδεδεμένης στήριξης 4 (ενίσχυση στην παραγωγή ντοματών προς μεταποίηση), 5 (ενίσχυση στην παραγωγή πορτοκαλιών προς χυμοποίηση), 6 (ενίσχυση στην αιγοπροβατοτροφία σε ορεινές ή μειονεκτικές περιοχές), 7 (ενίσχυση στην αιγοπροβατοτροφία σε πεδινές περιοχές), 10 (ενίσχυση στη σποροπαραγωγή) και 15 (ενίσχυση στην παραγωγή ροδάκινων προς χυμοποίηση) για τα έτη 2015 και 2016. Η Επιτροπή είχε θεωρήσει ότι οι όροι επιλεξιμότητας που είχαν τεθεί από τις ελληνικές αρχές δεν ήταν σύμφωνοι με το ενωσιακό δίκαιο και για το λόγο αυτό είχε προτείνει την επιβολή διόρθωσης κατά 100% σε όλα τα παραπάνω Μέτρα, ύψους 63.014.867,87 €. Εν τέλει όμως

έγιναν δεκτοί όλοι οι ισχυρισμοί των ελληνικών αρχών σε σχέση με την επιλεξιμότητα. Ειδικά και μόνο για το Μέτρο 6 επί διαφορετικής αιτίας, η Επιτροπή, με την απόφασή της, αποδέχθηκε πλήρως τον υπολογισμό του κινδύνου των ελληνικών αρχών και επέβαλε πολύ περιορισμένη διόρθωση, ύψους 1.726.927,3 € . Το θετικό αποτέλεσμα της παραπάνω διαδικασίας ήταν η ελάφρυνση του κρατικού προϋπολογισμού κατά 61.287.940,57 €, αφού αντί του ποσού των 63.014.867,87 €, που είχε αρχικά προταθεί από την Επιτροπή ως δημοσιονομική διόρθωση, αυτή περιορίστηκε στο ποσό του 1.726.927,3 €, κατά το οποίο επιβαρύνθηκε εν τέλει ο προϋπολογισμός.

- 3. Περαιώση της έρευνας της Επιτροπής RD3/2018/011** στα μέτρα με κατ' αποκοπή στήριξη του πυλώνα της Αγροτικής Ανάπτυξης για τα έτη αιτήσεων 2016, 2017 και 2018: Την 1η Αυγούστου 2019, περαιώθηκε η ως άνω έρευνα της Επιτροπής, χωρίς επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης. Ειδικότερα, βάσει των πορισμάτων της αρχικής της έρευνας, η Επιτροπή είχε προτείνει την επιβολή κατ' αποκοπή διόρθωσης σε ποσοστό 5% επί του συνόλου των δαπανών των ανωτέρω ετών στο Μέτρο 6.1. «Ενισχύσεις εκκίνησης επιχείρησης για νέους γεωργούς», ύψους 9,052.250 ευρώ (181.045.000,00 X 5%), διότι είχε θεωρήσει ότι η εφαρμογή από τις ελληνικές αρχές του εν λόγω μέτρου δεν ήταν σύμφωνη με τους ενωσιακούς κανόνες. Μετά τη διεξαγωγή διμερούς σύσκεψης, στην οποία μετέσχε μέλος του Γραφείου, και την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας, κατά την οποία έγιναν στο σύνολο τους δεκτοί οι ισχυρισμοί της Ελληνικής Δημοκρατίας, αποφεύχθηκε η επιβολή της παραπάνω δημοσιονομικής διόρθωσης, ύψους 9.052.250 €.

4. Περαιώση της έρευνας της Επιτροπής RD2/2018/008/GR

σχετικά με μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΕΓΤΑΑ για τα έτη αιτήσεων 2015, 2016 και 2017: Την 9η Δεκεμβρίου 2019, περαιώθηκε η ως άνω έρευνα της Επιτροπής, χωρίς επιβολή δημοσιονομικής διόρθωσης. Ειδικότερα, βάσει της πρόσκλησης σε διμερή σύσκεψη, η Επιτροπή είχε προτείνει την επιβολή κατ' αποκοπή διόρθωσης σε ποσοστό 5% επί του συνόλου των δαπανών των ανωτέρω ετών για τα Μέτρα 10 (γεωπεριβαλλοντικές και κλιματικές ενισχύσεις), 11 (βιολογική γεωργία) και 13 (ενισχύσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα), ύψους 41.226.663,68 ευρώ ($824.533.273,58 \times 5\%$), διότι είχε θεωρήσει ότι η εφαρμογή από τις ελληνικές αρχές των εν λόγω μέτρων δεν ήταν σύμφωνη με τους ενωσιακούς κανόνες. Μετά τη διεξαγωγή διμερούς σύσκεψης, στην οποία μετέσχε μέλος του Γραφείου, και την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας, κατά την οποία έγιναν στο σύνολο τους δεκτοί οι ισχυρισμοί της Ελληνικής Δημοκρατίας, αποφεύχθηκε η επιβολή της παραπάνω δημοσιονομικής διόρθωσης, ύψους 41.226.663,68 €.

5. Υπόθεση 9264(2017) – CHAP 3099, σχετικά με καταγγελία για την στρέβλωση του ανταγωνισμού στην αγορά αμπελοοινικών προϊόντων και αποσταγμάτων: Η Επιτροπή με έγγραφό της από 21.01.2019, που αφορούσε την ανωτέρω υπόθεση είχε κρίνει ότι οι εξηγήσεις που της είχαν παρασχεθεί ήταν ικανοποιητικές, υπό την προϋπόθεση όμως της υιοθέτησης εντός εξαμήνου αναγκαίας κανονιστικής ρύθμισης, την οποία είχαν προαναγγείλει οι ελληνικές αρχές στις σχετικές απαντήσεις τους. Εντούτοις, επανήλθε, προκειμένου να εξετάσει τη ρύθμιση που εν τω μεταξύ είχε θεσπιστεί. Στη συνολική διαδικασία το Γραφείο είχε ενεργή συμμετοχή και οι απαντήσεις των Ελληνικών αρχών

(αρχικές και συμπληρωματικές) διαμορφώθηκαν με τη συνδρομή που παρείχε στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥπΑΑΤ. Στις 07.02.2020 το Γραφείο ενημερώθηκε ότι η Επιτροπή, όπως προκύπτει από σχετική ανάρτηση στο σύστημα EU PILOT, θεώρησε ικανοποιητικές και αποδέχθηκε πλήρως τις συμπληρωματικές απαντήσεις που υπέβαλαν οι ελληνικές αρχές στην εν λόγω υπόθεση.

6. Συνδρομή στην ΑΜΚΕ και στην ΚΕΜΚΕ: Σημαντική είναι η συνδρομή που παρέχεται από το Γραφείο προς την Αποκεντρωμένη Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων του ΥπΑΑΤ και την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Οικονομικών. Η συνεργασία του με τις Μονάδες αυτές είναι συνεχής, γίνεται δε συστηματικά νομική επεξεργασία των απαντήσεων των Ελληνικών Αρχών προς την αρμόδια Διεύθυνση Ανταγωνισμού ΑGR1 της Επιτροπής, σε έρευνες που διενεργεί για πιθανές παράνομες κρατικές ενισχύσεις στον αγροτικό τομέα. Παρέχεται επίσης συνδρομή των Μονάδων αυτών κατά τη διαδικασία ελέγχου της εκτέλεσης των αποφάσεων της Επιτροπής επί κρατικών ενισχύσεων.
7. Προδικαστικές υποθέσεις ενώπιον του ΔΕΕ : Κατά το έτος 2019 κοινοποιήθηκαν στο Γραφείο, με εντολή χειρισμού, είκοσι πέντε (25) προδικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούσαν ενώπιον του ΔΕΕ. Οι υποθέσεις αυτές έτυχαν μελέτης από τα μέλη του Γραφείου, τα οποία παρακολουθούν την έκβασή τους και ενημερώνουν συστηματικά τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥπΑΑΤ και Τροφίμων για τις αποφάσεις που εκδίδονται, με σκοπό την ορθή εκ μέρους τους εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου. Διακρίνονται, ως ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, οι εξής υποθέσεις στις οποίες μέλη του Γραφείου εκπροσώπησαν την Ελληνική Δημοκρατία ενώπιον του ΔΕΕ:

7.1. Προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε δικαστήριο της Γαλλίας (C-497/17), σχετικά με το αν επιτρέπεται η θέση του λογότυπου βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προϊόντα που προέρχονται από ζώα τα οποία εσφάγησαν χωρίς προηγούμενη αναισθητοποίηση στο πλαίσιο λατρευτικών τύπων. Το Δικαστήριο με την απόφασή του (μείζονος συνθέσεως, ΕΥ:C:2019:137) της 26ης Φεβρουαρίου 2019), έκρινε ότι οι ιδιαίτερες μέθοδοι σφαγής που προβλέπονται από λατρευτικούς τύπους, στο πλαίσιο των οποίων η σφαγή πραγματοποιείται χωρίς προηγούμενη αναισθητοποίηση -και επιτρέπονται από το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) 1099/2009 του Συμβουλίου, μόνον κατ' εξαίρεση, προκειμένου να διασφαλιστεί ο σεβασμός της θρησκευτικής ελευθερίας - δεν ισοδυναμούν, όσον αφορά τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη θανάτωσή τους, με τη μέθοδο σφαγής κατόπιν προηγούμενης αναισθητοποίησης, την οποία επιβάλλει κατ' αρχήν το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού αυτού (σκ. 50). Συνεπώς κρίθηκε ότι ο κανονισμός (ΕΚ) 834/2007 του Συμβουλίου, για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων, ερμηνευόμενος υπό το πρίσμα του άρθρου 13 ΣΛΕΕ, έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει τη θέση του λογότυπου βιολογικής παραγωγής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) 889/2008 της Επιτροπής, που καθορίζει λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 834/2007, επί προϊόντων προερχομένων από ζώα που εσφάγησαν χωρίς προηγούμενη αναισθητοποίηση στο πλαίσιο λατρευτικών τύπων. Συναφώς επισημάνθηκε ότι το λογότυπο αυτό παρέχει στους καταναλωτές την εγγύηση ότι τα προϊόντα που το φέρουν

έχουν όντως παραχθεί σύμφωνα με τα υψηλότερα πρότυπα, ιδίως όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων. Σημειώνεται ότι η Ελληνική Δημοκρατία στη συγκεκριμένη υπόθεση, εκπροσωπούμενη από δύο μέλη του Γραφείου, ανέπτυξε τις θέσεις που υιοθετήθηκαν κατά τα παραπάνω από το ΔΕΕ.

- 7.2.** Προδικαστική υπόθεση που υπέβαλε το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Γερμανίας (Bundesgerichtshof), σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΕ) 583/2009 της Επιτροπής, της 3ης Ιουλίου 2009, που προβλέπει την καταχώρηση στο μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων της ονομασίας «Aceto Balsamico di Modena». Με την απόφασή του της 4ης Δεκεμβρίου 2019 το Δικαστήριο έκρινε, όπως είχε υποστηρίξει και η Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από μέλη του Γραφείου, ότι το ως άνω άρθρο «... πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προστασία της ονομασίας «Aceto Balsamico di Modena» δεν καταλαμβάνει τη χρήση των μεμονωμένων μη γεωγραφικών όρων της ονομασίας αυτής». Οι λέξεις «aceto» και «balsamico», καθώς και ο συνδυασμός τους και οι μεταφράσεις τους αποτελούν, σύμφωνα με την ως άνω απόφαση, κοινούς όρους και δεν τυγχάνουν της προστασίας η οποία παρασχέθηκε από τον κανονισμό. Η απόφαση αυτή είναι θετική για τη χώρα, δεδομένης της σημασίας της παραγωγής βαλσαμικού ξιδιού στην επικράτειά της, το οποίο διατίθεται στο εμπόριο και με τις ονομασίες «balsamico» και «balsamon».

Επιστημονικές Δραστηριότητες

Τα μέλη του Γραφείου δραστηριοποιούνται επιστημονικά στον τομέα του ευρωπαϊκού δικαίου και παρακολουθούν τακτικά τις εκδηλώσεις της Ελληνικής Ένωσης Ευρωπαϊκού Δικαίου, της οποίας αποτελούν μέλη.

Στο πλαίσιο του προγράμματος επιμορφωτικών σεμιναρίων και διαλέξεων που οργανώνονται από το Ν.Σ.Κ. δύο μέλη του Γραφείου παρουσίασαν, κατά το έτος 2019, εισήγηση με θέμα «*Ενωσιακό δίκαιο fast track : οι δύο βασικές πηγές ηλεκτρονικής τεκμηρίωσης για το ενωσιακό δίκαιο eur.lex και curia*».

Επίσης, μέλη του Γραφείου παρουσίασαν εισηγήσεις στο Συνέδριο «*Δίκαιο και Τεχνολογία*» που διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Πειραιώς και το Ελεγκτικό Συνέδριο με θέματα «*Οι προκλήσεις της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης για το νομοθέτη και το δικαστή*» και «*Η ηλεκτρονική δικονομία του ΔΕΕ*».

Συνοπτικά Αποτελέσματα

Σημαντική δημοσιονομική ελάφρυνση του κρατικού προϋπολογισμού (περιορισμός των καταλογισμών και επιστροφή των σχετικών ποσών) από τη διαχείριση των παραπάνω (8) υποθέσεων.

Συνολικό ποσό ελάφρυνσης : **183.672.446,66€.**

(72.105.592,41€+61.287.940,57€+9.052.250€+41.226.663,68€)

Σημειώνεται ότι μετά την έκδοση της απόφασης του ΔΕΕ της 13ης Φεβρουαρίου 2020 (βλ. Γ. Κεφάλαιο παρ. 1) στην υπόθεση C-252/18 P το προσεχές έτος αναμένεται **ελάφρυνση του κρατικού προϋπολογισμού κατά 279.523.922,85€].**

Αποφασιστική και αποτελεσματική συνδρομή του Γραφείου στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Ελληνικών Αρχών και των Ευρωπαϊκών Οργάνων και ιδίως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τις υπηρεσίες ΔΕΕ.

ΣΤ. Διεθνής Επίλυση Διαφορών

Στο πλαίσιο υπεράσπισης της Ελληνικής Δημοκρατίας, ομάδες μελών του Ν.Σ.Κ., είτε αυτοτελώς, είτε - σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό τον συντονισμό και την εποπτεία του Ν.Σ.Κ.- σε συνεργασία με εξειδικευμένες αλλοδαπές δικηγορικές εταιρίες, παραστάθηκαν σε διεθνή διαιτητικά δικαστήρια (ICSID, ICC, LCIA κ.λ.π.).

Δεδομένης της συμμετοχής του από το 2013 σε διεθνείς επενδυτικές διαιτησίες του ICSID(έτος κοινοποίησης της πρώτης αίτησης διαιτησίας κατά της Ελλ.Δημοκρατίας ενώπιον του Κέντρου),το Ν.Σ.Κ. απέκτησε μοναδική τεχνογνωσία στα σχετικά ζητήματα, διεθνή αναγνώριση, διατηρεί δε σταθερή επαφή με τη Γραμματεία του Κέντρου.

Μέλος του Ν.Σ.Κ., κατόπιν σχετικού αιτήματος της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνούς Οικονομικής και Εμπορικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, έχει ορισθεί και γνωστοποιηθεί ως εθνικό σημείο επαφής (contact –point) στο ICSID στο πλαίσιο αναθεώρησης των κανόνων διαδικασίας της διαιτησίας και της διαμεσολάβησης, παρίσταται δε σε σχετικές διεθνείς συναντήσεις ή/και καταθέτει γραπτές προτάσεις/σχόλια, παρατηρήσεις.

Μέλη του Ν.Σ.Κ. διατυπώνουν σχόλια και υποβάλλουν παρατηρήσεις σε διάφορα σχέδια επενδυτικών συμβάσεων, ιδίως σχετικά με τις προβλέψεις επίλυσης διαφορών(π.χ. ρήτρες διαιτησίας). Ενδεικτικά, αναφέρεται το ολοκληρωμένο κείμενο, με ημερομηνία 27.02.2018 σχετικά με τις διαπραγματεύσεις ΕΕ-Μεξικού για το οποίο διατυπώθηκαν παρατηρήσεις σχετικά με το προβλεπόμενο επενδυτικό δικαστικό σύστημα και γενικότεροι προβληματισμοί (π.χ. third-party funding).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Έργο - Δραστηριότητες Διεύθυνσης Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης το 2019

1. Η Διεύθυνση Διοικητικού και Λειτουργικής Υποστήριξης, κατά το έτος 2019 έλαβε μέριμνα για τη στοχευμένη κάλυψη υφιστάμενων κενών θέσεων διοικητικού προσωπικού, τόσο της Κεντρικής Υπηρεσίας, όσο και των Δικαστικών Γραφείων, με πρόβλεψη κάλυψης και όσων κενών προκύψουν στο άμεσο μέλλον από τη συνταξιοδότηση υπαλλήλων. Στο πλαίσιο αυτό εκδόθηκαν οι ανακοινώσεις – προσκλήσεις, με αριθμό 37768/25-2-2019, 52972/18-3-2019, 190527/8-11-2019 και έγιναν οι προβλεπόμενες διαδικασίες για τη μετάταξη υπαλλήλων στην Κεντρική Υπηρεσία και τα Δικαστικά Γραφεία Ηρακλείου, Κομοτηνής, Καβάλας, Κορίνθου, Λάρισας, Πάτρας, Πολυγύρου και Χανίων.

2. Το Τμήμα Πληροφορικής και Υποστήριξης Συστημάτων δραστηριοποιήθηκε συνοπτικά, μεταξύ των άλλων και στα παρακάτω πεδία:

- Απόκτηση, ενεργοποίηση – φόρτωση πλέον των 500 ψηφιακών υπογραφών.
- Καθημερινός έλεγχος και παραμετροποίηση όλων των συστημάτων Κεντρικής Υπηρεσίας και λοιπών Μονάδων, συντήρηση υφιστάμενων υποδομών (Η/Υ, printers, scanners κλπ).
- Εγκατάσταση στην Οικονομική Υπηρεσία των συστημάτων Πάπυρος και Sap, καθώς και αναβαθμισμένων εφαρμογών αναζήτησης στοιχείων στο TAXISNET.

- Ενεργοποίηση της υποβολής -αποκλειστικά ηλεκτρονικά– των αιτήσεων εξώδικης αναγνώρισης απαιτήσεων και συμβιβαστικής επίλυσης διαφορών με το Δημόσιο.
- Εγκατάσταση διαλειτουργικότητας με το ΣτΕ και το ΓΛΚ.
- Συνεργασία με Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών του εκδοτικού οίκου Σάκκουλα.
- Έγκριση από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης του νέου ΟΠΣ, με τίτλο «Εκσυγχρονισμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Ν.Σ.Κ. και Αναβάθμιση Ψηφιακών Υπηρεσιών». Συνεχής διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους στο έργο φορείς.
- Εγκατάσταση σε Τμήματα της ΚΥ ΝΣΚ Barcodes readers, Plotter και Fax server για την απλοποίηση των διαδικασιών.
- Υιοθέτηση πρακτικών απλούστευσης των διαδικασιών, με την επέκταση της ηλεκτρονικής διακίνησης των εγγράφων-δικογράφων, στην καθημερινή λειτουργία Τμημάτων όπως, το Ευρετήριο - Εικονοποίηση - Καταχώρηση Δεδομένων, η Διεκπεραίωση και το Αρχείο.

Έργο - Δραστηριότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων το 2019

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, αποτελεί ένα καθοριστικό μοχλό στην εύρυθμη λειτουργία της Υπηρεσίας, σε όρους οικονομικής αποτελεσματικότητας και ολοκλήρωσης της ορθής πληρωμής των δαπανών.

Αντικείμενο της Διεύθυνσης είναι η κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, η σύνταξη δημοσιονομικών αναφορών, η κατάρτιση συμβάσεων, η διενέργεια προμηθειών, η μισθοδοσία των

μελών του ΝΣΚ, η εκκαθάριση αμοιβών συνεργαζόμενων φυσικών και νομικών προσώπων, ο έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών, η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και αναλήψεων υποχρέωσης, η εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων, η καταβολή δικαστικών δαπανών σε δικαιούχους και οι ενέργειες για τη βεβαίωση είσπραξης εσόδων από δικαστικές δαπάνες και παράβολα.

Αποτελείται από τα παρακάτω τέσσερα (4) τμήματα: Τμήμα Προϋπολογισμού, Δημοσιονομικών Αναφορών, Συμβάσεων, Προμηθειών και Συντήρησης, Τμήμα Εκκαθάρισης Αποδοχών και Πληρωμών, Τμήμα Οικονομικής Διαχείρισης και Τμήμα Εκκαθάρισης Δικαστικών Δαπανών.

Οι αρμοδιότητες είναι κατανεμημένες και επιμερισμένες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγονται ζητήματα ασυμβίβαστου και να είναι πλήρως διακριτός ο ρόλος ελεγκτή – ελεγχόμενου.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά, η ποσοτική αποτίμηση των εκδοθέντων και εξοφληθέντων ενταλμάτων και αναλήψεων υποχρέωσης (τα οποία καλούνται συνολικά ως εκδοθείσες πράξεις) για το έτος 2019, όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία της Υπηρεσίας. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι, εκδόθηκαν 3217 πράξεις (από αυτές 2811 αφορούσαν εντάλματα τακτικά, παγίων, προπληρωμής και ΕΑΠ ενώ 406 αφορούσαν αναλήψεις, ανακλήσεις, συμπληρωματικές αναλήψεις και επιτροπικά) και εξοφλήθηκαν συνολικά 2806 χρηματικά εντάλματα.

Ετήσια Έκθεση Ν.Σ.Κ. 2019

	ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΕΠΙΤΡΟΠΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ	ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΕΑΠ)	ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (Τ-ΤΕ)	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ	ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΕΑΠ)	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (Τ-ΤΕ)	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ
ΙΑΝ	47	0	0	0	0	8	15	2	72	2	0	0	6	8
ΦΕΒ	38	0	0	29	1	7	208	0	283	0	0	8	189	197
ΜΑΡ	19	0	1	0	8	15	268	0	311	0	8	7	275	290
Α΄ ΤΡΙΜ	104	0	1	29	9	30	491	2	666	2	8	15	470	495
ΑΠΡ	15	0	0	0	2	10	172	0	199	0	3	15	188	206
ΜΙΑ	25	0	6	0	11	8	280	6	336	6	6	10	260	282
ΙΟΥΝ	18	0	0	0	4	8	191	1	222	1	9	8	192	210
Β΄ ΤΡΙΜ	58	0	6	0	17	26	643	7	757	7	18	33	640	698
Α΄ ΕΞΑΜ	162	0	7	29	26	56	1134	9	1423	9	26	48	1110	1193

Ετήσια Έκθεση Ν.Σ.Κ. 2019

	ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΕΠΙΤΡΟΠΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ	ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΕΑΠ)	ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (Τ-ΤΕ)	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ	ΕΚΔΟΘΕΙΣΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΓΙΩΝ	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (ΕΑΠ)	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ (Τ-ΤΕ)	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΤΑΛΜΑΤΑ
ΙΟΥΛ	17	8	2	0	4	10	255	0	296	0	4	8	269	281
ΑΥΓ	21	0	5	0	4	9	191	0	230	0	3	10	173	186
ΣΕΠ	45	8	6	0	4	14	254	6	337	6	3	9	237	255
Γ' ΤΡΙΜ	83	16	13	0	12	33	700	6	863	6	10	27	679	722
ΟΚΤ	28	1	6	0	5	15	288	1	344	0	4	14	271	289
ΝΟΕ	30	6	5	0	7	12	214	2	276	3	7	15	225	250
ΔΕΚ	13	3	4	0	9	12	269	1	311	1	12	23	316	352
Δ' ΤΡΙΜ	71	10	15	0	21	39	771	4	931	4	23	52	812	891
Β' ΕΞΑΜ	154	26	28	0	33	72	1471	10	1794	10	33	79	1491	1613
ΕΤΗΣΙΟ	316	26	35	29	59	128	2605	19	3217	19	59	127	2601	2806

Πίνακας 5: Στατιστικά Στοιχεία Εκδοθείσων Πράξεων & Εξοφληθέντων Χρηματικών Ενταλμάτων 2019

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται ο αριθμός των εντολών για τη βεβαίωση δικαστικών δαπανών και παραβόλων και το συνολικό ποσό που βεβαιώθηκε το έτος 2019. Το ποσό ξεπερνά το ένα εκατομμύριο επτακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (συγκεκριμένα 1.751.650,74€) που αντιστοιχεί σε 4.326 ενέργειες/εντολές προς τις ΔΟΥ σε όλη την επικράτεια.

Αριθμός Ενέργειών	Συνολικό Ποσό
4.326	1.751.650,74€

Πίνακας 6: Εντολές προς Δ.Ο.Υ. Δικαστικών Δαπανών και Παραβόλων 2019

Παράλληλες δραστηριότητες

Πέρα από την άσκηση των βασικών αρμοδιοτήτων του, που αναφέρονται στο άρθρο 2 του ν. 3086/2002, το Ν.Σ.Κ. έχει αναπτύξει, αξιοποιώντας το θεσμικό του πλαίσιο, πληθώρα υποστηρικτικών και παραλλήλων δραστηριοτήτων, οι οποίες αποσκοπούν στην επιμόρφωση των μελών του, στην ενημέρωση των πολιτών για τις αρμοδιότητες και τη γενικότερη αποστολή του, καθώς και στην προώθηση μιας συστηματικότερης συνεργασίας με τις δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητάς του.

Α. Επιστημονικές Εκδηλώσεις

Κατά το έτος 2019, στην αίθουσα επιστημονικών εκδηλώσεων (Αίθουσα Βασίλειου Οικονομίδη) της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ν.Σ.Κ., διοργανώθηκαν οι παρακάτω επιστημονικές εκδηλώσεις :

1. Στις **8 Φεβρουαρίου 2019** πραγματοποιήθηκε επιστημονική εκδήλωση της Ένωσης Μελών του Ν.Σ.Κ., με θέμα: «Κανονισμός 679/2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΓΚΠΔ)».
2. Στις **21 Φεβρουαρίου 2019** πραγματοποιήθηκε ακαδημαϊκή επίσκεψη στην Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ. από την Ευρωπαϊκή Ένωση Νέων Νομικών Αθήνας (European Law Students' Association - ELSA Athens), στο πλαίσιο των δράσεων του τομέα Σεμιναρίων και Συνεδρίων της.
3. Στις **29 Μαρτίου 2019** πραγματοποιήθηκε επιμορφωτική Διάλεξη, με θέμα: «Μια νέα ματιά στο καθεστώς των πρώην

οθωμανικών δημόσιων γαιών και οι επιπτώσεις της στον δικανικό λόγο», με ομιλητές την Ευγενία Κερμελή, Καθηγήτρια στο Ινστιτούτο Τουρκικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Hacettepe της Άγκυρας και τον Αντώνη Τατσόπουλο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους.

4. Στις **14 Μαΐου 2019** διοργανώθηκε εκδήλωση από το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου, η οποία φιλοξενήθηκε στην αίθουσα επιστημονικών εκδηλώσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ν.Σ.Κ., με θέμα: «Τα όρια του δικαστικού ελέγχου και η δημοσιονομική πολιτική».
5. Στις **7 Ιουνίου 2019** η Ένωση Μελών του Ν.Σ.Κ. διοργάνωσε επιστημονική Εκδήλωση με θέμα: «Ο Επαναπατρισμός Πολιτιστικών Αγαθών και τα Γλυπτά του Παρθενώνα», στην οποία συμμετείχε ως ομιλήτρια και η Δικαστική Πληρεξούσια Α΄ Ν.Σ.Κ., Μαρία Βέργου.
6. Στις **19 Ιουνίου 2019** διοργανώθηκε από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) και το Ειδικό Νομικό Γραφείο Δημοσίων Εσόδων (ΕΝΓΔΕ) στην ΑΑΔΕ, εκδήλωση υποδοχής για ασκούμενους δικαστικούς λειτουργούς της Διοικητικής Δικαιοσύνης.
7. Στις **21 Ιουνίου 2019** διοργανώθηκε επιστημονική Ημερίδα για θέματα ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων δημοσίων έργων, με ομιλητές την Αντιπρόεδρο του Ν.Σ.Κ., Ευγενία Βελώνη, τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, Χρήστο Μητκίδη, τους Παρέδρους Ν.Σ.Κ., Αντώνιο Αντωνίου, Μαριέττα Βλαχοπάνου, Θεοδώρα Καραχάλιου και Παρασκευή Γιωτάκου και τις Δικαστικές Πληρεξούσιες Α΄ Ν.Σ.Κ., Ειρήνη Γαρδικιώτη, Βασιλική Στρουμπούλη και Μαριλένα Λάλωση-Κατακουζηνού.

8. Στις **6 Νοεμβρίου 2019** στο πλαίσιο του προγράμματος σεμιναρίων και διαλέξεων για το δικαστικό έτος 2019-2020, διοργανώθηκε η 1η Επιμορφωτική Διάλεξη με θέμα: «Ηλεκτρονικές υπηρεσίες Ν.Σ.Κ. και ΟΠΣ» και ομιλητές τους Παρέδρους του Ν.Σ.Κ., Γεώργιο Θεοδωρακόπουλο και Περικλή Ζαλαχώρη.
9. Στις **20 Νοεμβρίου 2019** στο πλαίσιο του προγράμματος σεμιναρίων και διαλέξεων για το δικαστικό έτος 2019-2020, διοργανώθηκε η 2η Επιμορφωτική Διάλεξη, με θέμα: «Ενωσιακό Δίκαιο-Fast track. Οι δύο βασικές ηλεκτρονικές πηγές τεκμηρίωσης για το ενωσιακό δίκαιο: EUR-lex και e-Curia» και ομιλήτριες την Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ., Ελένη Λευθεριώτου και την Δικαστική Πληρεξούσια Α' Ν.Σ.Κ., Αντωνία-Ευανθία Βασιλοπούλου.
10. Στις **4 Δεκεμβρίου 2019** στο πλαίσιο του προγράμματος σεμιναρίων και διαλέξεων για το δικαστικό έτος 2019-2020, διοργανώθηκε η 3η Επιμορφωτική Διάλεξη με τα ακόλουθα θέματα: - «Οι παραβιάσεις του δικαιώματος στη ζωή και της απαγόρευσης εξευτελιστικής μεταχείρισης», με ομιλητή τον Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ. Κωνσταντίνο Γεωργιάδη, - «Η ελευθερία έκφρασης στον δημόσιο βίο», με ομιλήτρια τη Δικαστική Πληρεξούσια Α' Ν.Σ.Κ. Αικατερίνη Μαργριπή, - «Η εκτέλεση των αποφάσεων του Ε.Δ.Δ.Α.», με ομιλήτρια την Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ. Ουρανία Πατσοπούλου, - «Εθνικά ένδικα βοηθήματα σε εκτέλεση αποφάσεων του Ε.Δ.Δ.Α.», με ομιλήτρια τη Δικαστική Πληρεξούσια Α' Ν.Σ.Κ., Ζαχαρούλα Χατζηπαύλου.
11. Στις **18 Δεκεμβρίου 2019** στο πλαίσιο του προγράμματος σεμιναρίων και διαλέξεων για το δικαστικό έτος 2019-2020, διοργανώθηκε η 4η Επιμορφωτική Διάλεξη με τίτλο

«Επισκόπηση θεωρίας και νομολογίας διατάξεων ΚΕΔΕ και ΚΦΔ», και με τα ακόλουθα ειδικότερα θέματα: «Αλληλέγγυα ευθύνη διοικούντων νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες», με ομιλήτρια την Νομική Σύμβουλο του Κράτους, Ελένη Πασαμιχάλη, «Αναγκαστική κατάσχεση εις χείρας τρίτου για ικανοποίηση απαιτήσεων του Δημοσίου κατά τον ΚΕΔΕ», με ομιλήτρια την Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ., Μαρία-Λουΐζα Μπακαλάκου, «Βεβαίωση οφειλών προς το Δημόσιο και ατομική ειδοποίηση κατά τον ΚΕΔΕ και τον ΚΦΔ», με ομιλήτρια την Πάρεδρο του Ν.Σ.Κ., Σοφία Μπίκου.

Β. Ομιλίες – Συμμετοχές Λειτουργιών του Ν.Σ.Κ. σε Ημερίδες και Συνέδρια

1. Ομιλία του Παρέδρου Ν.Σ.Κ., Κωνσταντίνου Γεωργιάδη σε Στρογγυλή Τράπεζα με θέμα: «Αστυνόμευση: Μεταχείριση Ατόμων υπό Κράτηση και Συνέπειες», η οποία διοργανώθηκε στις **10 και 11 Ιανουαρίου 2019**, στη Διεύθυνση Εγκληματολογικών Ερευνών.
2. Χαιρετισμός του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών, η οποία πραγματοποιήθηκε στις **9 Φεβρουαρίου 2019**, στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.
3. Ομιλία του Παρέδρου Ν.Σ.Κ., Κωνσταντίνου Γεωργιάδη στο Συνέδριο του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, με θέμα: «Συνθήκες κράτησης στις δικαστικές φυλακές», το οποίο πραγματοποιήθηκε στις **19 Φεβρουαρίου 2019**, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων.
4. Ομιλία της Νομικής Συμβούλου του Κράτους, Στυλιανής Χαριτάκη σε Ημερίδα Διαιτησίας του ICC Hellas, με θέμα: «Ζητήματα από τη συμμετοχή του Δημοσίου σε εμπορικές διαιτησίες», η οποία διοργανώθηκε στις **5 Μαρτίου 2019**, στο ξενοδοχείο Electra Metropolis.
5. Συμμετοχή της Παρέδρου Ν.Σ.Κ., Ελένης Λευθεριώτου και της Δικαστικής Πληρεξούσιας Α' Ν.Σ.Κ., Αντωνίας-Ευανθίας Βασιλοπούλου, στο ΚΒ' Επιστημονικό Συμπόσιο με θέμα: «Δίκαιο και Τεχνολογία», το οποίο πραγματοποιήθηκε στις **28 και 29 Μαρτίου 2019**, στην αίθουσα Συνεδρίων του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

6. Συμμετοχή της Παρέδρου Ν.Σ.Κ., Κωνσταντίνας Νασοπούλου, του Δικαστικού Πληρεξούσιου Α' Ν.Σ.Κ., Στέφανου Πετροπουλάκου και της Δικαστικής Πληρεξούσιας Ν.Σ.Κ., Ελένης Βελετσάνου, στο 6ο ετήσιο Επιστημονικό Συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Δημοσιολόγων (ΕΕΔ), το οποίο πραγματοποιήθηκε στις **12 και 13 Απριλίου 2019**, στην Πάτρα.
7. Συμμετοχή του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, Χρήστου Μητκίδη σε Ημερίδα για το «Δίκαιο των Δημοσίων Συμβάσεων μετά το ν. 4412/2016», η οποία διοργανώθηκε στις **10 Μαΐου 2019**, στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας/Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, στη Θεσσαλονίκη.
8. Συνέντευξη του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά στις **9 Αυγούστου 2019**, στο Κανάλι της Βουλής στην εκπομπή "Πρωινή Ανάγνωση", σχετικά με τον ρόλο του Ν.Σ.Κ. ως νομικός παραστάτης του Δημοσίου και τη συμβολή του στην έγκαιρη και αποτελεσματική επίλυση των διαφορών του Δημοσίου με τους αντιδίκους του, στην εύρυθμη λειτουργία της Διοίκησης και στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος γενικότερα.
9. Ομιλία της Παρέδρου Ν.Σ.Κ., Βασιλείας Πελέκου στο 15ο Σεμινάριο Διεθνούς Δικαίου, το οποίο διοργανώθηκε στις **4 έως 6 Οκτωβρίου 2019**, στο Ναύπλιο.
10. Ομιλία του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά στην Ημερίδα που διοργάνωσε ο Συνήγορος του Πολίτη στις **25 Οκτωβρίου 2019**, στην αίθουσα του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της Ελλάδας, με θέμα τη διερεύνηση περιστατικών αυθαιρεσίας στα σώματα ασφαλείας.

- 11.** Επίσκεψη εργασίας ομάδας λειτουργών του Ν.Σ.Κ. στο Συμβούλιο της Ευρώπης στο Στρασβούργο, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης που αποδέχθηκε ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ως Agent της Ελλάδας στο ΕΔΔΑ. Οι συναντήσεις εργασίας πραγματοποιήθηκαν από **12 έως 15 Νοεμβρίου 2019** και, κατά τη διάρκειά τους, οι λειτουργοί του Ν.Σ.Κ. ενημερώθηκαν για θέματα εκτέλεσης αποφάσεων του ΕΔΔΑ, καθώς και για ευρύτερα θέματα προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων από εποπτεύοντα όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης (CPT, ECRI, CEPEJ, Γραφείο Επιτρόπου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα).
- 12.** Χαιρετισμός του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο, το οποίο διοργάνωσε η Ένωση Διοικητικών Δικαστών και η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) στις **21, 22 και 23 Νοεμβρίου 2019** στην Αθήνα, με θέμα: «Δημόσιες Συμβάσεις - Κρίσιμα Θέματα και Νεότερες Εξελίξεις».
- 13.** Ομιλία του Νομικού Συμβούλου του Κράτους, Χρήστου Μητκίδη στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών και της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.), με θέμα: «Η ποιοτική και ποσοτική επάρκεια του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής, ως αναγκαία συνθήκη για τη νόμιμη προετοιμασία ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης δημοσίου έργου», το οποίο διοργανώθηκε στις **21 έως 23 Νοεμβρίου 2019**, στην Αθήνα.
- 14.** Ομιλία της Δικαστικής Πληρεξούσιας Α' Ν.Σ.Κ., Μαρίας Βέργου σε Ημερίδα, με θέμα: «Κυπριακές Αρχαιότητες στην Ελλάδα. Ιστορικό και Νομοθετικό Πλαίσιο», η οποία

πραγματοποιήθηκε στις **22 Νοεμβρίου 2019**, στο Σπίτι της Κύπρου.

- 15.** Χαιρετισμός του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά στο Επιστημονικό Συνέδριο, το οποίο συνδιοργάνωσαν τα Διοικητικά Δικαστήρια Θεσσαλονίκης, ο Δήμος Θεσσαλονίκης και ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, με θέμα: «Δικαιοσύνη και Κοινωνία», στις **29 και 30 Νοεμβρίου 2019**, στο Δημαρχιακό Μέγαρο Θεσσαλονίκης.
- 16.** Συμμετοχή της Νομικής Συμβούλου του Κράτους, Χριστίνας Διβάνη σε επιστημονική Εκδήλωση του Τ.Π. και Δανείων και της Ένωσης Αστικολόγων, με θέμα: «Παρακαταθήκη και Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων», η οποία διοργανώθηκε στις **5 Δεκεμβρίου 2019**, στο κτίριο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Τ.Π. και Δανείων.
- 17.** Χαιρετισμός του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη – Κωνσταντίνου Χαλκιά στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, στις **14 Δεκεμβρίου 2019**, στο Εφετείο Αθηνών.

Γ. Δράσεις του Σχηματισμού Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων – Γραφείου Μελετών.

Η αλματώδης χρήση της τεχνολογίας και συγκεκριμένα του διαδικτύου προς συλλογή νομικών στοιχείων και λοιπών πληροφοριών για την επεξεργασία των υποθέσεων και φακέλων, ως κοινή πρακτική, τόσο των ιδιωτών όσο και των λειτουργών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οδήγησε στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό της βάσης νομικών δεδομένων του Ν.Σ.Κ. Προς τον σκοπό της πληρέστερης ενημέρωσης των χρηστών της βάσης νομικών δεδομένων του Ν.Σ.Κ. και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Σχηματισμού Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων:

1. Καταγράφεται η αποδοχή ή μη από το αρμόδιο όργανο όλων των γνωμοδοτήσεων του Ν.Σ.Κ., με σκοπό την ενημέρωση, τόσο της ιστοσελίδας του Ν.Σ.Κ., στην οποία έχουν πρόσβαση όλοι οι πολίτες, όσο και της Εφαρμογής ΟΠΣ/ΝΣΚ, στην οποία έχουν πρόσβαση οι λειτουργοί του Ν.Σ.Κ. Η άμεση και διαδικτυακή ενημέρωση κάθε ενδιαφερόμενου για την αποδοχή ή μη των γνωμοδοτήσεων είναι κρίσιμη, δεδομένου ότι, κατά τον νόμο, οι γνωμοδοτήσεις που γίνονται αποδεκτές από το αρμόδιο προς τούτο όργανο είναι υποχρεωτικές για τη Διοίκηση,
2. Γίνεται συσχετισμός, στις περιλήψεις των γνωμοδοτήσεων που αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Ν.Σ.Κ., για τυχόν παραπομπή γνωμοδότησης από το Τμήμα στην Ολομέλεια και της εκδοθείσας σχετικά γνωμοδότησης της Ολομέλειας,

- 3.** Δημιουργήθηκε το ψηφιακό Νομικό Δελτίο στο οποίο καταχωρήθηκαν οι Γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ. που εκδόθηκαν κατά το έτος 2019 και στο οποίο έχει δυνατότητα άμεσης πρόσβασης όλο το προσωπικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους μέσω του ΟΠΣ/ΝΣΚ.

Τέλος, ο Σχηματισμός Επιστημονικών Δραστηριοτήτων και Δημοσίων Σχέσεων – Γραφείο Μελετών ασχολείται με την επεξεργασία των στατιστικών στοιχείων των λειτουργών του Ν.Σ.Κ., ενημερώνει με αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων τους λειτουργούς του Ν.Σ.Κ. σχετικά με τις νομοθετικές και νομολογιακές εξελίξεις σε ζητήματα που αφορούν σε υποθέσεις ενδιαφέροντος του Δημοσίου, ενώ προβαίνει και σε ανάρτηση στο ΟΠΣ και την ιστοσελίδα του Ν.Σ.Κ. στην ανακοίνωση των επιστημονικών εκδηλώσεων του Ν.Σ.Κ. και των συμμετοχών των λειτουργών του Ν.Σ.Κ. σε ημερίδες και συνέδρια.

Δ. Λειτουργία Βιβλιοθήκης στην Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ.

Η Βιβλιοθήκη του Ν.Σ.Κ. διαθέτει περίπου 11.150 ταξινομημένους τίτλους συγγραμμάτων και μονογραφιών και 112 τίτλους περιοδικών. Διαθέτει το σύνολο των γνωμοδοτήσεων του Ν.Σ.Κ. από το 1951 έως σήμερα, οι οποίες είναι αναρτημένες στην επίσημη ιστοσελίδα του Ν.Σ.Κ., με πληροφόρηση για την αποδοχή ή μη της κάθε γνωμοδότησης. Στους χρήστες της Βιβλιοθήκης παρέχεται επίσης η δυνατότητα πρόσβασης σε βάσεις νομικών δεδομένων («ΝΟΜΟΣ», «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ», «ΔΣΑ», «ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ»). Η πρόσβαση και χρήση της Βιβλιοθήκης του Ν.Σ.Κ. επιτρέπεται σε λειτουργούς του Ν.Σ.Κ., δικαστές, δικηγόρους και φοιτητές Νομικών Σχολών, σύμφωνα με την απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. περί «Κανονισμού Βιβλιοθήκης», με ημερομηνία 06-03-2015. Σε αυτήν απασχολείται υπάλληλος κλάδου ΤΕ1 Διοικητικού-Λογιστικού, πτυχιούχος Σχολής Βιβλιοθηκονομίας, η οποία επιμελείται την ανάρτηση των αποδεκτών γνωμοδοτήσεων, Πρακτικών και Πράξεων Τριμελών Επιτροπών Ν.Σ.Κ. στη Διαύγεια και διεκπεραιώνει ηλεκτρονικά διάφορα αιτήματα λειτουργών Ν.Σ.Κ., δικηγόρων, πολιτών κλπ., με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία της Βιβλιοθήκης του Ν.Σ.Κ. :

Έχει ταξινομηθεί η συλλογή των συγγραμμάτων, αλφαβητικά ανά υποκατηγορία κλάδου δικαίου, ενώ για την περαιτέρω απλούστευση της αναζήτησης των βιβλίων οι κατηγορίες βιβλίων από 25 διευρύνθηκαν σε 69.

Τα συγγράμματα καταχωρήθηκαν, εκ νέου, στη βάση δεδομένων της βιβλιοθήκης (DB) προς ταχεία ανεύρεση και ταξινόμηση.

Αποσύρθηκαν παλαιά συγγράμματα και βιβλία που υπήρχαν σε περισσότερα του ενός αντίτυπα και παραδόθηκαν στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού Α.Ε.

Αγοράσθηκαν νέα βιβλία και περιοδικά παρά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία.

Τα φθαρμένα βιβλία και τόμοι περιοδικών βιβλιοδετήθηκαν προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες εργασίες επισκευής και αποκατάστασής τους. Η συντήρηση και η βιβλιοδέτηση των παλαιών βιβλίων αποτελεί πολύ σημαντικό έργο, διότι συντελεί ουσιαστικά στη διάσωση της νομικής κληρονομιάς και κατ' επέκταση της ιστορίας.

Ε. Λειτουργία τράπεζας αίματος για τους λειτουργούς και το διοικητικό προσωπικό του Ν.Σ.Κ.

Κατά το έτος 2019 συνέχισε τη λειτουργία της η τράπεζα αίματος που οργανώθηκε το έτος 2000, με την βοήθεια της Υπηρεσίας Αιμοδοσίας του Νοσοκομείου «Σωτηρία», προς χρήση των μελών του κυρίου και του διοικητικού προσωπικού του Ν.Σ.Κ., καθώς και των μελών των οικογενειών τους.

ΣΤ. Συνδικαλιστικές δραστηριότητες

Στον χώρο του Ν.Σ.Κ. λειτουργούν δύο συνδικαλιστικές οργανώσεις α) «Η Ένωση Μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» και β) «Ο Σύλλογος Διοικητικών Υπαλλήλων Νομικού Συμβουλίου του Κράτους». Οι παραπάνω οργανώσεις στεγάζονται σε χώρους της Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ. που έχουν παραχωρηθεί από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ.

Η δράση της Ένωσης Μελών του Ν.Σ.Κ. είναι πολυδιάστατη και σημαντική (συμμετοχή του Προέδρου ή μελών του Δ.Σ. σε συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις, από κοινού και σε συνεργασία με τις Δικαστικές Ενώσεις, αντιμετώπιση κρίσιμων θεμάτων που άπτονται της γενικότερης λειτουργίας της Δικαιοσύνης, προαγωγή συμφερόντων των μελών τους, διοργάνωση εκδηλώσεων ψυχαγωγικού χαρακτήρα, κ.λπ.).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα

Π1. Αναφορές του Ν.Σ.Κ. στα Μ.Μ.Ε.

2
0
2
0

ΜΑΙ

05

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Δικαίωση της Ελλάδας για επιδοτήσεις σε βοσκοτόπια.

Μία ακόμα δικαστική δικαίωση σε ευρωπαϊκό επίπεδο ήρθε για τη χώρα μας. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, αναγνώρισε το ποσό των 166 εκ. ευρώ που είχαν παρακρατηθεί από κοινοτικές ενισχύσεις, καθώς είχε κριθεί, ότι είχε παραβιαστεί η κοινοτική νομοθεσία από τις επιδοτήσεις σε βοσκοτόπια.

Αξιζει να σημειωθεί ότι αυτή είναι η δεύτερη κατά σειρά απόφαση που εκδίδεται από το Δικαστήριο της Ευρω-

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

παϊκής Ένωσης για το ίδιο θέμα, τις επιδοτήσεις σε βοσκοτόπια, καθώς είχε εκδοθεί και προηγούμενη απόφαση στις 13 Φεβρουαρίου, δικαιώνοντας - και αυτή - την Ελλάδα και επιστρέφοντας στα κρατικά ταμεία τότε ποσό 280 εκ. Ευρώ.

Έτσι, συνολικά με τις δύο αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης η χώρα μας έχει κερδίσει 435 εκ. Ευρώ.

Διαβάστε περισσότερα:

[Το Βήμα, ΤοΒήμα Team, 05/05/2020,](#)
[ΕΘΝΟΣ, Σοφία Σπίνγγου 05/05/2020,](#)
[Τα Νέα, TaNea Team, 05/05/2020,](#)
[ΣΚΑΙ, Ιωάννα Μάνδρου, 05/05/2020,](#)
[IN, Μίνα Μουστάκα, 05/05/2020,](#)
[Proto Thema, Παναγιώτης Τσιμπούκης, 05/05/2020,](#)
[Capital, Παναγιώτης Στάθης, 05/05/2020,](#)
[Καθημερινή, Ιωάννα Μάνδρου, 05/05/2020,](#)
[Ναυτεμπορική, ΑΜΠΕ, 05/05/2020,](#)
[Fortune Greece, 05/05/2020,](#)
[The Best, 19/05/2020,](#)
[mononews, Ρεγγίνα Σπυράτου, 05/05/2020](#)

2
0
2
0
ΙΟΥΝ
10

Εφετείο Η.Π.Α.

Επιστρέφει στην Ελλάδα το υπέροχο χάλκινο ειδώλιο αλόγου.

Επιστρέφει στην Ελλάδα το χάλκινο ειδώλιο ίππου, που χρονολογείται στον 8ο αι. π.Χ., και επρόκειτο να δημοπρατηθεί από τον Οίκο Sotheby's.

Η Ελλάδα κέρδισε την δικαστική μάχη για το χάλκινο ειδώλιο 8ου αιώνα π.Χ. στη Νέα Υόρκη με εκτιμώμενη τιμή εκκίνησης μεταξύ 150.000 έως 250.000 δολάρια.

Χθες όπως έγινε γνωστό εκδόθηκε απόφαση από το εφετείο των ΗΠΑ η οποία ανατρέπει την πρώτη απόφαση αμερικανικού δικαστηρίου και απορρίπτει την αγωγή του οίκου Sotheby's κατά της Ελλάδας.

Σύμφωνα με την απόφαση οι διαφορές σχετικά με μνημεία και

Χάλκινο ειδώλιο αλόγου

αντικείμενα τα οποία έχουν κλαπεί και διατίθενται προς πώληση ή βγαίνουν σε δημοπρασία, δεν θα εκδικάζονται πλέον στα δικαστήρια του τοπου της δημοπρασίας ή σε αυτά της έδρας του Μουσείου ή του Οίκου Δημοπρασιών

αλλά θα εφαρμόζονται ανάλογα οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις, οι οποίες, στην περίπτωση της Ελλάδας, ορίζουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων.

Διαβάστε περισσότερα:

[The Toc, TheTOC Team, 10/06/2020,](#)
[Voria, 10/06/2020, ΣΚΑΙ, 10/06/2020,](#)
[mononews, Μαρία Θερμού, 10/06/2020](#)

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο**Στο Ελληνικό Δημόσιο επιστρέφουν 53.800 στρ. στη Χαλκιδική**

Μετά από τρεις πρόσφατες μεγάλες νίκες στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βάσει των οποίων επιστρέφονται στο Ελληνικό Δημόσιο 519 εκατ. ευρώ, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ) πέτυχε μια σημαντική δικαστική νίκη, αυτή τη φορά επί ελληνικού εδάφους, στο Εφετείο της Θεσσαλονίκης.

Με την απόφαση, με αριθμό 674/2020 του Τριμελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, έγινε δεκτή η αρνητική αγωγή κυριότητας ακινήτου που άσκησε το Ελληνικό Δημόσιο και αναγνωρίστηκε τελεσίδικα ότι η "ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ..." ουδέποτε απέκτησε κυριότητα με πρωτότυπο ή πα-

Χαλκιδική

ράγωγο τρόπο σε έκταση 53.800 στρεμμάτων.

Η έκταση αυτή βρίσκεται στη Σιθωνία Χαλκιδικής και στην περιοχή μεταξύ των άλλοτε Κοινοτήτων Αγίου Νικολάου, Νικήτης και Παρθενώνος και περιλαμβάνει εννέα μικρά νησιά και νησίδες του Συγγιτικού Κόλπου, μεταξύ των οποίων τον Διάπορο, το Πετρονήσι, τα Καλαμονήσια, το Πρασονήσι, η Καλόγρια, κ.ά.

Με την απόφαση του Εφετείου αναγνω-

ρίστηκε ότι αυτή η έκταση αποτελούσε δημόσια γαία του Οθωμανικού Δημοσίου, η οποία μετά την προσάρτηση των Νέων Χωρών περιήλθε στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, ως διαδόχου του Τουρκικού Δημοσίου.

Συνακόλουθα, αναγνωρίστηκε ότι και η παρεμβαίνουσα υπέρ της Ιεράς Μονής εταιρεία "Σ...ΑΕ" δεν απέκτησε από την πωλήτρια "ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ", με το αγοραπωλητήριο συμβόλαιο, με αριθμό 1886/1973 την κυριότητα στην προαναφερθείσα έκταση, αφού η "ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ..." δεν ήταν κυρία της επίδικης έκτασης.

Τέλος, απορρίφθηκε τελεσίδικα ως αόρι-

στη η κύρια παρέμβαση της "ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝ. ΜΟΝΗΣ Σ....." για τμήμα 30.000 στρεμμάτων.

Για την ιστορία θα πρέπει να αναφέρουμε πως αυτή η δικαστική διαμάχη ξεκίνησε το 1981,

δηλαδή χρειάστηκαν 39 ολόκληρα χρόνια για να τελεσιδικήσει η υπόθεση. Την υπόθεση χειρίστηκαν λειτουργοί του ΝΣΚ που υπηρετούν στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εσωτε-

ρικών (τομέας Μακεδονίας - Θράκης) που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη.

[Διαβάστε περισσότερα:](#)

[Capital, Αλεξάνδρα Γκίτση, 13/05/2020](#)

2
0
2
0
ΙΟΥΝ
03

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
Η Ελλάδα πλήρωσε 1 εκατ. σε κρατούμενους και τρομοκράτες.

Το έντονο πρόβλημα του υπερπληθυσμού στα κατάστηματα κράτησης της χώρας, έχει οδηγήσει στην έκδοση σειράς καταδικαστικών αποφάσεων του Δικαστηρίου του Στρασβούργου από το 2011 έως και σήμερα.

Το συνολικό ποσό για την αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης, τα δικαστικά και λοιπά έξοδα αυτών των κρατουμένων άγγιζε τα προηγούμενα χρόνια έως και τα 2,7 εκατομμύρια ευρώ.

Ευρ. Δικαστήριο

[Διαβάστε περισσότερα:](#)

[New-Deal, Κέλλυ Κοντογεώργη, 03/06/2020](#)

Π2.Συναντήσεις του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.

2
0
2
0
ΜΑΙ
13
Συνάντηση με τον
Πρωθυπουργό.

Κυρ. Μητσοτάκης

Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης είχε σήμερα σειρά συναντήσεων με τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Ιωάννη Κωνσταντίνο Χαλκιά, τον πρόεδρο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Νικόλαο Μπουλαξή, τον πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού Ιωάννη Λιανό και τον πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, Κωνσταντίνο Μασσέλο, προκειμένου να συζητήσει μαζί τους θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία τους.

[Διαβάστε περισσότερα:](#)

[Capital, 13/05/2020](#), [LawNet, 14/05/2020](#)

2
0
2
0
ΜΑΙ
19
Συνάντηση με την Πρ.
της Δημοκρατίας.

Αικ. Σακελλαροπούλου

Την Τρίτη, 19 Μαΐου 2020, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Αικατερίνη Σακελλαροπούλου, δέχθηκε τον Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κ. Ιωάννη Κωνσταντίνο Χαλκιά, ο οποίος την ενημέρωσε για θέματα λειτουργίας του ΝΣΚ και ιδίως για θέματα επιτάχυνσης και απλοποίησης της λειτουργίας του, καθώς και για τις υποθέσεις που το ΝΣΚ χειρίζεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ) και στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ).

[Διαβάστε περισσότερα:](#)

[LawNet, 22/05/2020](#)

Π3. Ομιλίες του Προέδρου του Ν.Σ.Κ.

2
0
1
9
NOE
21

Χαιρετισμός στην Ένωση Διοικητικών Δικαστών & Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΝΣΚ στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο που διοργάνωσε η Ένωση Διοικητικών Δικαστών και η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.) στις 21, 22 και 23 Νοεμβρίου 2019 στην Αθήνα, με θέμα: «Δημόσιες Συμβάσεις – Κρίσιμα Θέματα και Νεότερες Εξελίξεις».

(διαβάστε περισσότερα [εδώ](#) και σχετικό video μπορείτε να δείτε [εδώ](#))

2
0
1
9
NOE
29

Χαιρετισμός σε Συνέδριο με θέμα «Δικαιοσύνη και Κοινωνία» στη Θεσσαλονίκη.

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΝΣΚ στο Επιστημονικό Συνέδριο που συνδιοργάνωσαν τα Διοικητικά Δικαστήρια Θεσσαλονίκης, ο Δήμος Θεσσαλονίκης και ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης με θέμα "Δικαιοσύνη και Κοινωνία" στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2019, στο Δημαρχιακό Μέγαρο Θεσσαλονίκης.

(διαβάστε περισσότερα [εδώ](#) και σχετικά δημοσιεύματα του Τύπου [εδώ](#))

2
0
1
9
ΔΕΚ
14

Χαιρετισμός στην Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων.

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΝΣΚ στην ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των μελών της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, στις 14 Δεκεμβρίου 2019, στο Εφετείο Αθηνών.

(διαβάστε περισσότερα [εδώ](#) και σχετικό video μπορείτε να δείτε [εδώ](#))

2
0
2
0

IAN
17

Ομιλία σε εκδήλωση του Κύκλου Ιδεών για την Εθνική Ανασυγκρότηση.

Ομιλία – Παρέμβαση του Προέδρου του ΝΣΚ στην εκδήλωση του Κύκλου Ιδεών για την Εθνική Ανασυγκρότηση με θέμα "Η εφαρμογή των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως θεμελιώδης προϋπόθεση σεβασμού της ΕΣΔΑ", στις 17 Ιανουαρίου 2020, στο ξενοδοχείο Electra Palace.

(διαβάστε περισσότερα [εδώ](#) και σχετικό video μπορείτε να δείτε [εδώ](#))

2
0
2
0

ΦΕΒ
08

Χαιρετισμός στην Ετήσια Γενική Συνέλευση της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών.

Χαιρετισμός του Προέδρου του ΝΣΚ στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών στις 8 Φεβρουαρίου 2020, στην αίθουσα τελετών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

(διαβάστε περισσότερα [εδώ](#))

2
0
2
0

ΦΕΒ
19

Ομιλία σε Ημερίδα του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΙΜΔΑ).

Ομιλία του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. στην Ημερίδα που διοργάνωσε το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου ΙΜΔΑ με θέμα "Πρόσφατα ζητήματα εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ από την Ελλάδα, με έμφαση στη Νομοθετική και την Εκτελεστική εξουσία" στις 19 Φεβρουαρίου 2020, στο Αμφιθέατρο "Άλκης Αργυριάδης" του Πανεπιστημίου Αθηνών.

(διαβάστε περισσότερα [εδώ](#))

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ακαδημίας 68 και Χαριλάου Τρικούπη, Τ.Κ. 106 78 Αθήνα
email: info@nsk.gr, web: www.nsk.gr